

ВсевОлод
НестАйко

найновіші пригоди
КОЛЬКА КОЛЮЧКИ
та КОСІ ВУХАНЯ

ВсевОлод НестАйко

Найновіші пригоди
їжачка Колька КолЮчки
та зАйчика Косі Вуханя

У новій книжці класика сучасної дитячої літератури Всеволода Нестайка ти знову зустрінешся зі своїми улюбленими героями. До речі, ти, звичайно, помітив, що казки проілюстровано дитячими малюнками. Ще ніколи книжку знаменитого письменника не ілюстрували діти. Точніше, ілюстрували, але тільки для себе. А цього разу — для всіх! Ці юні художники — твої ровесники, діти художніх та звичайних шкіл. Чимало чудових дитячих малюнків передав нам і сам письменник — діти надсилали їх йому на радіо, де ці казки прозвучали вперше. А якщо захочеш доілюструвати книжку своїми малюнками, то надсилай їх, будь ласка, на адресу видавництва.

Проілюструвати книжку дитячими ілюстраціями спонукала нас компанія XEROX, яка свого часу навіть надрукувала кількасот примірників пілотного варіанту книжки (перші 62 сторінки).

Всеволод Нестайко
НАЙНОВІШІ ПРИГОДИ ЇЖАЧКА КОЛЬКА КОЛЮЧКИ
ТА ЗАЙЧИКА КОСІ ВУХАНЯ

© «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА», 2009

Текст © Всеволод Нестайко, 2009

Редактори: Іван Малкович, Сашко Дерманський

Художники: ДІТИ, 2007—2009

Комп'ютерні чари: Марія Осипчук

Одноосібне право на видання книжки належить
«Видавництву Івана Малковича «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА»

Свідоцтво: серія ДК, № 759 від 2.01.2002

Адреса видавництва: 01004, Київ, вул.Басейна, 1/2

E-mail: ivan@ababa.kiev.ua

Поліграфія: Харківська книжкова фабрика «Глобус». Зам. № 9-0271

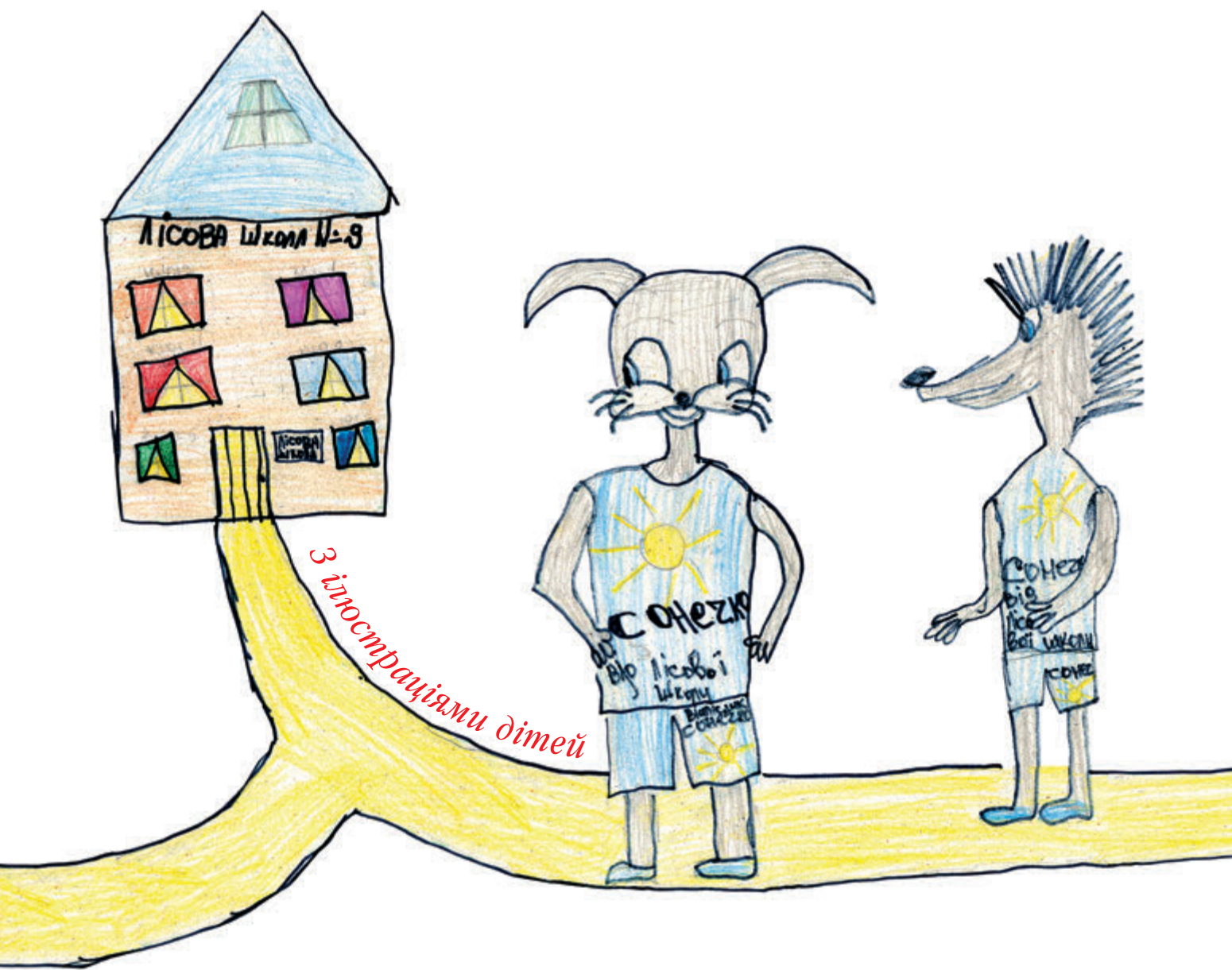
Застрибуй погратися на наш сайт:

www.ababahalamaha.com.ua

ISBN 978-966-7047-85-6

ВсевОлод НестАйко

НайнОвіші пригОди
їжачка Колька КолЮчки
та зАйчика Косі Вуханя

А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ТА
ДІТЯЧЕ ВИДАВНИЦТВО

ВІД АВТОРА

Дорогі мої юні читачі!

Може, хтось із ваших батьків або родичів уже був знайомий з героями цієї казки, бо пригоди зайчика Косі Вуханя та їжачка Колька Колючки почалися ще в 1981 році, коли вийшла книжка «Незвичайні пригоди в лісовій школі», яку наступного 1982 року було відзначено літературною премією імені Лесі Українки.

Тим, хто не читав цієї казкової історії, або читав і підзабув, я нагадаю, що пригоди відбуваються у спеціалізованій лісовій музичній школі з ведмежою мовою викладання, яку організував у Казковому Лісі Бурмило Михайлович Ведмідь. Сам директор викладав у ній ведмежу мову. А вчителями були: математичка і класна керівничка Пантера Ягуарівна, історик — слон Мамонт Африканович, викладач музики Бегемот Гіпопотамович, вчитель фізкультури Макак Макакович та інші. А однокласниками зайчика та їжачка були ледарі й порушники дисципліни Вовчик Вовченко і Рудик Лисовенко, відмінник з ведмежої мови, директорський родич Михайлик Ведмеденко, дівчатка — рисеня Раїса Мняу, козеня Зіна Бебешко та інші.

На книзі «Незвичайні пригоди в лісовій школі» мої непосидючі герої не зупинилися, а змусили мене писати все нові й нові пригодницькі історії. Що я й робив. Нові пригоди передавали по радіо, друкували їх у дитячих журналах, а 2000 року вони увійшли до книги «Казкові пригоди і таємниці». Проте бурхливе пригодницьке життя у лісовій школі тривало й далі. І от перед вами новий казковий серіал. Ви — перші його читачі!

Щастя вам, здоров'я, успіхів у навчанні і веселих пригод!

Всеволод Нестайк

ЧАРІВНА КВІТКА СОН

Зіна Бебешко несподівано стала ябедою. Не була-не була і раптом стала. Увесь час вигукувала:

— Пантеро Ягуарівно! А Колько́ Колючка колеться!.. Пантеро Ягуарівно! А Кося Вухань на вас косо дивиться! Пантеро Ягуарівно! А Раїса Мняю дряпається!..

Хоча більшість звинувачень не мала жодних підстав. Ну як, скажіть, косий Кося може дивитися?!

Нарешті однокласники не витримали й оголосили Зіні бойкот — ніхто з нею не розмовляв і навіть не вітався. Та Зіна не лише не припинила, а ще більше почала ябедничати.

Якось Кося Вухань і Колько Колючка, повертаючись після уроків додому, побачили, як за кущем гірко плаче Зіна Бебешко. Хлопці здивовано презирнулися — Зіна ніколи не плакала...

Аж раптом біля Зіни з'явилася бабуся з мітлою.

— Чого ти плачеш, серденько? — лагідно спитала вона Зіну.

(Косю і Колька ні Зіна, ні бабуся не бачили.)

— Мені бе-бе-бойкот оголосили! — крізь сльози проказала Зіна. І раптом схаменулася: — А... а ви хто? Як вас звуть?

— Бабуся я! Бабуся Ягуся.

— Ой! То ви Баба Яга? — скрикнула Зіна.

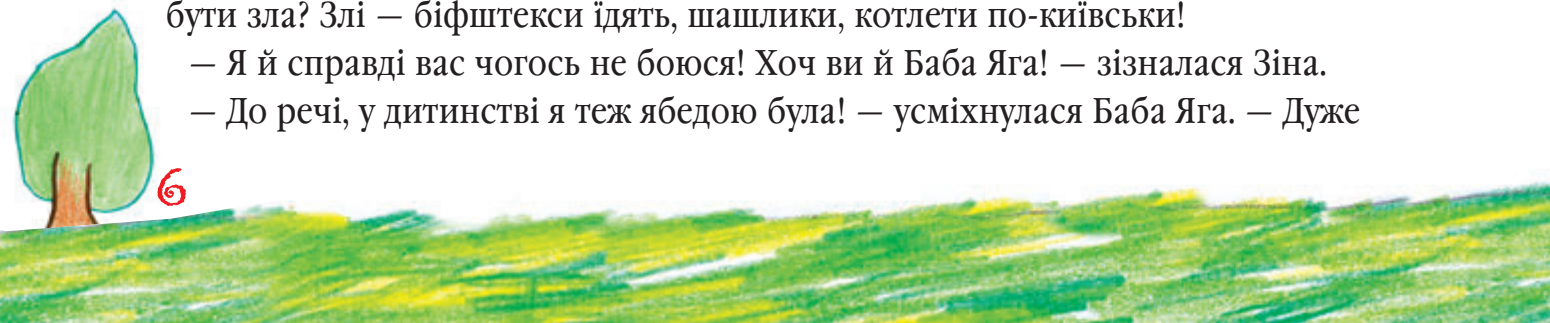
— Не Баба, а Бабуся! — скривилася Баба Яга. Ба-бу-ся! Зменшено-пестлива форма! Проходили з граматики? Відчуваєш різницю?.. От у мене є вставна щелепа, але вона мені не потрібна. Бо я нічого м'ясного не їм. Тільки каші: манну, гречану, пшоняну, «Геркулес», вівсяні пластівці... Ти ж також м'ясного не їси, правда?

— Я ж травоїдна! — пробелькотала Зіна.

— От бачиш, ми з тобою, як рідні — кашоїдно-травоїдні! То як же я можу бути зла? Злі — біфштекси їдять, шашлики, котлети по-київськи!

— Я й справді вас чогось не боюся! Хоч ви й Баба Яга! — зізналася Зіна.

— До речі, у дитинстві я теж ябедою була! — усміхнулася Баба Яга. — Дуже

ти мені подобаєшся! Сядемо зараз на мітлу і полетимо до мене. Там на тебе сюрприз чекатиме!

— Ой! Ні! На мітлі я не полечу! — скрикнула Зіна. — Я за мітлу не вдержуся — у мене ж не лапи, а ратиці! Та й висоти я боюся!

— Гм!.. Ратиці! Цього я не врахувала, — зітхнула Баба Яга. — Ну, що ж — підемо пішки! А мітлою я сліди замінатиму, щоб ніхто до нас не внадився!..

Кося й Колько презирнулися — що робити? Хоч і ябеда Зіна Бебешко, але ж однокласниця їхня. Задурила їй голову Баба Яга і забирає. Пропаде ж козеня дурненьке! Про допомогу дорослих годі й думати — зникнуть зараз з очей Баба і Зіна, замете відьма сліди — і не знайдеш!..

І кинулися Кося з Кольком назирці за ними. Добре, що Баба Яга кульгава (кістяна ж нога у неї!) — швидкоувати не може.

Перебігаючи від куща до куща,
від дерева до дерева, непомітно
подалися зайчик з їжачком
за Бабою Ягою, яка вела кудись
козеня.

І ось нарешті — лісова галявина, а посеред неї — хатинка на курячих ніжках. А на хатинці вивіска — «Гімназія-Бабоягазія».

Здивувалися Кося й Колько — тю!.. Та й Зіна здивовано на Бабу Ягу позирає. А Баба усміхається:

— Казала ж — сюрприз чекає!.. Першою гімназисткою моєю будеш! А тоді й однокласників усіх твоїх поперетягаю! У Бурмила якась паршивенька школа, а в мене ГІМНАЗІЯ! Не витримає він конкуренції!

— Але ж у нас музична школа! Я так музику люблю! Співачкою стати хочу! — скривилася Зіна Бебешко.

— І я музику люблю! — усміхнулася знову Баба Яга. — І співати люблю! Будуть у гімназії й співати!

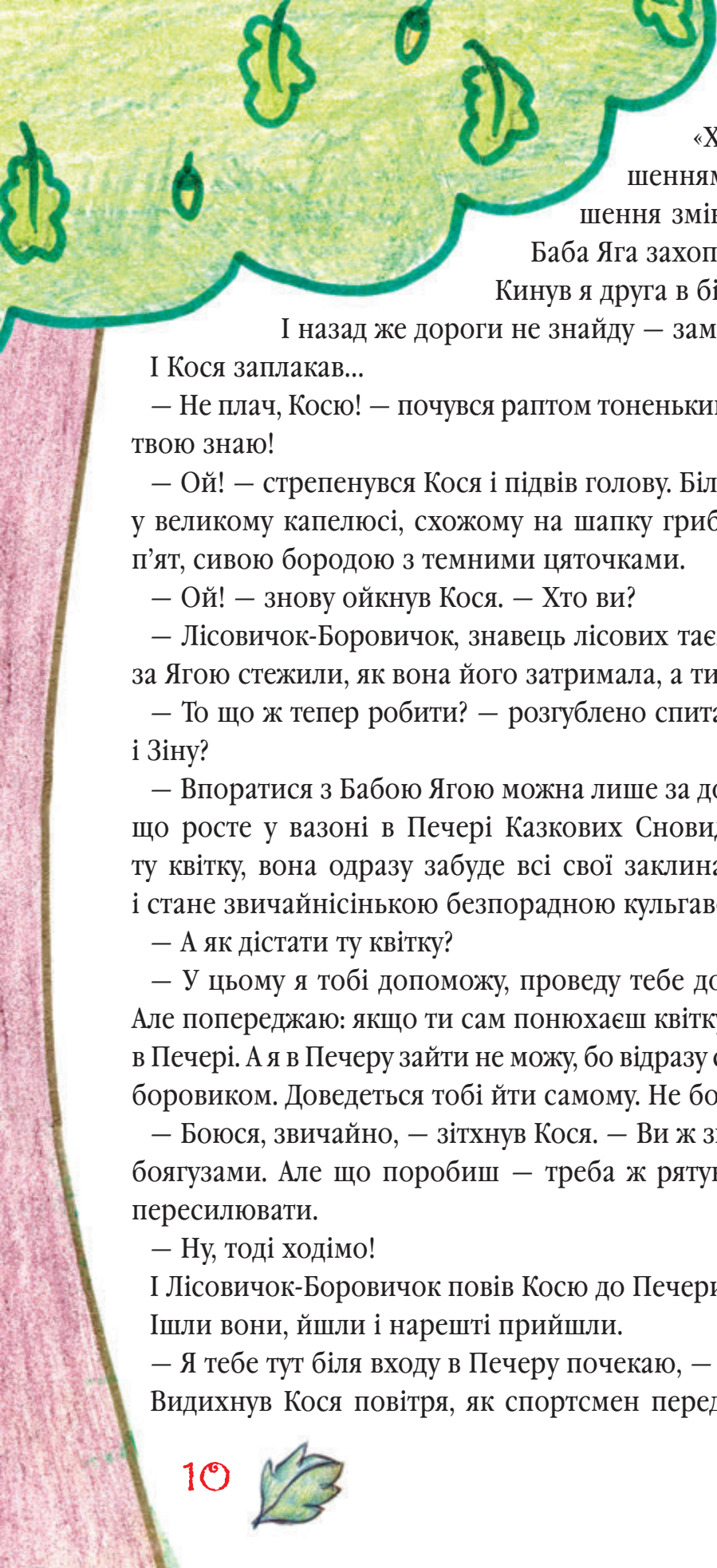
І Баба Яга заспівала:

*Хоч кульгава я й крива,
Та розумна в мене голова!
Відьма я — все відаю,
Все на світі знаю.
І тому завжди усіх
Я перемагаю.
Щоб усіх перемагати,
Заклинання треба знати!
Я ж їх знаю, я ж їх знаю,
І тому перемагаю!
Як-цидрак — цидрак-цидроні!
Цити-дрипа-лімпампоні!
Буде так, як я сказала!
Так, як я начаклувала!
Буде так, буде так!
Як-цидроні — як-цидрак!*

- А на кого ви вчите у своїй «Бабоягазії»? — спитала Зіна.
- На звірячих магістрів чорної магії!
- Ой! Це ж страшно! Не хочу я! Відпустіть мене! — жалібно скривилася Зіна.
- Дурненька! Навчання в моїй гімназії буде зовсім не страшно! От у вашій школі дозволяють порушувати дисципліну, бешкетувати?
- Ні! Не дозволяють, звичайно! — пролепетала Зіна.
- А в моїй гімназії-бабоягазії все буде дозволено — і бешкетувати, і порушувати дисципліну, і галасувати на уроках!
- Все одно! Не хочу я! Це ж коли ще ви моїх однокласників поперетягаєте... А тепер тут мені дуже самотньо! — схлипнула Зіна.
- Що робити? — розгублено пошепки спитав Кося Колька.
- Н-не знаю! — прошепотів Колько.
- І хоч як тихенько вони шепотіли, Баба Яга почула і кинулася до куща, за яким ховалися їжачок і зайчик. Прудконогий Кося рвонувся і втік, а Колька Баба Яга встигла накрити мітлою.
- От тобі й другий гімназист! — переможно вигукнула вона.
- Кося Вухань щодуху біг, біг, аж поки впав знесилений на траву.

«Ху! Здається, втік!» — з полегшенням подумав Кося. Та враз полегшення змінилося відчаєм: «Але ж Колька

Баба Яга захопила!..

Кинув я друга в біді!

І назад же дороги не знайду — замела Баба сліди!»

І Кося заплакав...

— Не плач, Кося! — почувся раптом тоненький старечий голосок. — Про біду твою знаю!

— Ой! — стрепенувся Кося і підвів голову. Біля нього стояв маленький дідок у великому капелюсі, схожому на шапку гриба-боровика, і з довгою, аж до п'ят, сивою бородою з темними цяточками.

— Ой! — знову ойкнув Кося. — Хто ви?

— Лісовичок-Боровичок, знавець лісових таємниць. Бачив, як ви з Кольком за Ягою стежили, як вона його затримала, а ти втік...

— То що ж тепер робити? — розгублено спитав Кося. — Як врятувати Колька і Зіну?

— Впоратися з Бабою Ягою можна лише за допомогою чарівної квітки Сон, що росте у вазоні в Печері Казкових Сновидінь. Якщо Баба Яга понюхає ту квітку, вона одразу забуде всі свої заклинання, перестане бути відьмою і стане звичайнісінькою безпорадною кульгавою бабусею.

— А як дістати ту квітку?

— У цьому я тобі допоможу, проведу тебе до Печери Казкових Сновидінь. Але попереджаю: якщо ти сам понюхаєш квітку, то зразу заснеш і залишишся в Печері. А я в Печеру зайти не можу, бо відразу стану звичайнісіньким грибом-боровиком. Доведеться тобі йти самому. Не боїшся?

— Боюся, звичайно, — зітхнув Кося. — Ви ж знаєте, що всі зайці вважаються боягузами. Але що поробиш — треба ж рятувати однокласників. Буду себе пересилиювати.

— Ну, тоді ходімо!

І Лісовичок-Боровичок повів Косю до Печери Казкових Сновидінь.

Ішли вони, йшли і нарешті прийшли.

— Я тебе тут біля входу в Печеру почекаю, — сказав Лісовичок-Боровичок. Видихнув Кося повітря, як спортсмен перед стартом, і посунув у Печеру.

По стінах Печери химерні постаті, як на екрані телевізора, мигають, а посеред Печери стоїть невеличкий вазон з голубою квіткою, на тюльпан схожою.

Затулив Кося однією лапою ніс, щоб не понюхати ж квітку ненароком, а другою підважує вазон, щоб узяти. Та ніяк не береться той вазон однією лапою. Вовтузився Кося, вовтузився, а тоді не витримав, подих затамував, другу лапу від носа звільнив, схопив, підняв вазон, та забракло йому повітря, не втримався Кося, шморгнув носом і мимохіть понюхав квітку. Поточився і тут-таки впав у сплячку, як сокира у воду.

Лісовичок-Боровичок, звичайно, все те бачив.

— Нюхнув-таки зайчик-бідолайчик! Добре, що недалеко від входу заснув. Спробую його розбудити за допомогою жалючої кропиви!

Виламав Лісовичок-Боровичок довжелезну лозину, настромив на неї листя кропиви і ту кропиви підніс Косі прямо під ніс.

Зойкнув Кося і прокинувся.

— А тепер не бійся — бери вазон обома лапами, вдруге квітка Сон уже не подіє, вона тільки раз так на кожного діє, — весело мовив Лісовичок-Боровичок. — І не барися, мерщій до Баби Яги! Я тебе проведу, бо сам ти туди дороги не знайдеш.

І поспішили вони до Баби Яги, до хатинки на курячих лапках з вивіскою «Гімназія-Бабоягазія».

Сидить на ганку Баба Яга, а перед нею стоять Зіна Бебешко й Колько Колючка, обоє сумирні й покірні — видно, вже зачакловані.

Не вагаючись ні хвилини, кинувся Кося Вухань до Баби Яги — і квітку Сон їй під самісінького носа — тиць!..

Баба Яга з несподіванки смикнулася й понюхала квітку. Та як зарепетує: — Ой-йой!.. Голова обертотом іде! Все догори дригом перевернулося! Ой-йой!.. Як-цидрак-цидрак-цидралі!.. Ой! А далі?.. Ой, як далі?.. Заклинання всі забула! Все з голови повилітало! Невже я перестала бути відьмою?!

Невже обернулася на звичайну безпорадну бабусю?! Ой, лишенько! У-у-у! — Баба Яга у відчаї заридала, б'ючи себе кулаками по голові.

— То що, вона й справді перестала бути відьмою? — вигукнув Колько.

— Так! Перестала! І всі, зачакловані нею, вмить розчаклювалися... І ти, Зіно, перестала бути ябедою! Бо це ж вона тебе зачаклювала! — сказав Лісовичок-Боровичок.

— Ой! Як гарно! Я зразу відчув, що розчаклювався! — вигукнув Колько.

— І я відчула!.. Але!.. — Зіна зітхнула. — Дивіться, як вона побивається!.. Вона ж тепер безпомічна кульгава бабуся!.. І мені її жаль!

— І мені, — сказав Кося й подивився на Лісовичка-Боровичка. — Може, їй можна чимось допомогти?

— Давайте подумаємо! — сказав Лісовичок-Боровичок. — Вона була відьма, багато відала, знала... А знання — це ж багатство!.. Гріх був би його не використати... А що, як я побалакаю з директором вашої лісової школи, щоб він узяв її на викладацьку роботу. Вчителькою відьмознавства. Навчала б вас не боятися злих сил. Як ви гадаєте?

— От було б класнучо! — вигукнув Кося.

— Кльовий предмет! — підхопив Колько.

— Бе-бе-безперечно! — підтакнула Зіна Бебешко.

Баба Яга перестала ридати й прислухалася:

— Що ви таке кажете?! Невже це можливо?!

— Абсолютно! — вигукнув Кося.

— Нема питань! — вигукнув Колько.

— Ой! А я все життя мріяла про викладацьку роботу! Тому й «Гімназію-Бабоягазію» придумала! — змахнула сльозу Баба Яга.

— А ви будете дозволяти порушувати дисципліну, бешкетувати? Ви ж казали? — лукаво всміхнулася Зіна Бебешко.

— Ні! — зітхнула Баба Яга. — То ж я казала, як була відьмою. А де ви бачили, щоб у нормальній школі дозволяли порушувати дисципліну?

Невдовзі Лісовичок-Боровичок таки домовився з Бурмилом Михайловичем.
Так у лісовій школі з'явилася нова вчителька Бабанія Борисівна.

ТАЄМНИЦЯ БАБАНІЇ БОРИСІВНИ

У лісовій школі було багато цікавих учителів — і класна керівничка, вчителька математики Пантера Ягуарівна, і вчитель лісової історії — слон Мамонт Африканович, і вчитель співів Бегемот Гіпопотамович, і вчитель фізкультури Макак Макакович, і багато інших. Але коли у школі з'явилася нова вчителька відьмознавства Бабанія Борисівна (так стала називатися колишня Баба Яга), найцікавішими стали саме її уроки. Навіть постійні порушники дисципліни вовчєня Вовчик Вовченко та лисєня Рудик Лисовенко на уроках Бабанії Борисівни сиділи тихенько, як мишки, і тільки роти роззявляли від захвату. Бабанія Борисівна так захопливо, так весело розповідала про різні пригоди злих сил, і такі ті злі сили в її розповідях були кумедні, що лісові малята привчалися зовсім їх не боятися. Дуже корисними були уроки відьмознавства.

Слон Мамонт Африканович переніс хатинку на курячих ніжках, яка стала звичайною хатинкою, без ніжок, і поставив її поблизу будиночків Косі Вуханя

та Колька Колючки, і таким чином Бабанія Борисівна стала їхньою сусідкою. І Кося з Кольком нищечком підглядали, що там робиться у вчительки відьмознавства. А робилося там справді щось таємниче і загадкове. Щодня після уроків, нашвидку поївши пшоняної каші з молоком (вона її дуже любила!), Бабанія Борисівна кудись поспішала. І поверталася аж увечері, перед смерком, — втомлена, знесилена й сумна. Якось хлопці почули, як вона гірко зітхнула:

— Ну, де ти, де ти ховаєшся?! Чого тікаєш від мене?!

— Слухай, — сказав Кося Колькові. — А давай простежимо, куди це вона ходить... Може, їй допомога потрібна...

— Давай! — погодився Колько.

І наступного дня після школи, вчасно пообідавши і дочекавшись, коли Бабанія Борисівна вирушить у свої мандри, Кося з Кольком подалися назирці за нею. Вчителька відьмознавства прямувала до Лихого Урочища, куди не лише дітлашня, а й дорослі ніколи не заходили, бо там оселилися злі сили...

Раз у раз Бабанія Борисівна благально вигукувала:

— Ну, де ти?! Озовись, відгукнись, братику! Не ховайся!

Кося Вухань ненароком наступив на суху гілку, і вона лунко тріснула. Почувши, Бабанія Борисівна кинулася до куща, за яким зачаїлися Кося й Колько.

— Це ти, братику? — з надією вигукнула вона, розсуваючи гілки куща.

— Це ми-и!!! — розгублено пролепетали Кося й Колько.

— А-а, це ви? — розчаровано проказала Бабанія Борисівна.

— А кого ви шукаєте? — набравшись духу, спитав Колько.

— Може, ми зуміємо вам допомогти? — докинув Кося.

І раптом Бабанія Борисівна усміхнулася:

— А що?! Може, саме ви й допоможете!.. Я шукаю свого брата Бабая! Знаєте, хто такий Бабай?

Кося й Колько презирнулися.

— Це той, яким дітей неслухняних лякають? — спитав Кося.

— «Як не будеш слухатися, прийде Бабай і тебе забере!» — почав кривлятися Колько.

— От-от!.. Шукаю я його, щоб сказати, що він уже розчаклований і може дітей уже не лякати. Пам'ятаєте, коли я понюхала чарівну квітку Сон і перестала бути відьмою, то всі зачакловані мною одразу розчаклювалися...

— А хіба це ви зачаклювали брата? — спитав Кося.

— Та я ж! — зітхнула Бабанія Борисівна. — Спершу мене зачаклував злий чаклун Пан Морок, а тоді вже я, ставши Бабою Ягою, зачаклувала брата, щоб він від мене не відрізнявся. Відтоді Бабай дуже мене не любить, не хоче зі мною спілкуватися. Ховається по темних закутках, а ночує в Лихому Урочищі, куди я вночі зайти боюся, бо то ж володіння Пана Морока, і він може знову зачаклувати мене, обернути на Бабу Ягу. А я не хочу. Дуже мені сподобалося бути вчителькою. Я з дитинства мріяла про викладацьку роботу... От якби ви, хлопці, пішли вночі до Лихого Урочища та сказали Бабаєві, як він прийде ночувати, що він уже розчаклований, то ви таку б мені послугу зробили!..

Кося з Кольком злякано презирнулися — от тобі й маєш! До Лихого Урочища і вдень ніхто не наважувався йти, а тут— уночі...

— А-а... як нас Пан Морок зачаклує, зробить бозна-ким? — зробив рота бубликом Кося.

— Не бійтеся! Не зачаклує! Дітей Пан Морок не може зачаклувати, тільки дорослих.

— А-а... як же наші батьки? Хвилюватимуться ж! — зробив останню спробу Колько Колючка.

— Не бійтесь, не хвилюватимуться — я з ними побалакаю, скажу, що ви робите мені послугу. Та й не треба чекати півночі. Як смеркне й на небі з'являться зорі, уже можна й іти. Брат і в дитинстві рано спати вкладався.

Хоч і трусилися жижки в Косі й Колька, та Бабанія Борисівна так прохально й жалібно дивилася на них!..

Отож, дочекавшись смерку, Бабанія Борисівна пошкутильгала додому, а Кося з Кольком подалися до Лихого Урочища. Невеселе то було місце! З болота жаби кумкають якось особливо тривожно, бугай реве, щось тріщить, свистить, ухкає... Зацаїлися Кося й Колько за кущем, зубами клацають, чекають, коли ж прийде ночувати Бабай...

Аж тут з-під землі вигулькнула дивна чорна постать.

І раптом заспівала:

*Зроблений із темної
Темряви підземної,
Сили я фізичної не маю,
Та усіх-усіх перемагаю!*

*Морок я і, як захочу,
Будь-кого я зачаклюю, заморочу!
Зачаклюю, зачаклюю, заморочу!
Є у мене вороги
(Ніде правди діти) —
Це казкові дітлахи,
Це казкові діти!
Ці маленькі добролюби
Доведуть мене до згуби —
Хочуть, щоб завжди
Не було біди!
Щоб добро завжди перемагало!
Все їм мало!
Все їм мало!
Все їм мало!
Не люблю я їх,
Ворогів моїх!*

І раптом Пан Морок вигукнув:

— О! А хто там за кущем ховається?! Так і є! Їжачок-малючок і маленький зайчик! Наче навмисне дратувати мене вирішили! Що вам тут треба?!

— Мовчи! Не кажи нічого! — шепнув Кося Колькові.

— Що ви там шепочетесь?! — гримнув Пан Морок. — Ану, відповідайте! Бо я зараз!.. Я вас зараз!..

— Нічого ви нам не зробите! — вигукнув Кося.

— Бо ми — діти! — вигукнув Колько. — І хоч ви дітей не любите, а зачаклувати їх не можете!

— Звідки ви це знаєте?! Хто вам це сказав?! — люто засичав Пан Морок. — Кажіть негайно, бо я вас затягну зараз під землю!

Завмерли Кося й Колько — невже й справді затягне їх Пан Морок під землю?!

І раптом Пан Морок панічно скрикнув:

— Ой! Місяць з-за хмар визирає! Зникаю! Зникаю! Зникаю!

Справді, з-за хмар несподівано визирнув повновидий місяць, яскраво освітив Лихе Урочище, і Пан Морок миттю зник, провалився під землю. Кося з Кольком полегшено зітхнули.

Та не встигли вони перемовитися й словом, як несподівано з'явилася інша постать — неоковирна, скуйовджена, патлата. То був Бабай. Бабай гірко зітхнув і сумовито заспівав:

*Як мені набридло
Тих дітей лякати!
Як мені набридло
З ними справу мати!
Я хоч і поганий,
Хоч і некрасивий,
Та в душі я добрий,
Ніжний і мрійливий!
Я люблю природу,
Співи солов'їні,
Тихий шепіт листя,
Голоси бджолині,
Що нектар збирають,
На квітки сідають...*

І раптом Бабай перейшов на прозу:

— А замість цього мушу ховатися по закутках, ночувати в Лихому Урочищі, як злодій... Тьху!.. І все через сестричку, хай їй всячина!

І тут Кося Вухань і Колько Колючка подали голос:

— Та не лайте ви сестру! — вигукнув Кося. — Вона ж вас розчаклувала!

— Вона не Баба Яга, а звичайна бабуся, вчителька наша! — вигукнув Колько Колючка.

— Ой! — аж підскаочив Бабай. — Хто це говорить?!

— То ми, Кося Вухань і Колько Колючка, учні лісової школи. Це ваша сестра нас прислала сказати, що ви розчакловані, бо ви від неї ховаєтесь!

— Невже це правда?! — вражено вигукнув Бабай. — Я розчаклований? Це ж прекрасно!

— Ходімо швидше з нами, і ви переконаєтесь!..

Бабанія Борисівна чекала на ганку. Побачивши Косю, Колька й Бабая, кинулася обіймати брата.

— Нарешті!.. Спасибі вам, хлопчики!

— Невже я вже вільний від того лякання?! — схлипнув Бабай.

— Вільний! Вільний! — вигукнула Бабанія Борисівна. —

Я вже й придумала роботу для тебе. Ми тут влаштуємо пасіку, будеш бджолярем, пасічником.

— Прекрасна ідея! — розчулено мовив Бабай і заспівав:

Злий Бабай навіки зник!

І тепер я — пасічник!

Дітей вже не лякати,

А медом частувати!..

Так у лісовій школі з'явилася своя пасіка.

Бурмило Михайлович був особливо задоволений.

Відомо ж, як люблять ведмеді мед.

ТРЕТІ ВУХА

Якось Колько Колючка каже Косі Вуханю:

— Слухай, Косю, у мене ідея...

— Ану-ну? — нетерпляче спитав Кося.

— Ти хочеш прославитися?

— Не проти.

— І я хочу. Кого зараз найбільше люблять діти і молодь? Співаків шоу-бізнесу, зірок. Ми з тобою у якій школі вчимося? У музичній. То давай створимо рок-групу. Я навіть назву придумав. Гурт «ЗАЇЖАКИ». Тобто Заєць та Їжак. І взагалі, наче ми не тутешні, а заїжаки, тобто іноземці. Іноземців особливо люблять.

— Ідея непогана. А про що ж співатимемо?

— А про що всі поп-зірки співають? Про кохання, про любов!

— Тю! Та ми ж іще діти!

— Не «тюкай»! Це ж тільки пісня — і все.

— Гм!.. — гмикнув Кося. — Ну, давай спробуємо!

— Я почну, а ти підспівуй! — і Колько заспівав тонким голосом:

*Ой, моя кохана —
Гарна, незрівнянна.*

— Підспівуй!

І Кося Вухань несподівано для себе самого підтягнув:

*Зизоока, кривобока,
Дурна і погана!..*

— Ой! — Кося схопився лапою за рота.

— Що це ти співаєш?! — вигукнув Колько. — Де ти бачив зизооких, кривобоких поганих коханих?!

— Ой! Я сам не знаю, як це в мене вийшло! Наче ці слова мені хтось підказав, у вуха вклав.

— Ну, давай ще раз! Тільки ж дивись! — і Колько знову заспівав:

— Ой, моя кохана! Гарна, незрівнянна...

— *Клаповуха і носата, кривонога і горбата!* — випалив Кося і знову схопився за рота.

— Ой, Кося, дивись — у тебе третє вухо на потилиці виросло! — раптом вигукнув Колько. — Та таке здоровенницьке!

— Тю! І в тебе! — вигукнув Кося. — І в кущах хтось сміється!

І враз із кущів вискочило кумедне курча і затанцювало, приспівуючи:

Це я вам для слуху почепив по вуху!..

Бо ви так співаєте, мов слуху не маєте!

А потрібний слух талантам —

співакам і музикантам!

— Ой! Ти хто?! — одночасно вигукнули Кося і Колько.

— Ціпа я! Вчуся на чарівника Співака-Жартівника! Це я так пожартував.

— Ой! Ціпо! Зніми з нас ці треті вуха! — вигукнув Кося.

— Де ти бачив тривухих їжачків і зайчиків?! — вигукнув Колько.

— Ну, як не хочете, то зніму! Нема питань! Зараз заклинання проспівую...

*Ципа-дрипа-лімпаппоні!..
Як-цидрак-цидрак-цидроні...*

— Ой!.. А далі як?! Забу-ув! Ой, хлопці, біда!.. Я ж тільки вчуса на чарівника. І на уроці розчаклування неухважно слухав... І от бачите... Ой, мамо!.. За забуте заклинання буде мені покарання! Як стовп, стоятиму, не зможу зрушити з місця. О! Бачите! Ні рукою, ні ногою ворухнути вже не можу. І так стоятиму, поки заклинання не згадаю. А як же я його згадаю, як я не вивчив!

— Тю! Непогані жарти! — розпачливо вигукнув Кося. — То це що ж ми — на все життя тривухими залишимося?

— Пробачте, хлопці, але доведеться вам мене виручати, як хочете, щоб я вас розчаклував. Зняти з мене покарання можуть лише мої вчителі музики Фасісоль і Дореміля —

*Фасісоль і Дореміля,
забабахкали весілля,
об'єднали ноти всі —
до-ре-мі-фа-соль-ля-сі!*

— Усі ноти об'єднали і чарівниками стали — створюють вони пісні й заклинання чарівні. Отож біжіть до них, усе розкажіть і просіть, щоб вони мене пробачили і покарання зняли.

— А де ж їх шукати? — презирнулися Кося й Колько.

— Ото нашорошуйте ці свої треті вуха. Почуєте позивні — і на ті позивні біжіть.

Нашорошили Кося з Кольком свої треті вуха, і справді почули позивні, і на ті позивні побігли. Бігли-бігли і нарешті вибігли на галявину. Бачать — стоїть на галявині будинок, схожий на рояль, покладений на бік, а перед тим будинком сидить, просто на землі, довговолосий дядечко в окулярах і гірко плаче.

Здивувалися Кося і Колько, питають:

— Пробачте, чого ви плачете? Ви не Фасісоль?

— Так! Я Фасісоль! І як мені не плакати, коли мою кохану дружину Доремілю забрав у полон злий чаклун Дисгармон, який руйнує музику, ненавидить мелодію, не визнає гармонію, а тільки какофонію... — Фасісоль тяжко зітхнув. А ви хто такі? І чого у вас по три вуха?

— Я — їжачок Колько Колючка, а він — зайчик Кося Вухань!

— А треті вуха нам приліпив ваш учень Ціпа. А розчаклювати не зміг, бо забув заклинання. І за це відбуває покарання, стоїть як стовп! Не може поворухнутися.

— От неслух і ледар! Я ж йому казав, попереджав, щоб він нікого не зачакловував, доки не навчиться розчакловувати.

— Відмініть йому покарання! — прохально склав лапи Кося.

— Будь ласка! — додав Колько. — Підкажіть йому заклинання! Бо він нас не розчаклує. І ми на все життя залишимося тривухими.

— Ех, хлопці мої дорогі! Сам я не можу нічого зробити. Лише удвох з Доремілею маємо ми чарівну силу. Тільки удвох ми можемо робити заклинання.

Кося з Кольком розгублено презирнулися:

— То що, ми так і залишимося тривухі?!

— Стривайте, хлопці! — раптом стрепенувся Фасісоль. — Це ж добре, що ви нагодилися! Ви допоможете мені повернути Доремілю! Сам я не міг піти до чаклуна Дисгармона, я ж сам чарівної сили не маю, і він би мене прогнав, боротися з ним я не можу. Але якщо ви відвернете увагу чаклуна, я нищечком постараюсь пробратися у його халабуду і, коли об'єднаюся з Доремілею, ми знову станемо чарівниками і переможемо чаклуна.

— А як ми можемо відвернути увагу чаклуна? — презирнулися Кося й Колько.

— Щось утніть несподіване й цікаве. Заспівайте якусь чудернацьку пісню, безладну і гучну. Він любить різний гучний гармидер.

Знову презирнулися Кося з Кольком:

— Добре, спробуємо. Іншого ж виходу нема.

І Фасісоль повів Косю й Колька до чаклуна Дисгармона.

На краю галявини, де стояла халабуда з поламаних музичних інструментів — гітар, скрипок, барабанів та акордеонів, — Фасісоль сказав:

— Я за кущами обійду галявину, а ви йдіть до халабуди і співайте!

Кося з Кольком вийшли на галявину, підійшли до халабуди й голосно, як могли, заспівали:

Гей, чаклуне, вийди з хати!

Будемо тобі співати!

Бумбараса-бумбарах!

Незважаючи на страх!

Останній рядок вони проспівали тихо, цокаючи зубами.

Поламана віолончель, що слугувала дверима халабуди, відхилилася і звідти вийшов патлатий, скуповджений дядечко з зеленою бородою.

— Що вам треба?! — грізно спитав він.

— Ми — гурт «ЗАЇЖАКИ»! — тремтячим голосом мовив Колько.

— Співаємо пісні безладні і гучні! — писнув Кося.

— А-а! Це я люблю! — усміхнувся чаклун. — Співайте!

І раптом Кося з Кольком відчули, що в головах у них порожньо, як у дірявих діжках — жодної думки, жодного словечка.

— Ну, чого ж ви мовчите, заїжаки?! — grimнув чаклун. — Щось ви мені не подобається!..

«А, може, вони шпигуни?! — сам себе запитав чаклун. — Зараз перевіримо!»

— Ну, все! Влипли! — прохопився Кося.

І раптом з халабуди залунала чарівна музика. І всі поламані музичні інструменти, з яких складалася халабуда, стали враз цілими-цілісінькими і заграли теж.

Чаклун панічно заверещав:

— Знов об'єднатися змогли! Вони мене перемогли! — і зник.

А з халабуди вийшли, обійнявшись, Фасісоль і Дореміля.

— Спасибі вам, хлопці! — мовив Фасісоль. — Допомогли ви нам!

— Але ми ж так і не заспівали! — зітхнув Колько.

— Нічого-нічого! Ще навчитеся співати! — усміхнулась Дореміля. — Тепер біжіть до Ціпи! Ми вже зняли з нього покарання!

— І підказали потрібне заклинання! — додав Фасісоль.

Але Косі з Кольком навіть бігти не довелося. Чарівним чином вони вмиль опинилися на своїй галявині біля Ціпи.

І Ціпа, радо усміхнувшись, заспівав:

*— Ципа-дрипа-лімпампони!
Як-цидрак-цидрак-цидрони!
Ципа-дрипа-лімпампуха!
Геть зникайте треті вуха!*

І враз їхні треті вуха зникли.

— Вибачте, дорогі Косю й Колько! — сказав Ціпа. — Більше не буду легко-
важний і неуважний. Бувайте здорові! Побіжу вчитися на справжнього чарів-
ника! — і Ціпа зник.

Колько Колючка зітхнув:

— І нам, мабуть, треба вчитися... Не доросли ми до співаків!.. Пробач, Косю,
це я тебе підбив...

— Обидва ми винні! Ходімо краще на уроки!
Оно й дзвоник деренчить...

СОНЯ-СОНЕЧКО

(Пригода, розказана зайчиком Косею Вуханем)

Мій друг їжачок Колько Колючка дуже любить, щоб його хвалили. І я теж, звичайно, люблю. А хто не любить?.. Але Колько аж надто запальний і нетерплячий. Хоче, щоб його увесь час хвалили. Постійно в нього виникають ідеї, щоб прославитись. Що ж він сьогодні запропонує? І раптом Колько каже:

— Ти, Косю, не заєць, а свиня!

— Тю! — кажу. — Що це за дурні жарти?!

— Це, — каже, — не жарти, а чистісінька правда! Бо ти повсякчас лізеш наперед, а мене відпихаєш, відштовхуєш.

— Та що ти таке патякаєш?! Куди я лізу?! Хто тебе відштовхує?!

— Ти! Ти! Ти!.. Всі тільки й кажуть: «Це зробили Кося Вухань і Колько Колючка!» Ніхто не каже: «Це зробили Колько Колючка і Кося Вухань!» Ніхто! Тьху! Гидко слухати!

— Але до чого тут я?! Це ж не я кажу, а вони кажуть. Хіба я винен?

— Винен! Міг би заперечити: «Кажіть не Кося Вухань і Колько Колючка, а Колько Колючка і Кося Вухань!»

— Тю! — кажу. — Верзеш таке, що й купи не тримається!

— Ні, тримається!.. Вони так кажуть, бо ти свої довгі вуха завжди нашорошуєш, щоб здаватися вищим за мене!

— Ну, що з тобою, друже?!

— Ти мені більше не друг!.. Тьху на тебе!

— Та яка тебе муха сьогодні вкусила?!

— Обзиваєшся?! Ображаєш?! От за «муху» я вкушу тебе за вухо! — і Колько справді підскачив і вкусив мене за вухо. А зубки в нього гострі. Так заболіло, що я аж зойкнув. А він:

— От сам на зло тобі зроблю щось таке, що всі тільки ойкнуть!

Сказав і задріботів у кущі. Я, звичайно, за ним не побіг.

Це було у неділю вранці. Уроків, як ви розумієте, сьогодні не було. На обід додому Колько не прийшов — це я бачив, ми ж сусіди. Я почав хвилюватися. Хоч він мене й образив і вкусив, але все ж він мій друг. Куди ж це він завіявся?

Пішов я на нашу галявину, сів на пеньок, де ми з ним часто сиділи. І так мені сумно стало, що я не витримав і заплакав... Аж раптом бачу: підлетів і сів біля мене на пеньок червонясто-жовтуватий з чорними цяточками жучок — сонечко. І враз просто на моїх очах перетворився на маленьку дівчинку з жовтим настовбурченим волоссям, великими блакитними очима і в червонясто-жовтуватому з чорними цяточками платтячку. І тоненьким голоском питає:

— Чого плачеш, зайчику?

— Ой! А ти хто?! — здивувався я.

— Я — чарівна Соня-Сонечко, Сонця донечка!

— А чого я тебе ніколи не бачив?

— Бо літала я у небі, не було в мені потреби. А тоді згори я бачу — зайчик плаче!.. От я й прилетіла й біля тебе сіла. То чому сумуєш ти? Чим тобі допомогти?

— Друг мій, — зітхнув я, — їжачок Колько Колючка... якась муха його вкусила... посварився зі мною, кудись подався і зник. Не знаю, що з ним...

— Ну, що ж, я всюди літаю, усе згори помічаю, полечу — їжачка пошукаю... А ти не хвилюйся, я його знайду! — дівчинка знову обернулася на жучка-сонечко, знялася й полетіла.

Сиджу я й чекаю. Та хоч і казала Соня-Сонечко «не хвилюйся», все одно хвилююся. І ви б хвилювалися. Аж бачу нарешті — летить жучок-сонечко, сів на пеньок і знову перетворився на дівчинку.

— А знайшла я таки твого їжачка! — каже. — Ти таки мав рацію — справді вкусила його якась дивна чорна муха з непрозорими чорними крильцями. Прямо в ніс. Це мені моя знайома бджілка Медунька сказала. Вона сама бачила. І тепер стоїть твій друг над урвищем у Скелястих горах біля чорної скелі і щось майструє з ялинових гілок. Не подобається це мені. Поспішаймо! Я полечу, а ти за мною побіжиш!

Соня-Сонечко знову перетворилася на жучка, знялася й полетіла. А я побіг за нею. Прибігли ми нарешті до тієї чорної скелі у Скелястих горах. Дивлюся — стоїть мій Колько Колючка над урвищем і щось майструє з ялинових гілок. Побачив мене, набурмосився:

— О! А тобі що тут треба?! Ми ж посварилися!

— Що ти робиш? — питаю стурбовано. — Що це ти надумав?!

— Що схотів, те й задумав! Тебе не питав!

— А гілки ялинові для чого?
— Крила роблю! Хочу стати першим у світі летючим їжачком!
— Та ти що — з глузду з'їхав?!
— Не з'їхав! Хочу, щоб усі казали: «Оно летить Колько Колючка — перший у світі летючий їжачок!» А про тебе ніхто й словом не обмовиться!
— Скажуть не так, скажуть: «Оно полетів на ялинових крилах дурний їжачок і вбився!»

— Не вб'юся я! Оно ж літають летючі миші, кажани і не падають, не вбиваються.

— Бо їм природа крила дала, а їжачкам — ні.
— Людям теж природа крил не дала, а вони літають. Навіть у космос.
— То ж людям Бог розум дав!
— Ти хочеш сказати, що я дурний?
— Саме це й хочу сказати! Я не пущу тебе стрибати у прірву!
— Знов обзиваєшся, ображаєш? Дивись, я тебе за друге вухо вкушу!
— Кусай, тільки схаменися, не роби дурниць!
— Одійди! Бо таки вкушу!

Але вкусити мене Колько не встиг. Бо в цей час чорна скеля розступилася і з неї вийшла дивна постать, схожа на величезну муху — з шістьма кінцівками, з банькатою головою, на якій була золота корона, і в плащі, схожому на мушині крила. А на плечах, наче еполети, сиділи дві чорні мухи з чорними непрозорими крилами. І почувся дзизкучий голос:

— Це воля моя — наказав йому я! Я чарівник Мухандій Дзззик, мушиний цар і керівник! Кого вкусить моя муха, той мене в усьому слуха! Що робити я скажу — те й робитиме! Кого бити накажу — того й битиме!.. Щойно в Лісі Казковому з'явився, і зроблю, щоб Ліс той мені підкорився. Усіх звірів я казкових підкорятиму! Над усім Лісом Казковим царюватиму!..

Я безпорадно озирнувся, шукаючи очима Соню-Сонечко. А вона десь зникла. І тут Мухандій пильно глянув на мене своїми банькатими очима:

— А ти хто такий?!
— Я зайчик Кося Вухань! — пролепетав я. — Прийшов рятувати мого друга їжачка Колька Колючку.. Він же зараз упаде в прірву і розіб'ється.
— Правильно! І увесь Казковий Ліс про це знатиме і мене боятиметься, мені підкорятиметься!

— Не треба! Не треба! — відчайдушно закричав я.

— От не люблю, коли мені заперечують! Ну, вдар його в пику, їжачок!

І вколи його голками у бочок!

І Колько слухняно вдарив і вколов мене.

— Що ти робиш?! — закричав я. — Я тебе рятую, а ти...

— Набрид мені цей довговухий! — скрикнув Мухандій. — Ану, скинь його в прірву, їжачок!

Ще мить — і я полетів би в прірву... Та раптом бачу — летить Соня-Сонечко, а за нею — величезний бджолиний рій. Бджоли кинулися на Мухандія і обліпили його з ніг до голови. Мухандій панічно верескнув і кинувся тікати, переслідований роєм.

А Соня-Сонечко сіла на край урвища і з жучка перетворилася на маленьку дівчинку з жовтим настовбурченим волоссям, великими блакитними очима і в червонясто-жовтуватому платтячку з чорними цятками.

— Ой! Хто це?! — здивовано скрикнув Колько.

— А це, — кажу, — чарівна Соня-Сонечко, сонця донечка! Це вона бджолиний рій привела, який прогнав мушиного царя Мухандія.

— Ну, не зовсім я, — усміхнулася Соня-Сонечко. — Я розповіла про Мухандія бджілці Медунці, а вже вона привела рій. А ще вона мені дала крапельку чарівного меду, щоб я ним помазала носик Колька Колючки, куди його вкусила чорна муха Мухандія.

І Соня-Сонечко підбігла до Колька Колючки і, хоча він і огинався, помазала йому медом ніс.

— От тепер, — сказала вона, — все буде гаразд. Ти, Колько, знову станеш такий, як був до того, коли тебе вкусила чорна муха.

Після цього Соня-Сонечко обернулася на червонясто-жовтуватого жучка з чорними цяточками, знялася й полетіла.

А ми з Кольком, обнявшись, подалися додому. Хоч мені й мулько було обіймати його, колючого. Але я нізащо в світі не проміняю його на когось іншого — гладенького і м'якенького...

КАЧЕЧКА КРЯЧЕЧКА І ДІВЧИНКА ХВИЛИНКА

(Розповідає зайчик Кося Вухань)

Надійшла зима. І в нашій лісовій спеціалізованій музичній школі почалися великі зимові канікули. Що й не дивно, позаяк у нашого директора школи Бурмила Михайловича Ведмедя і в багатьох учнів — Михайлика Ведмеденка, їжачка Колька Колючки та інших — зимова сплячка. А які можуть бути уроки, коли директор школи і учні сплять. Про інших мені байдуже, а от що зимова сплячка у мого найкращого друга їжачка Колька Колючки, мене дуже засмучувало. Розлучався я з ним аж до самісінької весни. Правда, колись я його будив перед Новим Роком, щоб він побачив Діда Мороза й новорічну ялинку, але після того він хворів, бо порушив режим. То я й не став його більше будити, коли йому це шкідливо для здоров'я. Отож ходив я в самотині засніженим Казковим Лісом, зітхав і нудився. Аж раптом бачу — ворухиться хтось під снігом. Я — туди, сніг одгорнув — а там качечка.

— О! — здивувався я. — Ти чого у вирій не полетіла? Твої вже ж давно там!

— Ех! — зітхнула Качечка-Крячечка. — Не змогла я у вирій полетіти — шуліка мені крило зламав. Ледве втекла. Правда, Дідусь Мороз, добра душа, обіцяв лісове озеро не заморожувати, щоб я могла на ньому перезимувати, поки крильце моє заживе. Та в Діда Мороза халепа — пропала десь перша хвилинка Нового Року, хтось лихий її вкрав, якийсь злий чарівник. А без першої хвилинки Новий Рік початися не може. То Дід Мороз бігає зараз по чарівниках, шукає, хто б це міг зробити. А тим часом брат Діда Мороза, не рідний, а зведений, лютий Крижан-Завірюха, який всіх заморожує, хуртовини влаштовує, лісове озеро кригою вкрив, хотів і мене заморозити, але я встигла втекти, у сніг заритися. Та не знаю, скільки протримаюсь — чуєш, як цокотить мій дзьоб від холоду...

— Стривай! — кажу. — Ти бачиш, на мені біла зимова шубка. А вдома в мене ще є сіра осіння шубка. Я нею колись друга свого їжачка Колька Колючку від морозу рятував, коли він прокинувся взимку, щоб на новорічній ялинці побувати. Я її тобі зараз принесу!

— До-до-бре! — процокотіла дзьобом Качечка-Крячечка.

Побіг я мерщій додому, схопив свою сіру шубку і щодуху назад. І саме вчасно прибіг. Щойно встиг на Качечку-Крячечку шубку накинути, як завірючило-

захурделило, і з'явився лютий Крижан-Завірюха. Нас з Качечкою-Крячечкою снігом замело. Він нас не бачив, а ми його чули. Чули, як він заспівав крижаним голосом:

*Заспокоїтись не зможу,
Як когось не заморожу!
Десь тут качечка була,
Яка з озера втекла.
Заспокоїтись не зможу,
Як її не заморожу!*

Ми з Качечкою-Крячечкою зачаїлися, завмерли, затамували подих, наче нас тут і нема.

— Гм! Тихо! — сказав Крижан. — Жодних ознак життя. Отже, заморожена... Хе-хе-хе!.. А дурний мій родич Дід Мороз хотів, щоб вона до весни на озері зимувала. А я те озеро кригою вкрив. Хе-хе-хе!.. Як він мені набрид, той добряга пришелепкуватий! Тільки й знає круг ялинки танцювати й подарунки дітям дарувати, з Новим Роком всіх вітати. І невтямки йому, що Нового Року цього разу не буде. Бо я першу хвилинку Нового Року вкрав і у крижаному своєму палаці заховав. Дід Мороз бігає по чарівниках, шукає, хто це зробив. І гадки не має, що то я, його родич. Хе-хе-хе!..

Крутнувся Крижан на одній нозі, закрутився у сніговому вирі — і зник.

«Ой-йой! — з жахом подумав я. — Що ж це буде?! Без першої новорічної хвилинки Новий Рік початися не зможе!»

— Що ж робити? — жахнулася й Качечка-Крячечка. — Це й весна не настане!»

— Самі ми з тобою нічого, звичайно, не зробимо, — сказав я. — Але в нашій лісовій школі віднедавна почав вчитися сонячний зайчик Терентій. Може, він щось придумає.

— А де той Терентій? — спитала Качечка-Крячечка.

— Він у Країні Сонячних Зайчиків. Викликати його можна за допомогою дзеркальця. Але де те дзеркальце зараз узяти?

— А якщо маленьку гладеньку крижинку з лісового озера використати як дзеркальце. Ми, качки, завжди у воду, мов у дзеркало зазираємо, коли причепуритися хочемо.

— Розумно ти кажеш, Качечко!

Пішли ми до озера, Качечка дзьобом відколола маленьку гладеньку крижинку, а тут і сонечко з-за хмари визирнуло, на наше щастя... Підставив я крижинку під сонячний промінь — і з'явився сонячний зайчик Терентій.

— Привіт, Косю! Що сталося?

— Крижан-Завірюха, — кажу, — викрав першу новорічну хвилинку і сховав її в своєму крижаному палаці. Зустріч Нового Року під загрозою.

— Ага! Ясно! Справа серйозна! Треба... — та більше нічого сказати Терентій не встиг, бо хмара закрила сонце, і сонячний зайчик зник. Тієї ж миті завірюшило-захурделило, і з'явився лютий Крижан.

— О! Чую голоси! Ану, хто тут балакає? — вигукнув він. — Бачу двох зайців — білого і сірого. Білий нормальний, а сірий — з дзьобом. Ніколи не бачив, щоб у зайця був дзьоб. О! Та це ж моя Качечка-Крячечка у заячій шубці! Перехитрувати мене здумали! Не вийде! Заберу вас у свій крижаний палац і заморожу — ніякі шубки не допоможуть! — змахнув Крижан рукою — завірюшило-захурделило, закрутило нас з Качечкою у сніговому вирі, підхопило й понесло. І опинилися ми в кришталєво-прозорому крижаному палаці. І одразу так зимно стало, що я аж зубами зацокотів, а Качечка дзьобом заклацала.

— Тримайся, Качечко! — кажу. — Давай рухатися, щоб зігрітися, й співати! Пісня завжди допомагає.

— Давай! — погодилася Качечка-Крячечка. І ми почали танцювати й співати:

*Ми танцюємо й співаєм,
І тому не замерзаєм!
Туп-туп! Ду-ду-ду!
Не боюся холоду!*

Аж раптом чуємо — заспівав і Крижан-Завірюха:

*Що ж, давайте!
Що ж, давайте!*

*Що ж, танцюйте і співайте!
Я терпіння маю,
Трохи зачекаю.
Сил не вистачить у вас
Танцювати довгий час.
Як на землю гупнете —
Зразу й закоцюбнете!*

І правда — танцювали ми, танцювали, поки сили мали. А тоді захекалися й попадали. «Ну, — думаю, — все! Пропали ми! І першу новорічну хвилинку ніхто не врятує, і Нового Року не буде...»

І раптом щось спалахнуло сліпучо — ми аж замружилися. І почувся голос сонячного зайчика Терентія:

— Одійдіть, будь ласка, в куток, до Дівчинки-Хвилинки. Я цілий гурт сонячних зайчиків привів. Ми зараз крижаний палац розтоплювати будемо!

Кинулися ми в куток, де лежала маленька дівчинка у блакитному козушку і в білій шапочці з цифрою один. Ми помітили її ще тоді, коли танцювали.

— Ой! Катастрофа! — відчайдушно вигукнув Крижан-Завірюха і зник.

І забулькало, зашипіло, запарувало все навкруги.

— Ой! — скрикнула Качечка-Крячечка. — А Дівчинка-Хвилинка, здається, вже й нежива!

— Жива-жива! — сказав Терентій. — Хвилинки не гинуть, а тільки минають, щоб потім знову настати у невпинному хороводі часу.

І справді, Дівчинка-Хвилинка розплющила очі й усміхнулася нам.

— Зараз мої брати сонячні зайчики віднесуть її в чарівний Палац Часу, де вона чекатиме своєї черги, щоб почати о дванадцятій годині Новий Рік. І сповістять Дідові Морозу, що все гаразд.

— А як же бути з лісовим озером? — спитала Качечка-Крячечка. — Дід Мороз обіцяв, що воно не замерзатиме, і я зможу перезимувати на ньому до весни. А Крижан його заморозив...

— Не хвилюйся, — сказав Терентій. — Ми твоє озеро вже розморозили. Раз Дід Мороз обіцяв — так і буде. Іди плавай, пірнай, харчуйся. І чекай весни.

— Ой! Дякую тобі, Терентію! — вигукнула Качечка-Крячечка...

— І надалі ми будемо тебе оберігати, — мовив Терентій. — Ми оберігатимемо вдень, а вночі наші брати місячні зайчики нас підмінятимуть.

— Ну, тоді все чудово! — сказав я і поспішив додому, щоб не прогавити Новий Рік.

БЕРЕЗАНТІЙ І КАРКАРОН КАРКОВОРОНСЬКИЙ

(Розповідає зайчик Кося Вухань)

Зима, слава Богу, добігала кінця. Лишилося якихось два дні до приходу весни. Але лютий Крижан-Завірюха не хотів здаватися. Дід Мороз давно вже подався на Північ, а Крижан усе ще лютував, звиваючи завірюхи і заметілі. А я ж так чекав, коли нарешті прокинеться із зимової сплячки мій друг їжачок Колько Колючка! Блукав-блукав лісом і придивлявся, чи не починає танути сніг, чи не набубнявіли на деревах бруньки. І ось, проходячи повз стару березу, почув раптом тоненький голосок:

— Зайчику, а ходи-но сюди!

Звів голову, дивлюсь — а з дупла старої берези визирає голова маленького хлопчика у білому картузику з темними цяточками.

— Ой! Ти хто? — питаю.

— Березантій! — каже. — Весни Цвітної провісник, цілющого березового соку виробник. Але мене лютий Крижан-Завірюха не випускає, бачиш, кригою все дупло вкрив, лише голова стирчить... Поможи, зайчику, вилізти.

Бо як березень не провіщу, Весна Цвітна не прийде — біда буде. Без березня ні квітень, ні травень не придуть.

Дупло високо над землею. Я хоч і стрибучий, але до нього, бачу, не дострибну.

— Стривай, — кажу. — Зараз я замашну гілляку знайду, спробую нею кригу оббити.

Порився в снігу, знайшов здоровенницьку гілляку. Рвучко замахнувся, проте гілляка мене переважила, і я — беркиць! — у сніг.

— Не так рвучко замахуйся! — гукнув Березантій.

Замахнувся я знову і — лусь!..

— Ой! — скрикнув Березантій. — Ти ж мене по голові вперіщив!

— А ти голову в дупло сховай! — кажу.

— Еге! «Сховай»! Як моя голова до криги примерзла.

— Стривай! — кажу. — Я зараз Ціпу гукну. Він недавно справжнім чарівником став — усе може!

— Еге! Гукнеш! Я того Ціпу теж знаю. Але його нема. Він до родичів подався.

— А-а! — тільки я вимовив своє «а-а», як захурделило-захурделило, і з'явився Крижан-Завірюха. І крижаним голосом заспівав:

*Я Крижан, лютий пан!
Крижаний маю жупан
З коміром по вуха —
Крижан-Завірюха!
Весну не пускаю,
Весну відмінюю і забороняю!
Вже весни нема —
Буде знов зима!..*

— Бо я на Матінку-Природу ображений! Зробила мій іменний місяць лютий найкоротшим за всі місяці. У лютому двадцять вісім днів, а в березні аж тридцять один! Тьху! Не буде березня! Бо я того Березантія, провісника Весни, заморозив. Ха-ха-ха!

Крутонувся Крижан на одній нозі, зробив сніговий вир і в тому вирі зник.

— Бачиш, що робиться! — зітхнув Березантій. — Треба з кимось порадитись. Хто у вашому Казковому Лісі найрозумніший?

— Найрозумнішим вважається столітній ворон Карло Карлович Каркарон-Карковоронський.

— Біжи, друже, до нього! Може, щось придумає!

Не гаючись, побіг я до Карла Карловича. Стара, поросла мохом хатинка його притулилася між трьох товстелезних стовбурів трьохсотлітнього дуба. Але була вона ще вище, ніж дупло Березантія. Дострибнути до неї годі й думати. Треба було якось подати йому знак, щоб він визирнув. Зліпив я сніжку

і жбурнув у віконце. Не виходить Карло Карлович. Жбурнув другу. Жодної реакції. І тільки як жбурнув третю, прочинилося віконце, і визирнула сива голова столітнього ворона.

— Хто тут хуліганить? А-а, це ти, Косю! Ой, дивись, поскаржуся Бурмилові Михайловичу! — прокаркав Каркарон-Карковоронський.

— Я до вас на пораду! — гукнув я.

— Що-що? Не чую!

І тут я згадав, що Карло Карлович глухенький, недочуває. Тоді я напружився, підстрибнув до хатинки, гукнув щосили:

— Біда!

Більше нічого гукнути не встиг — полетів на землю, у сніг.

— Що за біда? Захворів хтось? На скар-кар-латину?

— Та яка там скарлатина! — махнув я лапою, знову напружився, підстрибнув і гукнув:

— Гірше!

І знову у сніг — беркиць!

— Що може бути гірше для дитини від скар-кар-латини?! — скривив дзьоба Каркарон-Карковоронський.

Бачу — так розмови не вийде. Нарешті змикитив — треба побудувати снігові сходи до хатинки. Почав качати снігові балабухи, як ото качають, коли сніговика ліплять. Качав-качав-качав — аж упрів. Нарешті зробив снігові сходи, дістався до хатинки. Кажу:

— Лютий Крижан-Завірюха заморозив у дуплі Березантія, провісника Весни, і не випускає, Весну відміняє.

— Овва! Просто кра-кратастрофа! Просто кар-карний злочинець той Кри-кри-крижан!

Щойно встиг Карло Карлович це сказати, як завірюшило-захурделило, і з'явився лютий Крижан. І одразу сердито закричав:

— Хто це тут пащекує, авторитет мій підриває?! Я тебе, старе каркало, так заморожу, що ти й носа свого поганого з хатинки не вистромиш!

Хукнув на хатинку — і Карло Карлович зник за товстим шаром криги.

— Ото щоб не каркав! Ха-ха-ха! — і Крижан зник.

«Що ж тепер буде?» — розпачливо подумав я.

І раптом зсередини хатинки почувся стукіт. І незабаром крижані скалки

полетіли додолу. У кризі з'явилася дірка. Почала більшати-більшати, і от уже з'явилася голова Карла Карловича, який своїм могутнім дзьобом трощив кригу.

— Дурень той Кра-Крижан-Завірюха! Думав мене кригою замурувати. А я, бач...

— Ой! — скрикнув я. — То ви своїм дзьобом і Березантія з крижаного полону звільнити можете!

— Пре-кра-красна ідея! Зараз виберусь з хатинки і полетимо!

— Хто полетить, а хто й пішки побіжить. Я літати не вмію.

І ми подалися до старої берези.

Березантій зустрів нас радісним вигуком:

— О! А я вже й надію втратив!

— Зараз, — кажу, — Карло Карлович тебе визволить!

— Як?

— Побачиш!

Карло Карлович сів на гілляку біля дупла і почав гатити дзьобом по кризі.

Не минуло й кількох хвилин, як Березантій виліз уже з дупла і дзвінко заспівав:

*Хай чує весь Казковий Ліс:
Я звістку радісну приніс —
Весна Цвітна вже іде,
Струмків-дзюркотунів веде!
Весна іде! Весна іде!
Не зупинить її ніде!
Зими нема — втекла зима!
І з нею злий Крижан утік,
Бо до тепла Крижан не звик.
Іде весна, іде весна!
Всім усміхається вона!*

І просто на очах почали танути сніги, задзюркотіли струмки. І буйно зазеленіли дерева. І зацвірінькали-заспівали пташки...

І, гаряче подякувавши Карлу Карловичу й Березантію, я побіг до їжакового лігва, де вже прокидався мій друг, за яким я так скучив, мій вірний друг їжачок Колько Колючка. Пробачте! До побачення! Я дуже поспішаю!

СОН ЇЖАЧКА КОЛЬКА КОЛЮЧКИ

(Розповідає зайчик Кося Вухань)

Нарешті настала весна, і нарешті прокинувся після зимової сплячки мій вірний друзяка їжачок Колько Колючка. Я так давно, цілу зиму, аж три місяці, чекав на зустріч з ним! І коли побачив, як він, протираючи заспані очі, вилазить зі свого лігва, я кинувся до нього і рвучко обійняв. І хоч одразу поколовся об його колючки, але навіть не зойкнув. Байдужечки! Нехай колеться! Аби був зі мною!

— Здоров-здоров, Косю! — усміхнувся радісно Колько. — Як ти тут жив без мене? Що робив? Якись пригоди в тебе були?

— Авжеж! — кажу. — Хіба могло за три місяці не бути жодної пригоди?

— Ану-ну, розкажуй мерщій!

І я почав йому розповідати про те, що ви вже знаєте: про Качечку-Крячечку з поламаним крилом, яка не змогла відлетіти у вирій і яку хотів заморозити лютий Крижан-Завірюха, але яку порятував сонячний зайчик Терентій, про Березантія, якого заморозив у дуплі берези лютий Крижан-Завірюха, щоб не дати йому проголосити Весну, і про те, як визволив Березантія з крижаного полону столітній ворон Карло Карлович Каркарон-Карковоронський...

— А! — вигукнув тут Колько Колючка. — І нам з тобою допоміг Карло Карлович!

— Тю! — кажу. — Коли? Щось не пам'ятаю!

— Авжеж! — усміхнувся Колько. — Ти й не можеш пам'ятати, бо це мені на-снилося.

— Тю! — кажу. — Ти й сни бачив під час зимової сплячки?

— Бачив! Та ще й які пригодницькі!

— Тю! Ану, давай розкажуй швиденько!

— Пам'ятаєш, — почав Колько, — коли чорна муха чаклуна мене вкусила і я захотів стати першим у світі крилатим летючим їжаком?

— Звичайно, пам'ятаю ту дурницю, як ти трохи в прірву не впав і не вбився.

— Так от, — сказав Колько. — Наснилося мені, що я таки став летючим їжаком. І не лише я, а й ти став летючим зайцем.

— Тю! — кажу. — І що — у нас замість лап крила з'явилися?

— Ні! — каже. — Лапи лишилися. Просто на спині крила вирости. На додачу. І коли ми по землі ходимо, їх і не видно.

— Ти диви, — кажу. — Супер! А крім нас, ні в кого з однокласників крил не було?

— Ти що?! Тільки в нас!.. І як гарно було літати! Змахнув крилами — і вже в небі! Ширяєш над Казковим Лісом, мов лелека. І на однокласників зверхньо позираєш. А ті на нас знизу. Вовчик Вовченко і Рудик Лисовенко аж зубами клацають від заздрощів, а Раїса Мняу, Зіна Бебешко та інші дівчатка захоплено, закохано позирають. І так у животі лоскітно від радості!

— Ще б пак! — кажу. — Ми ж саме про це мріяли!

— І пісня з грудей сама ллється, — і Колько заспівав:

*Ми літаєм, ми літаєм
І від радості співаєм!
Чи ж ви бачили таки,
Щоб літали їжаки!
Щоб зайці літали
Й, мов пташки, співали!
А такецьке диво,
Бачите, можливо!*

— Тю! — кажу. — Ти й пісню уві сні склав. Диви, яким талановитим тебе зимова сплячка зробила!

— Пісня сама склалася. Я ж про те літання мріяв... Ото літаємо ми з тобою, літаємо, співаємо-співаємо... Аж тут наздоганяє нас сорока Скрекекулія, що новини на хвості розносить, та й каже: «Вас терміново викликає пташиний президент Берко Беркович Беркут. Він чекає на вас у своєму палаці на Синій Скелястій Горі. Летіть за мною, я вас проведу!» Перезирнулися ми здивовано, але послухатися не посміли — президент є президент. Полетіли ми за сорокою Скрекекулією на Синю Скелясту Гору. Сорока Скрекекулія попрощалася з нами і полетіла собі геть, а ми влетіли крізь відчинені двері до президентського палацу. Бачимо — сидить на троні здоровенний Беркут, у лапах тримає президентські клейноди — золотий дзьоб і золотий кіготь. Побачив нас, проклекотів: «А-а, привіт, новобранці, вітаю вас зі вступом до птаства, до світу крилатих, пернатих і дзьобатих». — «Але ж ми не пернаті і не дзьобаті!» — вигукнув я.

— А я що — мовчав увесь час? — запитав я. — Увесь час ти балакав?

— Ні! Чого? — знизав плечима Колько. — Може, це саме ти й сказав. Я не пам'ятаю... Але слухай далі. Після моїх, тобто твоїх слів, Беркут сердито заперечив: «Не гавкайте! Крилаті — отже, птахи! А птахи сидять на яйцях, висиджують потомство. Отам, у кутку, два гнізда, де лежать яйця. Ідіть і висиджуйте!»

— Тю! — кажу. — Та це ж... це ж... Коли це зайці та їжаки на яйцях сиділи? Як дізнаються наші однокласники, з реготу повмирають. Особливо Вовчик Вовченко та Рудик Лисовенко!

— Так я йому й сказав, тому Беркуту. А він як визвірився: «Не смійте заперечувати президенту! Бо я вам вмити голови поодкручую!» Глянули ми на його здоровенницький дзьоб і сталеві-кігисті лапи і зрозуміли — таки поодкручує!

А кому хочеться, щоб йому голову відкрутили?! Позітхали ми гірко і пішли до тих гнізд, де лежали великі яйця. Посідали.

Сидимо й мало не плачемо. Ніколи не думали, що доведеться висиджувати яйця. Отож сиділи ми, сиділи, аж раптом яйця почали тріщати, репатися і з них почали вилуплюватися... О, Боже! — маленькі крокодильчики. Виявляється, то були крокодилячі яйця. Побачивши це, пташиний президент обурено закричав: «Що ви навилуплювали?! Це ж крокодили!» «Та хіба ми винні?!» — закричав я... «Ні-ні! — ти!» Від жаху ми позлітали з гнізда і були вже під стелею палацу. «І це не просто крокодили, а крилаті летючі крокодили!» — заволав Беркут. Тільки-но він це сказав, як крокодили спурхнули і вилетіли крізь відчинені двері палацу. «Ой-йой! — панічно заверещав Берко Беркович. — Крокодили ж харчуються пташками! Поки вони малі, вони поїдять дрібне птаство, горобців, синичок і солов'їв, а як підростуть, то й за великих птахів візьмуться! Ще й до мене черга дійде. Це ж катастрофа! Що ви наробили!» «Та до чого тут ми?! — це вже я закричав. — Які ви нам яйця підсунули, такі ми й висиджували!» «Ні! Ні! Це ваші діти! Всі батьки відповідають за дітей! Що хочете робіть, але щоб у моєму пташиному царстві крилатих крокодилів не було!» «Що ж ми можемо зробити?» — розгублено презирнулися ми. «Що хочете! Бо інакше я вас повбиваю!»

— Ну й втравив ти мене в історію! — перебив я Колька.

— Слухай далі!.. Вилетіли ми з президентського палацу, летимо, думаємо: що ж його робити? Самі з крилатими крокодилами не впораємося. Це ясно! Треба з кимось розумним порадитись.

— Це я сказав! — втрутився я.

— Ну, хай ти! Немає значення. Хто у нас у Казковому Лісі найрозумніший? Авжеж, столітній ворон Карло Карлович Каркарон-Каркаронський. Це всі знають. І полетіли ми до Карла Карловича. Розказали йому все. Похитав скрушно головою Карло Карлович і каже:

— Справжня біда, хлопці! Кра-кра-кратастрофа! КРА-крилаті кра-крокодили для нас, птахів, смертельна небезпека!

— То що ж робити? — розгублено питаємо ми.

— Починати треба з вас! Коли ви позбудетесь своїх крил, то й крокодили позбудуться. Без чарівної сили тут не обійшлося. Треба у зворотньому напрямку чарівну силу застосовувати. Скажіть чесно — ви мріяли про те літання?

— Мріяли! — зітхнув я.

— Якийсь чарівник ваші мрії й здійснив. Є у вас знайомий чарівник?

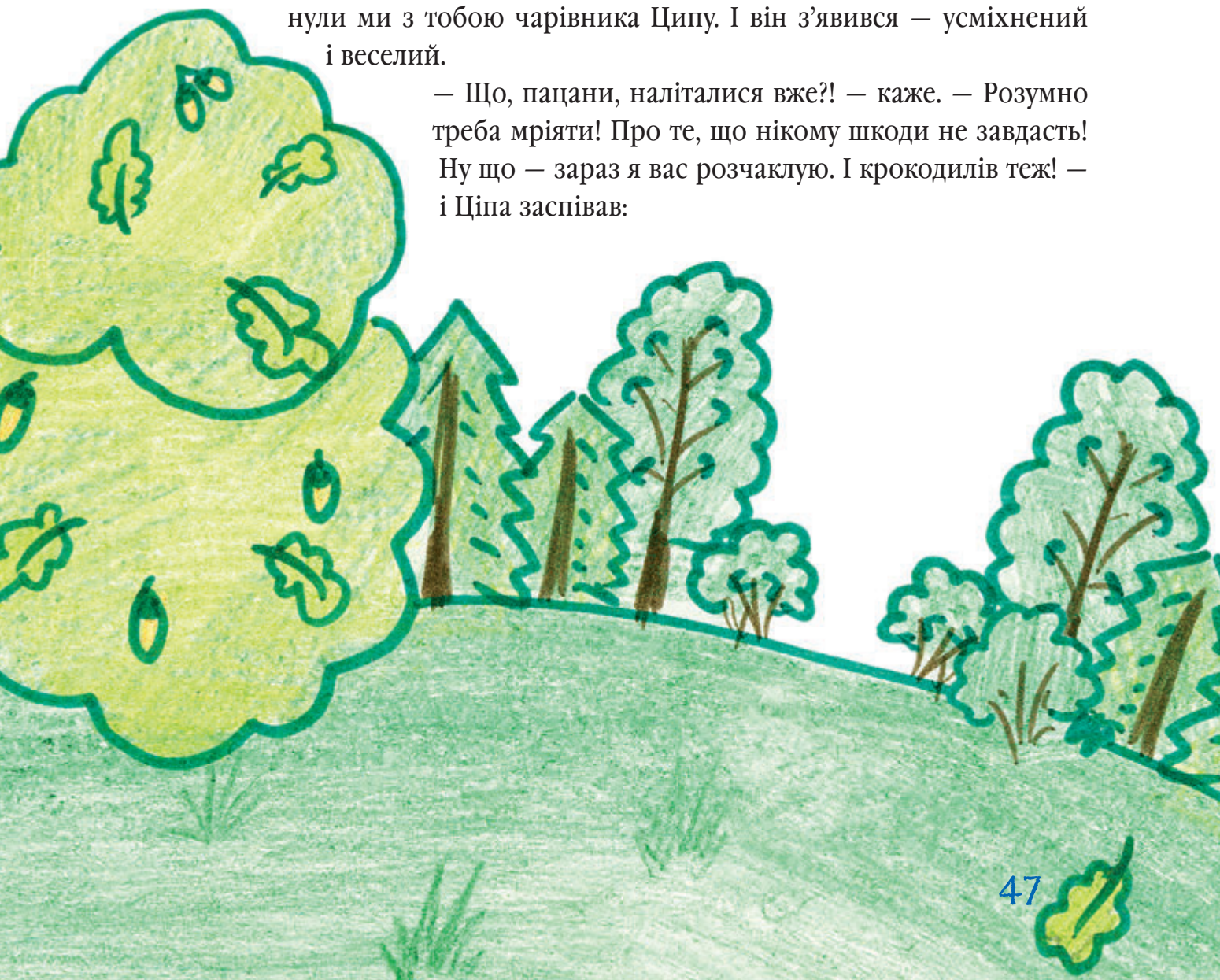
— Є.

— Це вже точно я сказав, бо ти про те, що Ціпа став справжнім чарівником, уві сні знати ще не міг!

— Ну, нехай це ти сказав! Я не заперечую. «Отож, — каже Карло Карлович. — Негайно звертайтеся до свого знайомого чарівника-кара. Хай він вас швиденько розчакловує!»

Перезирнулися ми, позітхали — так же ж гарно було літати! Так приємно було дивитися на заздрісні позирання Вовчика Вовченка та Рудика Лисовенка, на закохані погляди Раїски Мняу, Зіни Бебешко та інших дівчаток! Але ж не можна допускати, щоб крилаті крокодили поїли всіх пташок... І гукнули ми з тобою чарівника Ципу. І він з'явився — усміхнений і веселий.

— Що, пацани, наліталися вже?! — каже. — Розумно треба мріяти! Про те, що нікому шкоди не завдасть! Ну що — зараз я вас розчаклую. І крокодилів теж! — і Ціпа заспівав:

*Як-цидрак-цидрак-цидроні!
Ципа-дрипа-лімпампоні!
Забираю миттю крила
В їжака і крокодила!
І у зайця забираю —
Крил у вас уже немає.
Як цидрак-цидрак-цидрак!
Ворожу — хай буде так!*

І крила у нас, Косю, відразу й зникли. А з неба попадали маленькі крокодильчики, які миттю побігли до річки... І тут я прокинувся.

— Цікавий, — кажу, — пригодницький сон тобі, Колько, наснився. Виходить, зимова сплячка не така вже й нудна. І, слава Богу, що то був лише сон! Не треба нам мріяти про літання. Хай ті, кому природа дала крила, собі літають, а ті, які по землі ходять, — хай собі ходять, а хто повзає — хай собі повзають.

— А головне, як бачиш, — сказав Колько, — навіть уві сні ми з тобою не розлучаємось!

— Бачу! — сказав я. — Бо ми таки справжні друзі!

ХВОРОБА БЕГЕМОТА ГІПОПОТАМОВИЧА

(Розповідає зайчик Кося Вухань)

У нашій спеціалізованій музичній школі сталася біда — несподівано захворів учитель музики Бегемот Гіпопотамович. А позаяк наша лісова школа музична і уроки музики були щодня, ледарі Вовчик Вовченко і Рудик Лисовенко радісно закричали:

— Уррра-а! Уроків не буде-е!

Але всі інші, і ми з Кольком Колючкою, дуже співчували бідному Бегемоту Гіпопотамовичу, який лежав непритомний з високою температурою і ледве дихав. А завжди ж був такий бадьорий і веселий. І завжди казав: «Співайте, дорогі мої, і ніколи не хворітимете. Бо той, хто співає, правильно дихає. Це довели всі лікарі світу. Правильне дихання — запорука здоров'я!» А сам, бач... Це було дивно ще й тому, що в Казковому Лісі звірі ніколи не хворіли. Навіть лікаря звірячого не було. Був лише лікар пташиний — Кар Карович Ліворонський, родич наймудрішого столітнього ворона Карла Карловича Каркарона-Карковоронського. Пташиний лікар Кар Карович Ліворонський лікував лише птахів (поламані крила, дзьоби, кігті). Звірів лікувати він не вмів, тим паче таких, як Бегемот Гіпопотамович. На допомогу чарівної сили розраховувати було марно. Чарівна сила проти хвороб була безсила. Так сказала наша вчителька відьмознавства Бабанія Борисівна, колишня Баба Яга, яка все на світі відала і знала (бо «відьма» ж від слова «відати», тобто знати). Так от, Бабанія Борисівна сказала, що Бегемот Гіпопотамович захворів на небезпечну вірусну хворобу, яку може вилікувати лише зілля, пов'язане з дитинством Бегемота Гіпопотамовича, а що то за зілля, вона не знає, бо Бегемот Гіпопотамович непритомний і сказати не може.

— Слухай, Кося, — сказав Колько. — А давай запитавмо в Лісовичка-Боровичка. По-перше, він знавець усіх секретів і таємниць Казкового Лісу. По-друге, спеціаліст із рослин.

— Гарна думка! Пішли пошукаємо Лісовичка-Боровичка!

Пішли ми.

Знайшли Лісовичка-Боровичка під кущем біля трухлявого пня. Розказали

йому про хворобу Бегемота Гіпопотамовича і про таємниче зілля, яке тільки й може його вилікувати.

— От необачний ваш Бегемот Гіпопотамович! — сказав Лісовичок-Боровичок. — А я ж його попереджав!

— Про що? — питаємо ми.

— Та про те, що там оси-вірусоноси!

— Де? Які оси? — не зрозуміли ми.

— Та отож прийшов до мене Бегемот Гіпопотамович і каже: «Де мені знайти чарівний любисток, у якому мене мама в дитинстві купала? Хочу написати нову пісню про той любисток і про любов до матері». «А-а, — кажу, — знаю. Тільки росте той любисток на полонині-чарівнині, єдиний хід до якої між двома крутими скелями у Синіх Горах стережуть люті оси-вірусоноси. Ті оси вірусні хвороби розносять і не хочуть, щоб їхні хвороби лікували чарівні рослини, що ростуть на полонині». «Та! — легковажно махнув лапою Бегемот Гіпопотамович. — У мене така товста шкіра, що мені жодні оси не страшні!» Та, видно, знайшли ті люті оси-вірусоноси місця, не захищені шкірою — чи то очі, чи ніс, чи ще щось.

— От би нам той любисток дістати! — сказав Колько.

— Ага! — підтакнув я. — Ото в тому любистку й треба викупати Бегемота Гіпопотамовича, щоб він одужав!

— Але як же до тієї полонини-чарівнини дістатися? Ні землею, ні повітрям — годі й думати! Бо ті ж оси літають! — почухав потилицю Колько.

— А що, як підземний хід прорити? — кажу я.

— О! Прекрасна ідея! — сказав Лісовичок-Боровичок. — У мене є знайомий кріт Васько Копач-Темниченко. Я його попрошу, він такий підземний хід проріє. Але то буде вузький хід, дорослий ним не пролізе, доведеться, хлопці, вам лізти.

— Нема питань! — вигукнув Колько.

— Поліземо! — підхопив я.

І Лісовичок-Боровичок домовився з кротом Васьком Копачем-Темниченко, і кріт Васько прорив підземний хід, і ми з Кольком полізли — Колько перший, а я за ним. Бо ж у Колька колючки-голючки, він ними міг зачепитися. Повземо ми, темно, хоч в око стрель!.. Нарешті чую — Колько гукає:

— Косю! Штовхай! Таки зачепився!

— Еге — штовхай! — як він колючий!.. Почав я землю з усіх боків навколо Колька шкрябати... Нарешті чую:

— Добре!.. Повзу далі!

Але за якусь мить мій друг знову застряв, бо я носом в його голочки ткнувся, вколовся і зойкнув. Знову довелося землю шкрябати. Ще разів зо три Колько застрягав. Та нарешті вилізли ми на полонину-чарівнину, роззирнулися, і аж дух перехопило — краса неймовірна! Вся полонина — мов килим веселково-барвистий! Квітів — море! Де ж той чарівний любисток шукати? Ми ж любистку зроду не бачили, у нас біля школи він не росте. Презираємося розгублено. Аж раптом чуємо від темно-зелених гостролисто-лапатих кущів шелестіння-пісню тихеньку:

*Ми — куці любистку чудодійного,
Від хвороби засобу надійного!
Тож сюди, хлоп'ята, поспішайте,
І зривайте нас! Зривайте нас! Зривайте!*

Кинулися ми до куців любистку, назривали два оберемки і потягли до підземного ходу.

— Давай, — кажу, — Колько, я любисток по частинах на той бік переправлю, у мене шерсть гладенька, не застрягну, а тоді за тобою приповзу.

— Давай! — погодився Колько.

Так і зробили. Я любисток перетяг на той бік, а тоді за Кольком приповз, і знову ми (тепер лише двічі) застрягали, доки назад повернулися. Бачимо — Лісовичок-Боровичок нас зустрічає веселою усмішкою:

— Молодці! Молодці, хлопці! Ну, тепер тягніть любисток до школи, рийте калабаню, купайте в любистку вашого Бегемота Гіпопотамовича. Хай видужує!

Не знаю, чи мені першому, чи Колькові ця думка стрельнула, але презирнувся ми й кажемо.

— Знаєте, а ми не хочемо, щоб знали, що то ми цілющий любисток знайшли. І тим паче притягли.

— Як це? Чому? — здивувався Лісовичок-Боровичок.

— Хочемо, щоб то був наш секрет, наша таємниця! Нам приємно робити добро таємно. Ми вже так робили. Отож повідомте, будь ласка, нашому директорові Бурмилові Михайловичу, що кріт Васько Копач-Темниченко знайшов любисток на полонині-чарівниці і через підземний хід притяг.

— А як же він його знайшов, коли сліпий? — хитро усміхнувся Лісовичок-Боровичок.

— А за запахом, — кажемо. — Любисток такий духмянний!

— Ну, хлопці, — сказав Лісовичок-Боровичок. — Ви не лише хоробрі й шляхетні, а й розумні, кмітливі.

— Не перехвалюйте! — опустив очі Колько.

— Це не педагогічно! Так каже наша класна керівничка Пантера Ягуарівна! — сказав я.

— Ну, якщо не педагогічно, то беру свої слова назад! — засміявся Лісовичок-Боровичок. — Хоч я й правду сказав. Ну що ж, піду до вашого директора. А ви біжіть і ховайтесь, наче нічого не знаєте.

І Лісовичок-Боровичок пішов до Бурмила Михайловича. І Бурмило Михайлович прислав (кого б ви думали?) Вовчика Вовченка та Рудика Лисовенка, і ті ледарі, горді з такої довіри, потягли оберемки любистку до школи.

Ми з куців те прекрасно бачили і підсміювалися (це ж треба, хто в герої вибився!).

А тоді Бурмило Михайлович оголосив толоку, і всі гуртом (і вчителі, й батьки, і учні) викопали здоровенницьку калабаню і наносили в неї води. Найбільше, звичайно, води наносив слон Мамонт Африканович.

А потім накидали в ту калабаню любистку. І перенесли туди Бегемота Гіпопотамовича. Головна роль у цьому належала, знову ж таки, Мамонту Африкановичу. І скупали в любистку Бегемота Гіпопотамовича.

І всі весело заспівали:

*Нелегка була робота
Покупати бегемота!
Але ми її зробили,
Об'єднавши наші сили.
Вчитель музики зразковий
Вже здоровий, вже здоровий!
Скоро буде танцювати,
Танцювати і співати.
До-ре-мі-фа-соль-ля-сі!
Задоволені усі!*

І справді, Бегемот Гіпопотамович вискочив з калабані, оббризкавши всіх водою, і затанцював, приспівуючи разом з нами.

І ніхто й гадки не мав, що то ми з Кольком Колючкою знайшли отой чудодійний любисток. Як добре мати такий секрет, таку таємницю!

Як добре почуватися шляхетним і благородним!

ТЕЛЕБАБА ЯГА І РЕЯ КНИЖАНА

(Розповідає зайчик Кося Вухань)

Ми з моїм другом Кольком Колючкою, їжачком, посварилися. Бо він захопився телевізійними бойовиками, зовсім перестав читати книжки. Постійно просиджував перед телевізором, дивлячись на оту стрілянину, погоні та бійки. Я теж люблю дивитися телевізор, не думайте, але я люблю веселі мультки і різні пізнавальні передачі. А ще дуже люблю читати книжки. А Колько, надивившись отих бойовиків, почав кепкувати з мене, приколюватись і дражнитися:

— Ой! Дивіться! Ой, дивіться! Він бойовиків боїться! Боягуз він і слабак! Не козак він! Не козак!

На що я спокійно відповідав:

— Нічого я не боюсь, а просто гидко дивитися на бійки, стрілянину і вбивства! Я краще гарну книжку прочитаю!

— Хто зараз читає книжки, коли є телебачення? Тільки зануди й слабаки! Одне слово, ми з Кольком посварилися.

І от якось забрався я в кущі, у затишок, читаю книжку — казки Андерсена. Аж чую голос Колька Колючки:

— Тра-та-та! Бах-бах!.. Падай! Ти вбитий!..

Дивлюсь — Колько з дерев'яним саморобним автоматом стріляє з-за дерева. Видно, розігрує епізод з побаченого бойовика. Мене він не бачить. І раптом несподівано біля нього з'являється дивна бабуса — на голові військова каска, на грудях бронежилет, спирається на гвинтівку, як на милицю (бо кульгає). Усміхається до Колька привітно:

— Привіт, Колько! Я тебе знаю! Ти ж постійний глядач моїх бойовиків!

— Ой! З-здрасті! А ви хто? — розгубився Колько.

— Ведуча телевізійного каналу «Бабах-бабах!» Телебаба Яга!

— Жартуєте! Баба Яга ж тепер на викладацькій роботі. Вчителька відьмознавства у нашій лісовій школі музичній!

— То звичайна Баба Яга. Зрадниця. А я Телебаба Яга. З телебачення. З країни Заекранії.

— Тю! — стенив плечима Колько.
І тут Телебаба Яга заспівала:

*Бабах-бабах! Бабах-бабах!
На глядачів наводжу страх!
Моє телебабачення
Велике має значення!
Для виховання злості —
Мої постійні гості
Вбивці і бандити!
Та що там говорити:
Бабах-бабах! Бабах-бабах —
Ніхто не встоїть на ногах,
Усі тієї ж миті
Попадають убиті!
Бабах-бабах! Бабах-бабах!
На глядачів наводжу страх!*

— Але ти ж хоробрий? Правда? — хитро всміхнулася Телебаба.
— Ну-у, — знітився Колько. — В усякому разі не боягуз!
— І пригоди любиш? Правда? — запитала Телебаба Яга.
— Звичайно! Люблю!
— А хочеш побувати в моїй країні Заекранії, щоб не тільки побачити бойовики, а й узяти в них участь?
— А що — це цікаво! Бо набридли мені той Казковий Ліс, та школа лісова, уроки... Нудота!
— Ну, тоді давай! Зроблю з тебе мавпиозі, дам тобі справжній автомат, а не оцю пукалку дерев'яну... Такі в тебе пригоди почнуться, що тримайсь!
І Телебаба Яга весело заспівала:

*Ходімо на побачення
В моє Телебабачення!
І там ти будеш в змозі
Побути мавпиозі...*

І враз Телебаба Яга і Колько зникли. Я захвилювався — куди це вона забрала мого друга, в яку Заекранію-Телебабанію? І якого це мавпиозі хоче вона з нього зробити?

Я кинувся додому, до телевізора. Батьків саме дома не було. Почав я натискати кнопки, шукаючи той канал «Бабах-Бабах». О! Нарешті! Хмарочоси. Мащини шмигляють. Стрілянину чути. І от з'являється Телебаба Яга, а поруч з нею... Я навіть очам не повірив! Наче й мій Колько, але голова мавп'яча, лапи мавп'ячі і хвіст довгий мавп'ячий. Чую Кольків голос вражений:

— Ой! Що це в мене?! І хвіст, і лапи, і голова не моя! — лапнув себе за голову Колько.

— Правильно! Мавп'яча! — каже Телебаба. — Мавп'яча! Бо ти ж тепер мавпиозі! Ти ж погодився.

— Я думав — у переносному значенні, а ви... — каже Колько.

— Мавпиозі — вони і є мавпиозі! — пхикнула Телебаба. — Яке там переносне значення!

— А ви мене на звичайного їжачка перевтілите потім?

— Ні! — заперечливо похитала головою Телебаба. — Я перевтілювати назад не вмію. Я ж Баба Яга, роблю тільки капості. Така моя спеціалізація. А перевтілюють, роблять гарні справи добрі чарівниці, феї. Якщо зустрінеш фею, вона тебе зможе перевтілити, але в моїй Заекранії-Телебабанії фей і добрих чарівниць нема.

— То що — я назавжди залишуся такою потворою? — трагічним голосом запитав Колько.

— Поки не зустрінеш фею, добру чарівницю! — єхидно всміхнулася Телебаба. — А чим тобі не подобається бути мавпиозі? От подивись, який там гарний дорослий мавпиозі! Горило-Гаврило. От виростеш, то й ти таким будеш.

І тут на екрані з'явився здоровенний мавпило з автоматом.

— А хочеш, я зроблю тебе рекетиром? — вела далі Телебаба. — От познайомся — рекетигр Гррриша!

На екрані поряд з мавпиозі Горилом-Гаврилом з'явився бандит у смугастому костюмі з головою тигра.

— Ні! Ні! Ні! Не хочу! Не хочу! Я хочу додому! — закричав Колько.

І мій нещасний друг кинувся тікати.

— От бачиш — пригода вже почалася! — сказала Телебаба Яга. — Зараз буде погоня, бійка, стрілянина. Нікуди ти не втечеш!

Рекетигр Гррриша і мавпиозі Горило-Гаврило, стріляючи на ходу, кинулися за Кольком, упіймали його і почали лупцювати...

Я більше не міг дивитися на це і вимкнув телевізор. Що робити? Як врятувати Колька?! У яку страшну халепу потрапив він через своє захоплення бойовиками!.. Телебаба Яга сказала, що його може розчаклувати і знову перетворити на звичайного їжачка добра чарівниця, фея. Але де її знайти, ту фею?

І раптом я почув голос, що лунав з книжкової шафи:

— А ти уяви мене! Ти ж читаєш книжки, розвиваєш уяву, фантазію. Ти це зможеш!

— Ой! — скрикнув я. — Хто це говорить?

— Я! Фея Книжана! Ну ж бо, уявляй! І я з'явлюся!

Я напружив свою фантазію, уявив Фею Книжану. Неначе казкові двері, відгорнулася палітурка українських народних казок, що стояла на полиці книжкової шафи, і звідти вийшла Фея Книжана — у сукні з друкованих сторінок і в короні з книжкової палітурки.

— Чим можу допомогти тобі, дорогий мій читачу? — привітно усміхнувшись, запитала Фея Книжана.

Гарячкуючи, я розказав їй про біду мого друга їжачка Колька Колючки.

— Зрозуміло! — сказала фея. — Що ж, треба Колька виручати. Але для цього треба проникнути в Заекранію. Сама я туди проникнути не можу. Треба щоб спершу пройшов туди ти. Там уявиш мене, і тоді я з'явлюся теж. Але перед моєю появою ти мушиш відвернути увагу Телебаби Яги. Бо вона на своїй території, і тому дужча за мене, може мені перешкодити. Потрібно, щоб вона мене не побачила. Тому придумай щось цікаве і не бійся, якщо в тебе навіть стрілятимуть. Тобі кулі не страшні, бо ти будеш уявний... Отож не забудь: відвернеш увагу Телебаби, уявиш мене, я там з'явлюся і розчаклюю Колька. А тоді уявиш мене, Колька і себе у Казковому Лісі, і ми щасливо повернемося сюди. Зрозумів?

— Зрозумів! — сказав я. Напружив усю свою фантазію і уявив себе крилатим зайцем (як ото уві сні, який наснився Колькові під час зимової сплячки). І от я вже в Заекранії. Підлітаю до Телебаби, зриваю з її голови каску (виявилось, що вона під каскою зовсім лиса!) і злітаю вгору, на дах хмарочоса.

— Вва-ввай! — панічно скрикнула Телебаба Яга. — Що це?! Хто це?!

Та злетіти вона не змогла за мною, бо, як ви знаєте, Баба Яга літає на мітлі, а в Телебаби замість мітли була гвинтівка-милиця. Стрельнувши кілька разів і побачивши, що мене кулі не беруть, Телебаба кинулася до хмарочоса і почала дряпатися по пожежній драбині нагору. Доки вона дряпалася, я швиденько уявив Фею Книжану. Фея тут-таки з'явилася, розчаклювала Колька, а тоді завдяки моїй уяві ми втрюх опинилися в Казковому Лісі.

— Ой! — радісно зойкнув Колько. — Невже я знову став звичайним їжачком? Хто це зробив?

— Фея Книжана! — сказав я.

— Це правда, але без твого друга Косі я цього б не зробила, — сказала Фея. — Йому дякуй! Що він книжки читає. Бо той, хто читає книжки, уявляє собі прочитане і тим розвиває свою уяву, фантазію. А той, хто дивиться телевізор, йому нічого уявляти не треба, за нього вже все уявили сценарист, режисер і актори. Отже, крім дивитися телевізор, треба обов'язково читати книжки. А якщо й надалі дивитимешся свої бойовики, то знову Телебаба тебе зачаклує і забере в Заскранію, тепер уже назавжди, бо роздратована, що ти втік.

— Ні! Ні! Не хочу! Не хочу!

— Ото краще читай книжки і розвивай фантазію. Тоді тобі не буде страшна жодна Телебаба Яга. Зможеш завдяки уяві від неї відкараскатися, — усміхнулася Фея Книжана і зникла. Тільки ляснула, закрившись, палітурка українських народних казок.

— Дай почитати! — простяг Колько руку до книжки.

Більше бойовики він уже не дивився. Перейшов, як і я, на веселі мультики і пізнавальні передачі. Чого й вам бажаємо.

ХИХОТУН ХИХОТУНОВИЧ І РОСЛИНКА ВЕСЕЛИНКА

(Розповідає зайчик Кося Вухань)

У нашій школі з'явився новий учитель, і, повірте, такого в жодній школі світу ще не було. Але, стривайте, розкажу все по черзі.

Ми з їжачком Кольком Колючкою останнім часом полюбили приколюватися, а надто — Колько: до цього він просто підколював, а тепер ще й приколюється.

— Ха! — любить вихвалитися Колько. — Я сьогодні Рудику Лисовенку кнопку на стілець підклав! Він сів і — ой-ой-ой! — мало не до стелі підскачив! Ха-ха-ха!

— А я Вовчику Вовченку липучку для мух до хвоста приліпив! — кажу на те я. — Він з нею цілу перерву ходив і не розумів, чого з нього всі сміються. Ха-ха!

Ми навіть пісеньки попридумували. Колько співав:

*Я Колько-приколіст!
В мене до приколів хист.
В мене до приколів хист!
Я Колько-приколіст!*

Я підспівував:

*А я Кося-приколіст! —
Довгі вуха, куций хвіст!
Довгі вуха, куций хвіст!
До приколів маю хист...*

Після уроків на галявині неподалік школи ми вихвалялися один поперед одним своїми прикольськими подвигами і реготали — аж по землі качалися.

Раптом з кущів вийшов кумедний дядечко, схожий на мавпу. Він був у яскравому клоунському костюмі й жовтому капелюсі, одягненому набакир.

— Привіт, хлопці! — сказав він. — Я бачу, ви любите сміятися. Мабуть, будете в мене на уроках відмінниками!

— На яких уроках? — здивувався я.
— А хто ви, пробачте, такий? — спитав Колько.
— Я — ваш новий учитель! — усміхнувся дядечко. — Учитель сміху Хихотун Хихотунович Шимпанзюк! Раніше я працював у цирку клоуном, але мій друг умовив мене перейти на вчителювання. Та ви його знаєте, це ж ваш учитель фізкультури Макак Макакович, він теж, до речі, колись працював у цирку — акробатом. Я вже домовився по телефону з вашим директором Бурмилом Михайловичем і от іду оформлятися.
— То в нас будуть уроки сміху?! — вигукнув я. — Це ж чудово!
— Яке чудово! Це просто супер! — підхопив Колько.
— Хихотуне Хихотуновичу! — попросив я. — А покажіть нам, будь ласка, щось прикольне!
— На уроці, хлопці, на уроці! — відмахнувся Хихотун Хихотунович.
— Ну, будь ласка! Ну, будь ласка! — заканючили ми.
— Гаразд, умовили! — піддався новий учитель. — Зараз перевіримо вашу кмітливість!.. Слухайте!

*Якось вранці Дід і Баба
Їли кашу з молоком.
Дід розгнівався на Бабу —
Бух! — по каші кулаком.
Знепритомніла Бабуся.
Дід за лікарем пішов.
Лікар їхав на свині.
З гітарою на спині.
Лікар рохнув — Баба встала,
І гітара вмить заграла...*

— Поставте мені хоча б три запитання до цієї пригоди!
— Чому Дід розгнівався на Бабу? — спитав Колько.
— Добре запитання! — усміхнувся Хихотун Хихотунович. — А тому, що Баба пересолила кашу.
— А чому лікар їхав на свині? — запитав я.
— Щоб було весело! От у цирку, наприклад, клоуни теж часто виїжджають

на арену на свині або на візочку, запряженому смішною свинею, а чи й кількома.

— А навіщо лікар хрюкав? — спитав я.

— Бо ж на свині їхав! Якби їхав на козі, мекнув би... Молодці! Метикуваті ви хлопці. Одразу видно: домашні завдання будете виконувати сумлінно.

— А що — на уроках сміху будуть і домашні завдання? — спитав Колько.

— Обов'язково! — запевнив Хихотун Хихотунович. — Які ж це уроки без домашніх завдань?!

— Тю! — сказав я.

— А ви як думали! Наприкінці тижня, до того ж, буде контрольна. Підемо разом шукати Рослинку-Веселинку.

— А як? — спитав я. — Ми ж не знаємо, яка вона.

— Рослинка-Веселинка пізнається по запаху, — пояснив учитель. — Хто її понюхає, одразу засміється і сміятиметься цілий день.

Тієї миті я помітив, як у кущах майнула чиясь чорна тінь. Але вчитель сміху говорив так цікаво, що я зразу про неї й забув.

— Але все це згодом, — спохопився Хихотун Хихотунович. — Ну, гуляйте, відпочивайте, а я побіжу оформлятися.

І дивний учитель, кумедно підстрибуючи, побіг до школи.

— Приколіст! — сказав Колько. — Такого вчителя у нас ще й не було.

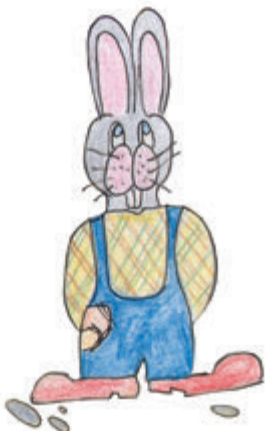
— Це буде наш найулюбленіший урок! — сказав я.

— Слухай! — вигукнув раптом Колько. — А навіщо нам чекати до кінця тижня! Давай зараз підемо шукати ту Рослинку-Веселинку! Уявляєш, коли знайдемо, які ми з нею приколи зможемо забацати!

— Було б класно, якби знайшли! — підхопив я.

— Ходімо! — вигукнув Колько.

І ми з піснею рушили на пошуки:

*Ми Рослинку-Веселинку
Без найменшого спочинку
Будемо шукати,
Хащами блукати,
Доки не знайдемо —
Спати не підемо!*

Отак співаючи, ходили ми ходили, нюха-
ли-нюхали та нанюхати щось путнє ніяк не
могли. Аж раптом почули:

*Нюха-хаю, нюха-хаю,
Нюха-хаха-хаха-хаю!
Ну й рослінка! Ну й рослінка!
Ну й Рослінка-Веселинка!*

— Чуєш?! — вигукнув Колько. — Біжімо!

І ми стрімголов кинулися на той голос, ускочили в жалючу кропиву і...
полетіли шкереберть, провалюючись крізь землю.

У присмерку підземелля вдалося розгледіти чорну постать у плащі з капту-
ром. А ще ми почули регіт:

— Ха-ха-ха! Як я вас обдурив!

І чорний незнайомиць заспівав:

*Зроблений із темної
Темряви підземної,
Хоч тіла я не маю,
Та всіх перемагаю!
Я — Пан Морок, як захочу,
Будь-кого я заморочу,
Заморочу, заморочу,
Заморочу, як захочу...*

Раптово урвавши пісню, незнайомиць промовив до нас:

— І вас заморочу. От скажіть: ви друзі, правда?

Ми з Кольком презирнулися:

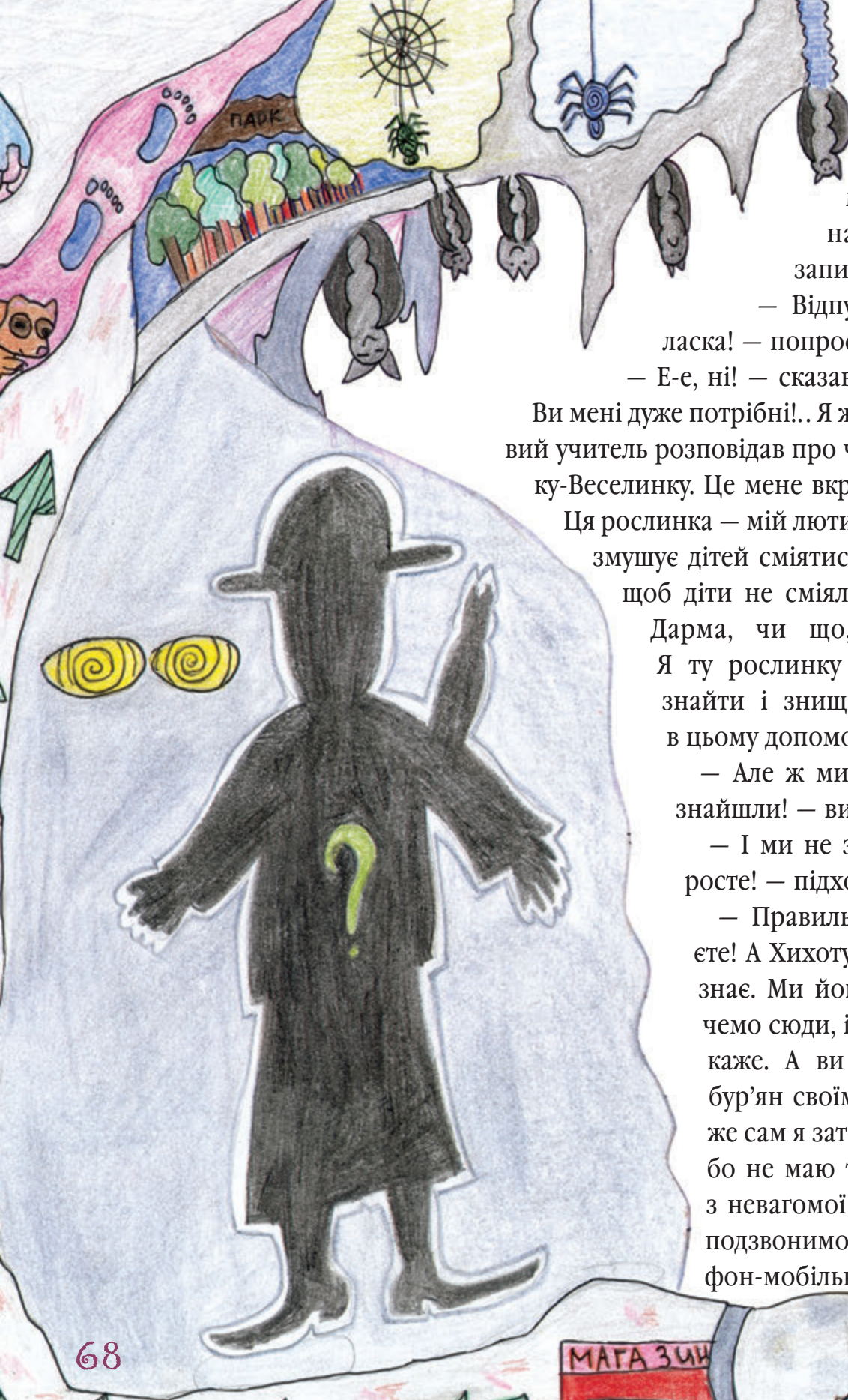
— Друзі! — кивнули ми.

— А от я зараз так зроблю, що ти, Косю, вдариш Колька ногою під хвіст,
а ти, Колько, вкусиш Косю за вухо!

І не встиг я й подумати, звідки він знає наші імена, як Колько гризонував
мене за вухо, а я сам ні з того ні з сього лупонував друга ногою під хвіст.

— От бачите! — зареготав Пан Морок. — Маю над вами необмежену владу.

— А нащо
вам над нами
мати владу? —
наважився я на
запитання.

— Відпустіть нас, будь
ласка! — попросив Колько.

— Е-е, ні! — сказав Пан Морок. —
Ви мені дуже потрібні!.. Я ж чув, як ваш но-
вий учитель розповідав про чарівну Рослин-
ку-Веселинку. Це мене вкрай збентежило.

Ця рослинка — мій лютий ворог. Вона ж
змушує дітей сміятися, а мені треба,
щоб діти не сміялися, а плакали.
Дарма, чи що, я їх лякаю.
Я ту рослинку мушу негайно
знайти і знищити! І ви мені
в цьому допоможете!

— Але ж ми шукали її і не
знайшли! — вигукнув Колько.

— І ми не знаємо, де вона
росте! — підхопив я.

— Правильно! Ви не зна-
єте! А Хихотун Хихотунович
знає. Ми його зараз викли-
чемо сюди, і він нам усе по-
каже. А ви затопчете той
бур'ян своїми ніжками. Ад-
же сам я затоптати не можу,
бо не маю тіла: зроблений
з невагомої темряви. Зараз
подзвонимо, де це мій чаро-
фон-мобільник? Зараз...

— Ой, не треба! — у відчаї вигукнули ми.

І навіщо ми пішли шукати ту Рослинку-Веселинку?

А Пан Морок уже з'єднався по чарофону з учителем сміху:

— Хихотун Хихотунович? Зидирастуйте! Вас турбує Начальник Нічних Кошмарів Пан Морок. Тут у мене в заручниках ваші учні — зайчик Кося Вухань і їжачок Колько Колючка. Ви ж учитель?.. Ага. Значить, любите дітей?.. Дуже добре. Отож вам не байдужа їхня доля. І якщо ви зараз не приїдете до мене, їм буде... гаплик, гапличок і гапличечочок... Отже, чекаю! Вас проведуть до мене мої агенти темники-таємники. Як їх знайти? Вони сидять у затінку під кожним кущем.

— От бачиш, що ми наробили! — вигукнув я.

— Підвели такого гарного вчителя! — зітхнув Колько.

— Тільки не прикидайтеся добренькими! — скривився пан Морок. — Ви ж приколісти — радієте, як хтось на кнопку сяде або на хвості липучку носить!..

І тут з'явився Хихотун Хихотунович. Він стрімко вбіг до підземелля, як ото вибігають на арену клоуни, і, кланяючись кумедно на всі боки, гучним клоунським голосом вигукнув:

— А от і я! Привіт-привіт! Привіт тобі, підземний світ! Який ти темний, світ підземний! Хи-хи, ха-ха і у-ха-ха! Хіба може бути темним СВІТ? Якщо світ, то мусить бути світлий! А тут темрява, хоч в око стрель!.. Хи-хи! Старий дурдель!

І нам з Кольком одразу стало весело — начебто чари Пана Морока зникли.

— Ой, пробачте, ми не знали... Ой, пробачте, ми шукали... І у льох якийсь упали! — затинаючись, забелькотіли ми і навіть незчулись, як перейняли вчителеву манеру говорити в риму.

— Спокуха, любі голочки і вуха! — весело мовив Хихотун Хихотунович. — Хоч тут і пійма — трагедії нема. Визволимось!

— Звільнитись ви зможете, як Рослинку-Веселинку знайти допоможете! — подав голос Пан Морок. Він теж заговорив віршами!

— Ой! — кумедно стрепенувся учитель сміху. Він раптом змінив тактику і перестав віршувати. — А я вас і не помітив! Темрява ж тут! А Рослинку-Веселинку покажу. Аякже. Тільки підемо всі — разом із заручниками.

— Авжеж! Авжеж! — і нахилившись до нас, Пан Морок прошепотів: — Ви ж будете її затоптувати! Не забули?..

— Рослинка-Веселинка росте на Сонячній Галявині, — сказав Хихотун

Хихотунович. — Чого ж Пан так скривився, га? Боїться йти на Сонячну Галявину?

— Я нічого й нікого не боюся! МЕНЕ всі бояться. І чого мені боятися, як у мене оно який плащ з каптуром. А я ще й чорну парасольку візьму і чорні окуляри! Ходімо! — рішуче сказав Пан Морок.

І от ми всі вийшли з підземелля і подалися на Сонячну Галявину.

— А де ж тут рослинка? Де веселинка? Не бачу! Сама трава! — сказав Пан Морок, коли ми прибули на місце.

— А ми зараз покличемо Терентія з Країни Сонячних Зайчиків, і він нам усе покаже! — сказав Хихотун Хихотунович.

— Ой! Ні! Ні! Не треба! Тільки не Терентія, він же мій лютий ворог! — заерепенився Пан Морок.

Але вчитель уже вихопив з кишені дзеркальце і підставив під промінь. І тут-таки з'явився сонячний зайчик Терентій з променем-шпагою та й кинувся до Пана Морока.

— Ой! Ряту-у-йте! — перелякано закричав Пан Морок.

Терентій відкинув шпагою парасольку, каптур, під яким нічого не було, і Пан Морок кинувся навтьоки.

— Геть тікай! Геть тікай! І дітей тут не лякай! — вигукнув Хихотун Хихотунович. А до нас підморгнув і сказав: — А тепер ходімо разом з Терентієм до Країни Сонячних Зайчиків, бо саме там, у Долині Щасливих Сновидінь, ростуть і квітнуть Рослинки-Веселинки. Це ж вони дарують дітям рожеві сни і веселий щасливий сміх!

Учитель спрямував на нас промінь дзеркальця — і ми враз опинилися у чудовій, квітучій, барвистій Країні Сонячних Зайчиків.

Хихотун Хихотунович на радощах заспівав:

*Не страшний тепер Пан Морок,
Закінчився в нього порох!*

А ми з Кольком завзято підхопили:

*Не знайти йому стежинки
До Рослинки-Веселинки!..*

...Ще ніколи в нас не було такої цікавої та веселої контрольної роботи!..

СЕКРЕТ МАТЕРИНКИ

(Пригода, розказана зайчиком Косею Вуханем)

Я біг на нашу з Кольком Колючкою улюблену галявину, що поблизу школи.
Біг, аби розказати своєму найкращому другові приголомшливу новину.
Їжачок уже був там, і щойно мене побачив, схвилювано заспівав:

*Моя мама Їжачиха,
Хоч колюча, але тиха,
Раптом стала вимагати
Всі уроки готувати,
І у хаті прибирати,
І сестричку доглядати,
І казк'ютер не вмикати,
А лише книжки читати... —
Довелося утікати...*

Це ж треба — Колько мене випередив і перший розказав свою новину.
А його історія виявилася дуже схожа на мою. І тоді я теж заспівав:

*Ой! І в мене таке саме —
Ой! І я утік від мамі!
Безкінечне виховання,
Цілоденне вимагання —
Те роби, а те не можна!
І щодня хвилинка кожна
Під контролем!.. Що ж робити?
Ну, хіба так можна жити!*

Ви не дивуйтесь, будь ласка, що ми частенько співаємо, — ми ж бо вчимося у спеціалізованій музичній школі.

Дослухавши пісню, Колько підбіг до мене, і ми радісно застрибали й затанцювали.

Минула година, друга... Ми робили те, що наші матусі робити не дозволяли: лазили на дерева, валялися по землі, бруднили штанці й сорочки...

А тоді Колько каже:

— Щось їсти захотілося!

— І мені! — зітхнув я. — А в нас сьогодні на обід капуста смачнючий і котлети морквяні зі сметаною. А на третє — вишневий кисіль!..

— А в нас суп перловий і галушки з медом... І ще компот!..

— Було б, — кажу, — після обіду тікати!

— Якби ж знаття! — зітхнув Колько.

І тут з-за дерев з'явилася якась бабуса в хустці та з вузликом у руках:

— Здрастуйте! — привітно всміхнулась вона і заспівала:

*Я — Бабуса-Чарівниця,
Можу вам я пригодиться:
Втікачів від мам люблю
І добро для них роблю.
Їсти хочете, я чую.
Ну, то я вас почастую.*

*Тут у мене мармелад,
Печиво і шоколад,
Словом, різна смакота —
Я ж бабуся непростя...*

— Оце — клас! — вигукнув Колько.
— Давайте, годуйте! — підхопив я.
— Диви, які швидкі! — пирхнула Бабуся-Чарівниця. — Спершу ви мені допоможіть, а тоді — я вам.

— Тю! — сказав я.
— А що робити, щось важке? — спитав Колько.
— Зовсім не важке! — сказала Бабуся. — Є в мене онучка Дана, та така вже вереда, така неслухняна!.. До того ж вона не ходить, а стрибає на двох ногах, як на одній, — ніжки в неї, наче склеєні. От вона застрибнула до печери, а вхід завузький, я не пролізу. А в тій печері провалля глибоке. Боюсь, щоб вона в нього не впала. Тож ви залізьте в печеру і виведіть Дану звідти. Тоді я вас і нагодую, і розважу.

— А казк'ютер у вас є? — спитав Колько.
— Аякже! — усміхнулась Бабуся. — Хіба ж можна зараз без казк'ютера!
І казк'ютерні ігри у мене такі кльовезні, що впасти можна!

— Ну, що ж — тоді йдемо! — сказав Колько.
— Ходімо! — погодився і я.

І ми пішли.

Під горою стояла звичайна собі хатка. А в тій горі — вузький хід у печеру.

— Я вас тут чекатиму, — сказала Бабуся-Чарівниця.

І ми полізли в печеру...

З невеличкого отвору вгорі пробивався промінь сонця, і ми побачили гарненьку синьооку дівчинку, що сиділа на камінці.

— О! — здивувалася вона. — А ви хто такі?

— Нас прислала твоя бабуся, вона боїться, щоб ти не впала у провалля, — сказав я.

— А де ви бачите тут провалля? — спитала Дана.

Ми роздивилися — ніякого провалля в печері не було.

— І зовсім вона не моя бабуса! А зла Карга, сестра Баби Яги. Тільки Баба Яга — відьма, вона все відає, все знає, бо була відмінницею у школі відьом. А Карга була двієчниця, і все, чого вона там навчилася, — це склеювати ноги.

— А як ти до Баби Карги потрапила? — спитав Колько.

— Пішла до лісу збирати гриби й заблукала. А вона мене перестріла, привела до себе. І хотіла, щоб я допомагала їй робити зло. А я відмовилась. І тоді вона склеїла мені ноги якимсь закляттям.

— І що — з твоїми ногами вже нічого не можна зробити? — співчутливо спитав я.

— Колись моя справжня бабуса розказувала про чарівну Рослинку-Материнку, в якій живе душа матері. Якщо ту диво-рослину знайти і попросити, вона зніме будь-які чаклунські чари... Але ж я не можу піти її шукати... — зітхнула Дана і подивилася на свої ноги.

Ми з Кольком презирнулися. Нам стало жаль бідну дівчинку. Вона говорила так щиро й переконливо, що не допомогти їй було просто свинством.

— Ми пішли б шукати Материнку, але вихід з печери один, — зітхнув я. — А там стоїть Карга.

— Слухайте, хлопці, — сказала Дана. — А що, як ми зробимо так — ви мене виведете з печери, я замаскую Карзі голову (я це вмію), а ви чимдуж тікайте.

— А яка вона на вигляд, та Рослинка-Материнка? — запитав я.

— Бабуса казала, що стебло в неї червоне рівне, а в ньому суцвіття — рожева китиця.

— Ну, йдемо! Спробуємо втекти, — сказав Колько. — Як не я, то хоч Кося втече, він прудконогий.

І ми вилізли з печери.

Дана одразу зацвікотіла:

— Ой, бабусю! Я вам зараз таке розкажу!

Та ми не стали слухати, а кинулися навтьоки.

Колько мав рацію: бігати він був не мастак, і Бабуся одразу накрила його хусткою. А я таки втік. Здається, ніколи в житті я так швидко не бігав. Нарешті захекався і, знесилений, упав на траву. І раптом бачу — прямо перед моїм носом на рівному червоному стеблі рожеве суцвіття-китиця! Рослинка-Материнка! Тільки я до неї — а вона раз — і зникла. Але з'явилася в іншому місці. Я туди — і знов тої самої. І вже в іншому місці суцвіттям похитує. Ганявся я, ганявся за Материнкою, та все марно. Аж тут з-за кущів Карга виходить, сміється:

— Дурненький ти, дурненький!.. Чи ти ба, чого захотів! Тому, хто від мами втік, Материнка ніколи не дається!.. А за те, що й від мене втік, я тебе покараю! Ноги тобі склею, щоб ніколи вже не втікав!

І я відчув, що ноги мої затерпли й задубіли. Баба схопила мене за вуха та й потягла до своєї хати. Там я побачив Дану — вона була прив'язана до дерева, а трохи далі, до іншого дерева, баба примотувала Колька. Карга підтягла мене до третього дерева і теж прив'язала.

— Отепер ніхто з вас уже не втече! Набридли ви мені, втікачі нещасні! Сьогодні будете голодні! Ні крихточки не отримаєте!.. А сама зараз добряче пообідаю і ляжу трохи відпочину! — Карга позіхнула і пішла в хату.

— Ну, знайшов Материнку? — впівголоса спитав Колько.

— Та знайшов, — кажу. — Але вона постійно зникала, від мене втікала. А Карга ще й підсміювалася: «Тим, хто від мам утікає, Материнка не дається...»

— Ускочили ми в халепу! — зітхнув Колько. — Втекли від рідних мам, а втрапили до лихої Карги!

— І що його робити? — тяжко зітхнув я.

— Моя бабуся казала: якщо покаятись, то всі гріхи спокутувати можна, — озвалася Дана.

— Ех! — знову зітхнув я. — Коли б я знав, ще б тоді покаявся, і Материнка від мене не втікала б...

— А їсти як хочеться! — тепер уже Дана зітхнула. — Чи не доведеться нам кору з дерева гризти?

— «Гризти... гризти», — показав я і раптом вигукнув: — Та я ж гризу! Я ж можу мотузку перегризти і звільнитися! А ще ж мене недарма зайцем-стрибунцем прозвали! Стрибати для мене звичайне діло. Пострибаю на склеєних лапах туди, де Материнку бачив! І каятимусь, і проситиму, а коли Материнка мене розчаклує, я й вам китицю принесу!

— Не кричи, бо Каргу розбудиш! — цитьнула Дана. — Звільняйся хутчіше.

І я швиденько перегриз мотузку і пострибав у ліс. Зопалу я натикався на дерева, перечіплявся об пеньки, падав, але підводився і далі стрибав...

Аж от і те місце. Материнка привітно закивала до мене рожевим суцвіттям. І я почав каятися:

*Мамо, мамочко Зайчихо!
Перестріло мене лихо —
Підкосила, підкосила
Мої ноги вража сила!
Каюсь, каюсь, присягаюсь,
Що не буду більш тікати,
Буду вам допомагати:
І в квартирі прибирати,
І сестричку доглядати...
Порятуйте! Порятуйте!
Розчаклуйте! Розчаклуйте!*

І враз я відчув, що ноги мої стали такі, як і були, — міцні й прудкі. І тоді я, зірвавши суцвіття, стрімголов кинувся рятувати Колька й Дану.

Спочатку я простяг китицю дівчинці. Та вона заперечно захитала головою: — Ні! Ні! Ні! Спершу не мені! Нехай Колько.

Поки мій друг каявся, я перегриз мотузку, що прив'язувала його до дерева. Потім звільнений Колько передав китицю Дані.

— Ой! Часу не гайте, а мерщій тікайте! — вигукнула дівчинка. — Карга може от-от з'явитися. А за мене не хвилюйтесь: щойно Материнка мене розчаклує, стара вже нічого не зробить.

І ми кинулися тікати. Та тільки одбігли за кущі, Колько вигукнув:

— Ой! Косю! Ти ж не перегриз Данину мотузку!
— Ми спинилися і вже збиралися бігти назад, коли побачили з-за кущів, що з хати вийшла Карга. Вона розв'язала Дані мотузки і ніжно обняла її за плечі.
— Ну що, Даночко, все гаразд?
— Авжеж, бабусю! Нарешті розкаялися й побігли до своїх мам...
Ми тільки роти пороззявляли з подиву.
— А ти так, Даночко, так жертву зіграла, що навіть я повірила! — Карга погладила Дану по голові. — Моя ти артистка!
Ми презирнулися — то, виходить, вона — справжня Данина бабуся! І ніяка не Карга, не зла, а добра чарівниця!
Здається, бабуся відчула, що ми десь близько, бо раптом проказала, наче звертаючись до нас:

*Мам не можна ображати,
А тим більш від них тікати!
Найрідніша, наймиліша,
Найдорожча в світі — МАТИ!*

Та ми це вже знали. Ну... давно вже. Просто... забулися чи що... Але тепер ми вже ніколи-ніколи про це не забудемо. Чесно.
І ми чимдуж побігли додому.

РАЙСКА МНЯУ І КУЛЬГЯВ СОБАЧИНСЬКИЙ

(Пригода, розказана зайчиком Косею Вуханем)

Коли школярі починають читати й писати, що вони передовсім роблять? Ви скажете, що пишуть диктанти, домашні завдання і таке інше. Правильно! Але не зовсім. Щойно навчившись писати й читати, учні щонайперше починають писати записки на уроках. Хлопці — дівчаткам, а дівчатка — хлопцям. Скільки існують школи, стільки й існує оте листування на уроках. І наша лісова школа не виняток.

Найбільше записок одержувала, звичайно, перша красуня класу риська Раїска Мняу. Правда, одержували записки й інші дівчатка — кізка Зіна Бебешко, паця Хрюся Кабанюк, білочка Вірка Вивірчук та інші. Але зрівнятися з Раїскою Мняу вони й не мріяли. Ми з моїм другом їжачком Кольком Колючкою теж писали записки Раїсці. Кожен окремо. Але Раїска на наші записки ніколи не відповідала. Зверхньо пирхала і викидала наші послання в сміття.

І от якось Колько Колючка сказав:

— Слухай, а давай писати Раїсці записки удвох!

— Теж іще знайшов братів Ірїмм! — пирхнув я.

— Не пирхай! — відрубав Колько. — Я навіть спільне ім'я придумав — Їжаєць Колькося. Вже й намалював його.

І Колько показав мені малюнок. Мені він сподобався — кумедний.

— А що, — кажу, — може, й непогана ідея.

— Звісно, непогана, — підхвалив себе Колько. — Я малюватиму, а ти римуватимеш. Ти ж мастак римувати. І буде такий собі римований комікс про пригоди Їжайця Колькосі.

Тож ми взялися за роботу. Три уроки «творили» і нарешті «сотворили». Зробили паперовий літачок, на крилах написали: «Раїска! Раїска! Летить тобі записка». А всередині — комікс: Колькові малюнки і мій текст.

«Пише тобі, повір, дуже незвичний звір. Такого бачити тобі не довелося, я — мужній їжаєць Колькося. Зі мною вряди-годи трапляються пригоди...»

ПРИГОДА ПЕРША.

*Був дощ, була кепська погода,
І сталася перша пригода:
Колькося до Раїски біг
З усіх своїх Колькоських ніг,
Перечепився — в яму впав!
І більше вже не ловить гав!»*

Раїса нашу записку прочитала і вже не пирхала, а всміхнулася:

— Супер! Давайте, пишіть ще!

Ого! Нікому з хлопців Раїска Мняу таких слів не казала: ні Вовчику Вовченку, ні Рудикю Лисовенку, ні Михайлику Ведмеденку — нікому!.. Ми позадирали носи, бо ж геть не сподівалися на такий успіх. Відтоді щодня з'являлися все нові й нові пригоди нашого героя. Щоправда, це вельми позначилось на наших успіхах у навчанні. Тільки Макак Макакович і Бегемот Гіпопотамович продовжували ставити нам гарні оцінки. Бо ні на фізкультурі, ні на співах записок не попишеш.

Але несподівано наша з Кольком творчість урвалася. Я одержав незвичайного листа: на білому шматку березової кори кривулястим почерком було написано: «Нікому, нікому, нікому не показуй цього листа! Тільки тобі довіряється секрет незвичайного скарбу... Він лежить під березою, з якої відірвано цей шматок кори. Шукай ту березу в березовім гаю. Якщо покажеш комусь цей лист — скарб пропаде!»

Я аж рота роззявив. Хто це написав? І чому саме мені? І чому не можна нікому розказувати про записку? А як бути з Кольком Колючкою? Я ніколи не мав від нього секретів, а тут... Думав я, думав і вирішив: спочатку треба піти самому пошукати. Може, це взагалі якийсь жарт. Тоді вже розкажу Колькові, коли щось дізнаюся. До того ж, він саме кудись запропастився...

І я вирушив у березовий гай. Шмат кори, на якому була записка, відрізаний косо. Отже, відшукати ту березу було не так і важко. І я почав оглядати по черзі берези. Аж раптом бачу — за деревами хтось шугонув у кущі. А хто — не помітив. Я теж про всяк випадок за дерево сховався. Коли чую — за кущами хтось чхнув, дуже по-знайомому чхнув. Так тільки Колько Колючка чхає.

— Гей, Колько! Виходь! Чого ховаєшся? — гукнув я.
Він не вийшов, лише запитав:
— А що це ти тут вештаєшся?
— А ти? — питаю.
— Я перший спитав! — Колько вийшов нарешті з-за дерева і я побачив у його лапах шматок березової кори.
— Що, — питаю, — і тобі записка про скарб прийшла? — і свою кору показую.
— Оце так! Гарно хтось із нас посміявся! — розчаровано зітхнув Колько.
Аж тут з-за дерева з'явилася Раїска Мняу.
— І зовсім я не посміялася! — сказала вона. — Просто мені треба було ви-
кликати вас у березовий гай.
— То що — не можна було просто сказати? — спитав я.
— Не можна було! Бо я не хотіла, щоб, крім вас, хтось знав! Бо справа дуже делікатна.
— Ну, кажи вже свою делікатну справу! — усміхнувся Колько.
— Ця делікатна справа стосується не мене, а Кульгава, — всміхнулася Раїска.
— Якого Кульгава? — здивовано презирнулися ми.
— Кульгаве! Виходь! Не бійся! — гукнула Раїска. — Це гарні добрі хлопці.
Я ж тобі казала.

З кущів, кульгаючи, вийшов кумедний клаповухий рудий песик з білою плямкою на лобі. Він схилив набік голову, позираючи на нас, і привітно заметляв хвостиком, що собачою мовою означає «драстуйте!»

— Це Кульгав Собачинський! — сказала Раїска. — Він жив у місті, але з ним трапилася біда: перебігав вулицю на червоне світло, потрапив під машину і поламав ногу. Був просто Гав, а став Кульгав. Здорові собаки перестали з ним товаришувати. Тепер він самотній і нещасний. От і втік з міста шукати щастя в лісі. Тут, у березовому гаю, я його й зустріла. Він розказав свою історію, і мені стало його жаль. Тож я й вирішила забрати Кульгава до нашої школи. Але ж ви знаєте, які противнючі в нас Вовчик Вовченко й Рудик Лисовенко — одразу кепкувати почнуть... От я й придумала викликати вас сюди, щоб ми разом узяли під захист бідолаху. Ну, й допоможете вговорити Бурмила Михайловича.

— Але ж у нас музична школа, — сказав Колько. — Чи є в Кульгава музичний хист?

— Слух у нього — ідеальний! Бачите, які вуха. І голос гарний, по-моєму, — сказала Раїска. — От заспівай, Кульгавчику.

Кульгав Собачинський прокашлявся й заспівав:

*Гав-гав — гав! Гав-гав-гав!
Собачинський я Кульгав!
Не ловив би в місті гав —
Був би зараз не кульгав.
Гав-гав-гав! Гав-гав-гав!
Я вже пісню проспівав!*

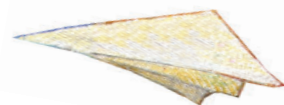
Нам з Кольком і сам песик, і його пісня сподобались.

— По-моєму, він молодчинка! — сказав Колько.
— І співає добряче, і взагалі симпатичний! — додав я.
Раїска була вдоволена, наче це ми її похвалили.
— От бачите! — сказала вона. Хоч наш котячий рід з собачим чогось не дружать, Кульгав мені теж одразу сподобався.
— Ходімо до Бурмила Михайловича! — запропонував Колько. — Будемо гуртом просити, щоб він записав Собачинського до нашої школи!
Раїска вдячно глянула на нас:
— Я була певна, що ви мене підтримаєте!
І ми пішли до нашого директора.
Бурмило Михайлович вислухав нас і, чухаючи потилицю, пробурчав:
— Просто не знаю, що й робити... У нас бо школа для диких звірів, а він — свійська тварина...
— Та ви послухайте, як він співає! — вигукнула Раїска. — Ану заспівай, Собачинський!

*Гав-гав-гав! Гав-гав-гав!
Я аж з міста прикульгав!
Запишіть мене до школи,
Бо не вчився я ніколи!
В нашім місті — так-так-так! —
Дворових не вчать собак.
Вчать лише кімнатних, тих
Куплених, породистих.
Хочу втерти їм носи,
Бо вони зухвалі пси.
Запишіть і не баріться!
Дуже-дуже хочу вчиться.*

— І яка ж він домашня свійська тварина, коли він дворовий нещасний песик, що втік з міста до нас у ліс шукати щастя! — вигукнула Раїска.
— Дикий-дикий! — підтакнули ми з Кольком.
Бурмило Михайлович махнув лапою і записав.
Так у нашій лісовій музичній школі з'явився ще один новачок.

ЦІПА І ПРОТУЧАР ІВАНОВИЧ

(Пригода, розказана зайчиком Косею Вуханем)

Наближалася зима, і мій друг їжачок Колько Колючка незабаром мав залягти в зимову сплячку. Ми з ним розлучалися аж до весни. Це було сумно і неприємно. Тому ми раз у раз зітхали. Після чергового зітхання Колько сказав:

— Слухай, а давай на прощання придумаємо якусь цікавеньку пригоду, щоб вона мені снилася цілу зиму, наче я з тобою й не розлучався.

— Давай! — кажу.

І почали ми думати. Але пригоди — то така річ: або вони трапляються, або ні. Спеціально їх придумати дуже важко.

— Слухай! — раптом аж підскочив Колько, — а давай звернемося до Ціпи. Він тебе минулої зими он як розважав — переніс на Північний Полюс і влаштував там катання на крижаній каруселі...

— О! Давай! — кажу. — Гукаймо його!

Та гукати Ціпу не довелося. Ми саме проходили повз хатинку вчительки відьмознавства Бабанії Борисівни, колишньої Баби Яги, і раптом його побачили. Ціпа вийшов з учительського будинку. Вгледівши нас, чарівник сам кинувся назустріч.

— Привіт, хлопці! — вигукнув він. — Саме ви мені й потрібні!

— А ми якраз тебе гукати збиралися! — сказав Колько.

— Щоб ти нам якусь цікавеньку пригоду придумав! — докинув я.

— Ой! Не до того мені зараз! — зітхнув Ціпа.

— А що таке? — здивовано презирнулися ми.

— Погано мені, хлопці, дуже погано! Така журба мене охопила — що й не сказати! Бажання зникли. Наче й чарівник я — все можу, а нічого не хочеться. Зникла радість життя!.. Тож і пішов я на пораду до Бабанії Борисівни. Вона ж відьмою була — все відає, все знає. Вислухала вона мене й каже: «Ніхто тобі не допоможе! Хіба що Протичар Іванович!»

— Чарівник? — прохопився Колько.

— Та ні! Зовсім навпаки! Він терпіти не може чарівників, ховається від них. Тому Бабанія Борисівна й порадила мені звернутися до вас. «Попроси, каже, Косю Вуханя і Колька Колючку, вони хлопці меткі, допоможуть тобі знайти Протичара Івановича!» Так і сказала.

— А де ж його шукати, того спеціаліста? — спитав Колько.

— Шукайте, сказала, глинище. Там він і є.

— А що таке — глинище? — спитав я.

— Яма здоровецька, де глину для цегли копають. На узліссі шукати треба, — сказала ваша вчителька. Ви йдіть попереду, а я за вами назирці, щоб мене Протичар Іванович не побачив і не втік. А як знайдете його — гукніть мене. Я до нього підбіжу і почну просити.

Так і зробили: ми з Кольком пішли попереду, а Ціпа — потайки за нами. Нарешті вийшли на узлісся. Дивимось — ніякого глинища нема. А куди повертати — праворуч чи ліворуч, — не знаємо. Повернули праворуч. Ішли-йшли, аж дійшли до здоровенного ямища, у глині викопаного. А побіля нього пораяється дядечко — у робочому фартусі за вухом олівець, в руках кельма.

— То що вам від мене треба? — питає. — Не дивуйтеся, мені щойно на мобільний чарофон дзвонила ваша вчителька, сказала, що ви мене шукаєте!

— Не так нам потрібна ваша допомога, як друзіві нашому Ціпі! — кажу я.

— Ціпо-о! — загукав Колько.

З лісу вибіг Ціпа.

— А це що за один? Ти хто? — суворо спитав у нього Протичар Іванович.

— Ча-ча-чарівничок я! — затинаючись, пробелькотів Ціпа. — З проханням до вас!

— Ах ви ж брехунці! — гримнув на нас із Кольком Протичар Іванович. — Ану, сповзайте в глинище!

І ми сповзли по слизькій і мокрій стіні глинища на самісіньке дно.

— Дивлюсь на тебе, — сказав Ціпі Протичар Іванович. — І бере мене сумнів: а чи справді ти чарівник — якийсь ти мілкуватий для чарівника. Ану, покажи, що ти можеш!

— Будь ласка! — сказав Ціпа і скоромовкою проказав заклинання:

Як-цидрак-цидрак-цидроні!

Ціпа-дрипа-лімпампоні!

Дива повна пригорща —

Вилітайте з глинища!

І вмить ми з Кольком вилетіли з глинища та й стали поруч з Ціпою і Протичаром Івановичем.

— Та-ак! — проказав Протичар Іванович. — Справді-таки чарівник! І що ж тобі від мене треба? Що тобі не вистачає у твоєму чарівницькому житті?

— Радості! — сказав Ціпа. — Зникли бажання, зникла радість життя! Наче все й можу, а нічого не хочеться, ніщо не радує. Бабанія Борисівна сказала, що й у неї таке було, і ви допомогли їй перейти на вчительську роботу. Поможіть і мені, будь ласка!

— Що ж, спробую! Тільки про чаклування забудь!

— Зроблю все, що скажете! — випалив Ціпа.

— Тож гаразд! — сказав Протичар Іванович. — Бери кельму і спускайся в глинище. Там у кутку цегла і корито з розчином. Вилізти з глинища просто так, без чарів, неможливо, бо стіни мокрі й слизькі. Але якщо збудувати

з цегли сходи... І ви, Косю з Кольком, теж спускайтеся з Ціпою. Будете йому цеглу подавати.

Узяв Ціпа кельму, і шурхнули ми усі втрьох на дно глинища. А Протичар Іванович згори заспівав:

*Щонайменший чарівник
Мати все задурно звик.
Він не хоче працювати,
Хоче тільки чарувати.
Ану ж, Ціпо, не сачкуй,
А на славу попрацюй!*

Взялися ми до роботи. Ціпа ловко орудував кельмою накладаючи розчин, зверху мостив цеглу, а ми з Кольком тільки й встигали підсобляти йому.

І сама собою народилася пісня. Ціпа перший заспівав:

*До цеглини я цеглину
Прикладаю без утину,
Вибудовую-таки
Я ловкенькі сходинок.
Я й не знав, що так умію,
Ой, нарешті я радію!
Ой, тепер я відчуваю,
Що від праці радість маю!*

А ми з Кольком підхопили:

*Ціпі ми допомагаєм,
Разом радість відчуваєм!
Вкупі добре працювати —
Так і хочеться співати!*

Отак з піснею вибудувалися сходи нагору.
І незабаром вилізли по тих сходах з глинища.

Протичар Іванович зустрів нас привітною усмішкою:

— Ну що, Ціпо, повернулася до тебе радість?

— Ви ж чули, як я співав! — усміхнувся радісно Ціпа. — Дякую, дякую сердечно!

— Отож ти тепер не чарівник, а звичайний будівник! — сказав Протичар Іванович.

— Не звичайний, а щасливий і веселий будівник! — вигукнув Ціпа.

— Тільки знай: чаклувати більше ти не зможеш! — нагадав Протичар Іванович.

— То й що! Краще бути щасливим будівником, ніж нещасним чарівником!

— А мені шкода, що ти не зможеш більше чаклувати! — зітхнув я. — Не зумієш більше перенести мене на Північний Полюс і не зможеш влаштувати льодову гірку, крижані каруселі!

— Не жалкуй, Косю! — обняв мене за плечі Ціпа. — Ми з тобою і тут влаштуємо й льодову гірку, і крижані каруселі! Я ж будівельник!..

Я нічого не відповів, тільки замотав головою.

— А пригода все-таки у нас цікавенька вийшла! — сказав Колько. — Буде мені що під час зимової сплячки згадувати!

ШАПКА ДІДА МОРОЗА

(Пригода, розказана зайчиком Косею Вуханем)

Ми щойно закінчили прикрашати новорічну ялинку біля нашої лісової школи. Прикрашали не лише учні, а й наші вчителі — Пантера Ягуарівна, Лисавета Патрикіївна, Макак Макакович — словом, усі, в кого не було зимової сплячки. Учитель фізкультури залазив аж на самісінький верх, щоб почепити золоту зірку.

Я вже навіть майже вивчив новорічну пісеньку до свята:

*Круг ялинки ми танцюєм
І співаєм, і співаєм!
Рік Новий ми зустрічаєм,
Зустрічаєм, зустрічаєм!
Дід Мороз біля ялинки
Роздає всім подарунки —
Апельсинки, мандаринки,
І з цукерками пакунки!*

І тут раптом задзвонив мій чарофон-мобільник. Не дивуйтеся, будь ласка, у нашій лісовій школі всі учні мають чарофони-мобільники. Аякже! Без них у наш час далеко не заїдеш. Отже, приставив я мобільник до вуха:

— Галлоу! — кажу. — Слухаю! Хто це?

Чую густий хрипкуватий голос:

— Це я! Дід Мороз! Тільки нікому-нікому не кажи, що це я тобі дзвоню! Дуже серйозна справа! Мерщій біжи до мене, мій прудконогий зайчику! Конче потрібна твоя поміч!

— А куди бігти? — питаю, а ноги з несподіванки аж підгинаються.

— До моєї снігової хати, — відповідає, — що біля дуба-нелиня на узліссі! Не гайся, будь ласка! — і такий благальний голос був у Діда Мороза, що я більше нічого питати не став, а одразу побіг.

Прибігаю до дуба-нелиня. Він так зветься, бо не линяє, тобто на зиму листя не скидає, а стоїть собі, густо снігом заповорошений. Дивлюся — справді під дубом снігова хата, наче велетенський замет. Льодяні вікна, крижані двері. Коли це ті двері — рип! — виходить Дід Мороз. Тільки я його ледве впізнав, бо на голові в нього замість шапки — хустина квітчаста, як ото старенькі бабці носять.

— Заходь швидше, бо в мене лисина мерзне! — цокаючи зубами, сказав Дід Мороз.

Зайшов я в передпокій.

— Чого це ви без шапки? — питаю.

— Ото ж то й воно! — зітхнув дід Мороз. — Кудись ділася моя шапка, а куди — й сам не знаю! Обшукав геть-чисто всю хату — ніде нема! А без шапки, отак, у хустці, йти до малят на новорічну ялинку годі й думати. Це ганьба, посміховисько!

— То що ж робити? — розгублено спитав я.

— По-моєму, це просто злочин! Здається, мою шапку поцупили! А позаяк це карна справа, то треба звертатися до детектива! Тому я тобі й зателефонував.

— Не розумію, — я й справді не розумів, куди хилить Дід Мороз.

— По-перше, ти прудконогий, а, по-друге, порядний, нікому не розкажеш!

Я зашарівся від такої похвали.

— Отож біжи, голубе, до Бровка Барбосовича! Нехай негайно береться за розслідування!

І я з усіх ніг побіг до Бровкової Галявини. Бровковою галявина стала називатися після того, як Бровко Барбосович, що служив у міліції пошуковим собакою, пішов на пенсію, оселився в Казковому Лісі і відкрив у своїй будці детективне бюро «Барбосович». Я прибіг і побачив, що будка занесена снігом, а сам Бровко Барбосович визирає з неї і намутикує пісню з міліцейського телесеріалу:

Наша служба небезпечна і складна!

Але конче необхідна всім вона!

Скільки злодіїв я сам — гав-гав! Гав-гав!

За своє життя затримав і впіймав!..

— Доведеться вам, добрий день, ще одного впіймати! — вигукнув я, відхекуючись.

— Про кого це ти, привіт?! — здивувався Бровко Барбосович.

— А про того, хто вкрав шапку в Діда Мороза.

— Вкрали шапку?!

— Ага. І тепер він не може дарувати дітлахам дарунки на Новорічний ялинці, бо, ви ж розумієте, що Дід Мороз без шапки — лисий або в хустці — неможливий!

— Абсолютно! — погодився Бровко Барбосович. — Гайда на місце злочину! І ми побігли.

Дід Мороз у хустці з нетерпінням чекав на нас.

— Добридень, Морозе Івановичу! — вигукнув Бровко Барбосович. — Розкажіть швиденько, як воно все сталося!

— Та що там, добрий день, розказувати... Висіла шапка на вішаку в передпокої, а я в кімнаті чепурився, розчісував бороду. Вийшов одягатися у передпокій — глип! — а шапки нема!

— Ясно! — сказав Бровко Барбосович. — І ви ніяких підозрілих звуків не чули?

— Нічогісінько! Абсолютна тиша була. А в мене і слух добрий, і зір, слава Богу! А нічого не чув і не бачив! — похитав головою Дід Мороз.

— Ну, що ж! Оглянемо уважно місце злочину! — і Бровко Барбосович з лупою в лапах почав обстежувати усе навколо хати Діда Мороза.

— Жодних слідів на снігу! Жодних! Ніхто з наземних істот тут не був. Може, хтось із пернатих, летючих?

— Ні! — заперечив Дід Мороз. — Я почув би помаху крил. Та й двері були зачинені!

— Лишається одна надія — на мій собачий нюх! Мушу обнюхати те, з чим шапка контактувала, — сказав Бровко Барбосович.

— Невже ви хочете обнюхувати мою лисину? — позаджував Дід Мороз.

— Та ні, не хочу, але... — зам'явся Бровко Барбосович.

— То обнюхайте вішак, на якому висіла шапка! Вона з вішаком теж контактувала! — підказав я.

— Правильно! Молодець, Косю! — зрадів Дід Мороз. — Ти врятував мене від дуже нешанобливої процедури!

Так я отримав ще одну похвалу від Діда Мороза.

Вішак, на якому до викрадення висіла шапка, був для Бровка Барбосовича зависокий, тому Дідові Морозу довелося підставити сищиків ослін. І ось, нарешті, ретельно обнюхавши вішак, Бровко Барбосович мовив:

— О, є! Гав-гав! Запах упіймав! Побіжу, поки не забув!

— А можна й мені з вами? — попросив я.

— Давай, — погодився Бровко Барбосович, — удвох завжди веселіше!

І ми розпочали пошуки. Бровко біг і нюхав. А я біг і дивився, як він нюхає.

Ми кружляли навколо хати Діда Мороза, все розширюючи й розширюючи кола. І нарешті Бровко Барбосович вигукнув:

— О! Гав-гав! На запах шапки напав!

І ми побігли у тому напрямку, куди підказував чутливий ніс детектива.

Бігли, бігли і раптом побачили трохи попереду постать якогось дідка в Дідовій Морозовій шапці.

— Гав-гав! Іменем закону наказую зупинитися! — загукав Бровко Барбосович.

Але дідок і не думав зупинятися — петляв між деревами, то зникаючи, то знову з'являючись.

— Гав-гав! Гав-гав! Я що сказав! Негайно зупиніться! — повторив Бровко Барбосович. Але марно.

До речі, я помітив, що дивний дідок не лишає слідів на снігу. Начебто лине над землею, не торкаючись її.

У запалі гонитви ми й незчулись, як вибігли на узлісся. І враз у небі над тим дідком зринув небачений, дивовижний, без сумніву, чарівний палац.

Утікач пожбурих вкрадену шапку на сніг і зник. І майже одразу пропав чудесний небесний палац...

— Ди-ви-на-аа! — тільки й мовив Бровко Барбосович.

— Хто це був? І що за палац? — вражено вигукнув я.

— Не знаю! — признався Бровко Барбосович. — Але не барімося! Часу до Нового Року обмаль! Берімо шапку й гайда до Діда Мороза!

Угледівши свою шапку, Дід Мороз кинувся нам назустріч.

— Слава Богу! Є шапка! Є шапка! — розчулено вигукнув Дід Мороз. — Таки знайшли! Таки впіймали! Та хто ж той злодій?

Бровко Барбосович ніяково мовчав, а я почав оповідати і про дивовижного Дідка, що біг, не лишаючи слідів на снігу, і про чарівний небесний палац, що несподівано з'явився і так само несподівано зник...

— О! Та це ж Дідусь Старорічко! — вигукнув Дід Мороз. — А дивовижний палац — то ж Небесний Палац Пам'яті, де живуть всі минулі роки!.. Роки ж бувають грізні, неприємні, лихі, невдалі, темні. І світлі, і щасливі, і веселі, й жартівливі... От саме такий жартівливий Дідусь Старорічко мені й трапився... Вирішив пожартувати з Дідом Морозом перед тим, як назавжди оселитись у своєму Небесному Палаці Пам'яті. Ну, але все добре, що добре закінчується.

Зачекай трохи, Косю, зараз я візьму мішок з дарунками і разом поспішимо до твоєї школи на Новорічну ялинку! І ви, Барбосовичу, ходіть з нами! Бо там будуть не тільки діти, а й учителі, батьки! Ой, я ж геть забув вам подякувати, дорогий! І тобі, Косю!

Це була третя за цей день подяка від Діда Мороза.

— З радістю піду на зустріч Нового Року! — усміхнувся Бровко Барбосович. — Гав-гав! Гав-гав! Я так і знав, що ви мене запросите!

— Тільки ви ж нікому-нікому не розказуйте про пригоду з моєю шапкою. Бо як уявлять мене лисого, без шапки, в хустці, то геть підірветься мій авторитет, — попросив Дід Мороз.

— Нема питань! Аякже! Таємниця слідства! — випалив Бровко Барбосович. І ми поспішили до лісової школи.

Свято вийшло пречудове! Усі були просто в захваті, і, уявіть собі, ніхто-ніхто навіть не здогадався, що ще зранку Дід Мороз ходив у хустці. Втім, хіба це має якесь значення!..

ЧАКЛУН ЖАРТУН-ПЕРЕВЕРТУН

(Розказує зайчик Кося Вухань)

Ну, чого та зимова сплячка у їжачків, а не у вовків та лисиць?! Як було б добре, якби взимку спали Вовчик Вовченко та Рудик Лисовенко, а ми з моїм другом Кольком Колючкою на санчатах каталися, у сніжки гралися, сніговика ліпили б... А то Колько спить собі, а Вовчик і Рудик з реготом ганяються за мною по всьому Казковому Лісі.

— Що, спить твій Колько?! Ось тепер ти вже не заховаєшся від нас за його колючу спину! — вигукував Вовчик Вовченко.

— Нікому тебе захищати! — підгарикував Рудик Лисовенко. — Ти лише тікати вмієш! Га-га-га!

— Боягуз нещасний!

— Тремтило вухате!

— Нікчема куцохвоста!

— Га-га-га! Га-га-га!

— Го-го-го! Го-го-го!..

Ганяли вони мене, ганяли, аж доки я, знесилений і захеканий, влетів у глибоченну яму..

— Так тобі й треба! Так тобі й треба! Га-га-га! — зареготали мої кривдники, стоячи на краю ями...

— Сиди в ямі — плачся мамі! — гукнув Вовчик.

— Сам ти з неї ніколи не виберешся! — зловтішався Рудик.

— Як будеш уклінно просити, то, може, ми тебе за годинку й витягнемо!

— А може, й ні!

— Га-га-га!

— Го-го-го!

Посміялися з мене й пішли. Пішли! Кинули мене напризволяще!..

А самому вибратися з ями справді годі й думати. І так мені стало гірко, що я заплакав... Плакав-плакав, аж раптом чую — хтось згори мене питає:

— Чого плачеш, зайчику?

Звів я голову, дивлюся — над ямою схилювся кумедний дядечко в шапці-вушанці.

— Як же мені не плакати, — кажу, — коли мене Вовчик і Рудик по лісу ганяли і в яму загнали!

— Ой-йо-йой! — похитав головою дядечко. — Які лобуряки! Треба їх покарати!

— А ви хто? — питаю.

— Я? Чаклун Жартун-Перевертун. Паличку чарівну я перевертаю, будь-кого на будь-кого за мить обертаю. Хочеш, оберну тебе на лева, і ти кривдників своїх полякаєш?

— Тю! — кажу. — Невже це можливо?

— Легко!

— Що ж, — кажу. — Це буде цікаво!.. Давайте — обертайте!

Дивлюсь — у руках чаклуна з'явилася паличка, і він заспівав:

*Паличку чарівну я перевертаю —
Зайчика на лева миттю обертаю!*

Не встиг я й оком зморгнути, як почав збільшуватися-збільшуватися, і ось уже в мене здоровенницька руда грива, лев'ячі пазуристі лапи і довгий хвіст з китицею з'явилися.

Чаклун Жартун десь подівся, а я легко вистрибнув з ями, обтрусився від снігу і загарчав по-лев'ячому:

— Ну, тепер ви начувайтесь, Вовчику й Рудику! Я тепер не зайчик Кося, а лев Гррриць! — І побіг шукати своїх кривдників.

Нарешті знайшов. Ковзаються на крижаній гірці, весело сміються. Я — до них. Вони як побачили мене, на задні лапи поприсідали, роти пороззявляли.

Як загарчу я на них по-лев'ячому:

— На коліна! Падайте ниць! Я — лев Гррриць! Де мій друг зайчик Кося?! Ану, кажіть! Бо з'їм! І не здумайте від мене втікати! З-під землі я вас дістану і обідать вами стану!

Затремтіли вони зі страху:

— Ваше пресвітле Левство! Та ми жа-жартували! Ми його зараз же з ями дістанемо! За-за-зараз! За-за-зараз!

І побігли до ями. Я — за ними. Прибігли, а мене там, звичайно, нема.

— Ой! Де ж він? — вражено вигукнув Вовчик.

— Невже таки вискочив?! — вражено вигукнув Рудик.

— Нічого я не знаю і знати не бажаю! Щоб мені був тут за півгодини мій друг зайчик Кося — цілий і неушкоджений! А як ні, то я вас з'їм!..

— За-зараз, за-зараз з-знайдемо його! — бідолахи зацокотіли зубами і побігли мене шукати.

«Ну, — думаю, — ви мене ганяли, тепер я вас попоганяю! Дзуськи ви мене знайдете!»

І так мені стало радісно, що я заспівав:

*Чесне слово! Чесне слово,
Бути левом пречудово!
Лев тобі не цяця!
Лева всі бояться!
Бути левом пречудово!
Чесне слово! Чесне слово!*

І я весело затанцював, збиваючи сніг з кущів своїм довгим хвостом з китицею. А потім раптом подумав: «От мама здивується, побачивши мене в подобі лева! Побіжу-но, похизуюся!».

І я помчав додому.

Мама була на кухні і, готуючи обід, щось наспівувала. Підійшов я до мами тихцем і лагідно так, ніжно кажу:

— Мамочко! То ще обіду нема? Тільки вариться? А я вже й зголоднів!

Мама обернулася, глянула на мене і — беркиць! — впала біля плити, знепритомніла!.. Ой! Що ж це я наробив?!.. Кинувся я до відра з водою, схопив, хлюпнув на маму. Розтулила матуся очі, закліпала перелякано:

— Ой! Не їжте мене, ваше Левство!

— Та це ж я — Кося! Твій син! Чого б це я свою маму їв?!

Скривилася мама жалібно:

— Не жартуйте так жорстоко!

— Та чесне слово, це я! Просто чаклун Жартун-Перевертун обернув мене на лева, щоб я Вовчика з Рудиком полякав, бо вони з мене збиткувалися.

— Неправда! Так не буває! — сказала мама. — Де мій синочок? Невже ви його з'їли?!

— Та як я міг сам себе з'їсти?

— Ой, Господи! Де мій синочок? Де мій Кося рідненький?! — заголосила мама!

— Стривай! — кажу. — Не плач! Зараз я того чаклуна розшукаю, він мене знову на зайчика перетворить!

І побіг шукати. По дорозі Вовчика й Рудика перестрів. Побачили вони мене й собі заголосили:

— Ой, Ваше Левство! Ваше Левство! Ніде Косі нема! Ще не знайшли!

— Шукайте! Шукайте! Бо з'їм! — гарикнув я, а сам думаю: «Швидше б мене чаклун знову на зайця обернув! Щоб мама не переживала!»

Прибігаю до ями, де мене Жартун-Перевертун на лева перетворював, і починаю просити:

— Ой, Чаклуне-Чаклуне! Оберніть мене назад! Моя мама гірко плаче, не визнає мене своїм сином, думає, що лев мене з'їв!

Тут і Чаклун не забарився.

— Ну, що ж! Побув левом — і досить!.. Паличку чарівну я перевертаю, лева я на зайчика знову обертаю!

Гоп! — і знову став я собою, тобто зайчиком.

А Чаклун тут-таки зник.

Побіг я назад до мами. Біжу, аж бачу — назустріч мені захекані Вовчик і Рудик. Вгледіли мене, та як кинуться назустріч з радісними вигуками:

— Косю, дорогий! Де ти був?!

— Ми тебе шукаємо, з ніг збилися!

— Ходімо швидше — покажемо тебе левові!

— Як ти з ями сам вибрався? Ми ж якраз бігли тебе витягати!

— Ти даремно на нас ображався! Ми ж гралися з тобою, жартували, а ти...

«Еге! — думаю. — Знайдете ви тепер того лева!»

— Це ж лев Гррицько, мій друг, — кажу їм, — він і витяг мене з ями. А сам знову в Африку майнув. І наказував: «Передай тим бешкетникам Вовчикові й Рудику, щоб вони тебе не сміли ображати! Бо наступного разу вони не відкрутяться! Я ними таки пообідаю! Рррозіррву!..»

— Та щоб ти знав... Та Боже збав!.. Та ми... та ми... Ніколи-ніколи... Ще б трохи, і вони кинулися б мене обіймати й цілувати.

— На перший раз прощаю! Бувайте! — процідив я і побіг нарешті до мами.

Мама полегшено зойкнула і кинулася мене обіймати. — То що, це правда про Чаклуна?! — вигукнула вона.

— Та правда! — кажу. — Тільки не розкажуй нікому! Бо як дізнаються Вовчик з Рудиком, що то був не справжній лев, а я в лев'ячій подобі, знову почнуть до мене чіплятися!

— Та що ти, синку! Хіба ж я тобі ворог? — сказала мама.

А я подумав: «Хоч би та зима швидше вже кінчалася та прокинувся мій друг їжачок Колько Колючка... От сміятиметься, коли я йому розкажу...»

ЖАРКО☀ КОЛЮЧКА І ТРОПІКАН

(Сон зайчика Косі Вуханя)

Після того, як завдяки чаклунові я обернувся був на лева і налякав Вовчика Вовченка та Рудика Лисовенка, вони почали обходити мене десятою дорогою. З одного боку це було непогано, а з іншого — вони розказали всім однокласникам, що за мене заступається страшнючий лев, і всі почали уникати зустрічі зі мною. Лишився я геть самотнім. Тинявся засніженим лісом, не знаючи, чим себе розважити. Раз у раз я підходив до кубельця, де спав з батьками Колько Колючка, і прислухався, як він солодко посопує уві сні. «Тобі добре, — думав я. — Спиш собі, дивишся різні пригодницькі сни, а я... Ну чому, чому ота зимова сплячка у їжачків, а не у вовків або лисиць?!». І я скрушно зітхав. А тоді чекав вечора, сподіваючись, що хоч вночі насниться мені мій друзяка...

Та сьогодні мені наснилося зовсім не те, на що сподівався.

Буцім іду я до Колька і раптом бачу — суне мені назустріч їжачок, як дві краплі води схожий на мого друга, тільки голочки в нього жовтогарячі і від них пашисть жаром, як від електрокаміна.

І сніг під ним тане, а там, де розтало, зеленіє трава.

— Здоров, Косю! — каже він.

— З-здоров! — розгублено кажу я, розуміючи, що це не Колько. — А-а... а звідки ти знаєш, як мене звати? Ти ж не Колько.

— Ні, не Колько. Але я твій друг і все про тебе знаю!

— А як тебе звати? І звідки ти взявся?

— Звуть мене Жарко. Я з Тропіканії.

— Тю! — кажу. — Що за Тропіканія?

— Країна, в якій ніколи немає зими. І, звичайно, зимової сплячки немає. Ти ж хотів, щоб у твого друга не було зимової сплячки?

— Хо-хотів! — розгублено кажу я.

— От і маєш те, що хотів. Летимо, я тобі покажу нашу країну Тропіканію.

— Як це — летимо? Хіба у нас є крила?

— А нащо нам крила? — посміхнувся Жарко. — Ми ж уві сні! А уві сні всі діти літають. Бо ростуть! Давай, смикайся вгору і злітай! І він сам смикнувся вгору і злетів. І я теж смикнувся вгору і злетів.

— Лети за мною! — сказав Жарко.

Ми злетіли за хмари і полетіли в синьому небі.

— Тільки не відставай! — гукнув Жарко.

І я постійно смикався і смикався, щоб не відстати, бо він летів дуже швидко. Пролетіли ми над океаном, ось і земля видніється. І одразу знизу вийнуло жаром — ми летіли над жовтою піщаною долиною.

— Пустеля Сахара! — пояснив Жарко. — Але наша країна ще трохи далі!

І ми полетіли далі.

— А оце вже Тропіканія! — сказав Жарко і шугонув униз. Я шугонув за ним.

Приземлилися ми на велику галявину посеред чудернацького червоного лісу. І листя дерев, і трава в ньому були не зелені, а яскраво-червоні.

Посеред галявини стояв трон, на спинці якого висіла царська корона. А недалечко на землі, згорнувшись калачиком, спав цар звірів — гривастий лев. Грива його теж була яскраво-червона.

— Це наш цар Боніфацій тринадцятий! — реготнув Жарко. — Подивись на на його хвіст!

Я подивився — хвіст Боніфація був зав'язаний у вузол.

— Це я зав'язав! Ха-ха-ха! — зареготав Жарко.

— Для чого? — спитав я.

— Щоб було смішно! Ха-ха-ха! У нас демократія! І наш цар ніякої влади не має. Керує країною Прем'єр-Міністр Тропікан Барабанський. Йому я тебе й відрекомендую. Ходімо!

— І все-таки зав'язувати вузлом хвіст левові, цареві звірів, не дуже дотепно! Ніяка це не демократія, а знущання! — сказав я.

— Ну, добре, добре! — скривився Жарко. — Ходімо! — І він повів мене на іншу галявину, де височів величезний розкішний червоний палац.

Ми зайшли в палац, і Жарко сказав:

— Ставай навколішки!

— Тю! — кажу. — Нікого ж у залі нема! Перед ким ставати? Ну й порядки у вас! Цареві хвіст вузлом зав'язуєте, а перед Прем'єр-Міністром ще до його появи навколішки стаєте!

— Не базікай, бо гірше буде! — і він так смиконув мене за лапу, що я мимохіть опустився навколішки поруч з ним.

І тут гучно загрюкотів барабан і до зали поважно вскочив Прем'єр-Міністр Тропікан Барабанський. Голова в нього була крокодиляча, а тулуб мавпячий, та ще й смугастий, жовто-чорний. Через плече в нього висів великий барабан, у який він гатив своїм лаписьком.

— Доброго здоров'я, Пане Тропікане! — улесливо мовив Жарко. — Ваше завдання виконав: представника Казкового Лісу, зайчика Косю Вуханя, привів!

— А-а, молодець! — Що ж, будьмо знайомі, Косю Вухань! — і Тропікан заспівав:

*Тропікан я Барабанський,
Завойовник Тропіканський!
Тропіканію мою
Увесь час розширюю!
Всі країни я казкові
Завойо-о-ву-ую!
Щоб була лише моя
Тропі-ка-ні-я!
Щоб володар всіх країн
В світі був лише один —
Тільки я! Тільки я-а!*

— Ура! Ура! Ура! — підхопив Жарко.

І раптом я почув, що за стіною хтось плаче.

— Хто це? — спитав я.

— Та! — махнув лапою Тропікан. — То білий ведмедик Умчик! Не хоче ставити свій підпис під угодою про ліквідацію Північного Полюса і приєднання його до Тропіканії. Йому, бач, шкода снігу та криги. Знайшов, за чим шкодувати, чудило! А мені ж треба підпис корінного мешканця країни про приєднання. У нас же демократія! Хоч завойовувати я можу й без підпису.

— Ой! Так я ж того Умчика знаю! Я ж разом з ним на крижаній каруселі катався! — кажу.

— Оце добре! Умов його підписати угоду! — радісно вигукнув Тропікан. — Бо й тобі теж доведеться підписувати угоду про приєднання Казкового Лісу до Тропіканії.

— Але ж у нас тепер зима. І в мого друга їжачка Колька Колючки зимова сплячка. Йому не можна переривати сон. Це дуже шкідливо для здоров'я. Я вже колись його будив, щоб він побачив Діда Мороза й новорічну ялинку, то він після того довго хворів, мало не вмер.

— А нащо він тобі, той Колько Колючка з його зимовою сплячкою! — вигукнув Тропікан. — Хай собі помирає! У тебе ж тепер їжачок Жарко Колючка є, новий друг, якому не потрібна ніяка зимова сплячка.

— Ні! Ні! — закричав я. — Не хочу! Не хочу-у-у!

— От ти який вередливий! — скривився Тропікан. — Голову морочиш. Сам же хотів, щоб у друга твого їжачка не було зимової сплячки. А тепер репетуєш.

— Я хотів... Я не хотів... Я...

— Що ти патякаєш! — розгнівався Тропікан. — Купи не держиться. «Хотів... не хотів...» Гідко слухати! Давай — підпишуй мерщій!

— Не хочу!.. Не буду!.. Не підпишу!..

— Кого ти мені привів, Жарко?! Що це за скандаліст!

— Не слухайте його, Ваше Панство-Тропіканство! — виправдовувався Жарко. — Це ж заєць! Боягуз! Гримніть на нього гарненько, і він підпише!

— Гримайте скільки завгодно! — вигукнув я. — Все одно не підпишу. Ні-якого мені вашого їжачка Жарка не треба! Тільки Колько Колючка мені потрібен!

— Дурний ти та й годі! — скривився Тропікан. — Можеш не підписувати. Я все одно ваш Казковий Ліс завоюю. Але тоді усіх вас, непослухів, покараю! Таку спеку вам влаштую, що всі дерева, всі кущі загинуть — пустеля буде! Побачимо, як ви житимете в пустелі... Хе-хе-хе!..

— Це ви мене лякаєте, щоб я вам підписав. Але не діждетесь! Я від вас тікаю і Умчика забираю! Умчику! — вигукнув я. — Смикайся вгору! Тікаймо! Швидше!

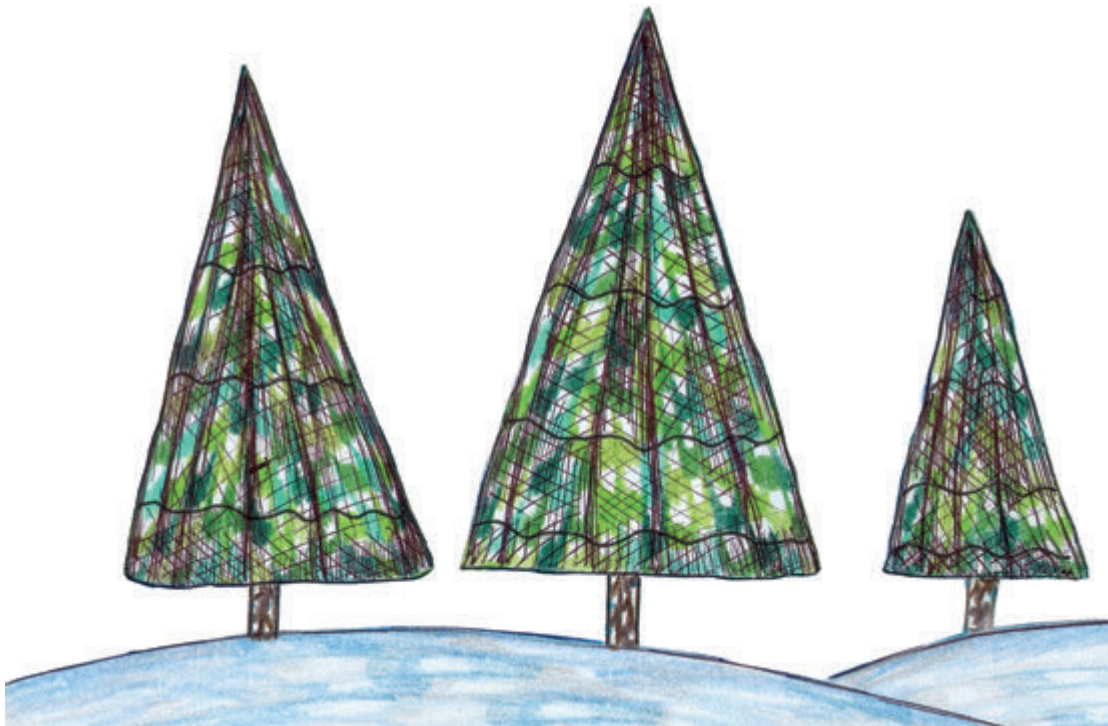
— Смикайтеся-смикайтеся! — реготнув Тропікан. — Тікайте-тікайте!.. Побачимо, що з того вийде! Хи-хи-хи!

Та я не став слухати його регіт, а таки смикнувся, злетів догори і вилетів з тропіканського палацу. Бачу — і Умчик поруч летить. Губами ворушить, щось говорить, але я нічого ніяк не чую. Сам хочу щось сказати, але не можу. Так, ви ж знаєте, уві сні й буває. Летимо-летимо, якимось шостим чуттям відчуваю, що вже Казковий Ліс близьенько. Дивлюся вниз, а там розпечений сонцем пісок — пустеля... І раптом чую голос Тропікана:

— Я ж тобі казав: оберну твій Казковий Ліс на пустелю. І обернув! Вже й твого їжачка Колька Колючки нема на світі. І всієї вашої лісової школи нема — ні Пантери Ягуарівни, ні Бегемота Гіпопотамовича, ні Бурмила Михайловича — нікого! Всі згоріли!

— А-а-а-а!.. — закричав я у відчаї і — прокинувся...

Х-у-у-у! Мені аж полегшало: це все — сон! Слава Богу! Глянув я у вікно, а там — сніг, зима... Кинувся надвір — і до Колькової домівки. Прислухався — сопе уві сні мій друзяка. Ну, спи собі на здоров'ячко! Я почекаю!

СУЧОК-ЛІСОВИЧОК І ЛЯЛЬКАР ГЕРАСЬКО

(Розповідає зайчик Кося Вухань)

Одного разу Раїска Мняу і Кульгав Собачинський не прийшли до школи. Один день, другий... А на третій — ми з Кольком Колючкою пішли дізнатися, що ж там у них сталося.

Зустрів нас засмучений і якийсь розгублений Кульгав.

— Ой, біда-біда! — забідкався Кульгав. — Раїска дуже захворіла... Не їсть, не п'є, лежить сумна і до всього байдужа. Як я не стараюся її розважити, нічого не помагає. Вже й до вчительки відьмознавства Бабанії Борисівни зверталися, вона ж не лише вчителькою, а й знахаркою, народною цілителькою у Казковому Лісі працює, травами лікує. То вона сказала, що ніякі трави не допомо-

жуть, потрібен позитивний стрес, тобто, щоб Раїску щось звеселило, якась радісна несподіванка, бо в неї депресія. І тут я згадав — гав-гав! — як мене розважав — гав-гав! — коли я ніжку зламав і під сходами лежав — гав-гав! — старий лялькарь дід Герасько, наш сусіда. Він ходив у ліс, вишукував серед хмизу різні чудернацькі гіллячки-сучки, схожі на людей і тварин, трохи підправляв їх і робив з них ляльки. А тоді влаштовував мені тими ляльками цілі лялькові вистави. От і я вирішив пошукати чудернацьких сучків і влаштувати Раїсці подібну виставу, щоб її звеселити.

— Клас! А давай і ми з тобою підемо! — вигукнув Колько.

І ми пішли разом шукати різні чудернацькі сучки-гіллячки. Це було навіть цікаво й весело. Раз у раз хтось із нас вигукував:

— О! Дивіться! Цей схожий на лисичку з довгим хвостом і кумедною мордочкою!

— А цей — на довгоногу чаплю!

— А ось вам вовчисько вищирився!

— А он дядько противнючий з кривим носом!

Аж раптом цей дядько з кривим носом сердито запищав:

— Це я противнючий з кривим носом?! Ох, ви поганці! Як посміли ображати лісового повелителя?!

І він заспівав:

*Не звичайний я сучок,
Я — Сучок-Лісовичок!
Я сушу дерева,
Листя з них скидаю!
На галузку миттю
Пагін обертаю!
Тра-ля-ля! Тру-лю-лю!
Хмизом всі гілки роблю!*

— Дивина якась! Балакучий сучок! — вигукнув я.

— Ніколи не чув, щоб сучки розмовляли! — підхопив Колько.

— Слухайте, пане Лісовичок, — сказав Кульгав, — ми збираємо різні чудернацькі сучки, щоб вилікувати хвору Раїску Мняу — у неї депресія!

— Допоможіть нам! — попросив Колько.
— Можна, ми й вас візьмемо? Будете грати у виставі, — додав я.
Та Сучок-Лісовичок сердито заспівав:

*Нічого я не знаю
І знати не бажаю!
Образили мене ви,
Тож я вас покараю!*

*Тра-ля-ля! Тру-лю-лю!
Я із вас сучки зроблю!*

— Та що ви, пане Сучок, таке кажете?! — вигукнув Колько.

— Жартуйте чи що? — підхопив я.

А Сучок-Лісовичок знову своїм тріскучим голосом проскрипів:

*Не жартую я таки!
Оберну вас на сучки!
І до того ж, зараз же!
Обертаю, обертаю,
Обертаю вже!
Спершу песика —
Трісь-трісь!..*

Глянув я на Кульгава, і раптом він на моїх очах перетворився на чудернацький сухий сучок, схожий на песика.

— Обертаю на сучка також їжачка Колька! — знову проскрипів Лісовичок. — Трісь-трісь!

І не встиг я й оком кліпнути, як мій друзяка теж обернувся на сучок.

— Тра-ля-ля! Тру-лю-лю, зайчика сучком роблю! Трісь-трісь-трісь! — знову заспівав Лісовичок...

І враз я відчув, що дерев'янію. Глянув на лапи, а вони дерев'яні! Чую — хвіст дерев'яний, і вуха потріскують дерев'яні, і весь я дерев'яний! Не живий зайчик, а сучок чудернацький! Тільки й того, що все розумію і балакати можу, а рухатися — дзуськи!

А Сучок-Лісовичок, знай, співає:

*А тепер до купи хмизу
Я залізу, я залізу!
І ніхто мене й ніде
Вже ніколи не знайде!*

І Сучок-Лісовичок зник у купі хмизу.

— То що ж це таке?! — вигукнув Колько. — Що ж нам тепер робити?
— Якесь бабуся збере нас разом з хмизом і в печі спалить! — зітхнув я.
— Ой, хлопці, пробачте! — жалібно скривився Кульгав. — Це я винен.
Та я ж не знав — гав-гав! — що так воно обернеться...

— Та що вже там! — сказав Колько. — Ми самі визвалися тобі помагати.
— От якби нас знайшов лялькар Герасько, — зітхнув Кульгав. — Він ходить до лісу шукати сучки для своїх ляльок. Ото лиш він би нас і оживив. У нього такі дивовижні руки! До чого торкаються — все оживає.

— А його не можна покликати? — спитав Колько.
— До міста ж далеко — не почує! — знову зітхнув Кульгав.
— Жаль! — і собі зітхнув Колько. — Тоді нам дрова, хлопці! Ха, в прямому й переносному значенні...

— Не кажи так! — сказав Кульгав. — Ніколи не можна втрачати надії. Хіба міг я сподіватися, що мене знайде Раїска і забере до себе, що я стану її братом і мене приймуть до лісової школи. А так сталося! Я вірю у щасливі несподіванки! Давайте разом повіримо!

— Що ж, давайте! — сказав Колько. — Бо що нам ще лишається?
І ми разом почали вірити. Ну, кожен сам собі вірив, але одночасно. Стоїмо і віримо. Коли це раптом... Як я люблю оте «раптом», коли воно означає несподівану радість!.. Отож раптом ми побачили сивочубого дідуса в окулярах, що схилився над нашою купою хмизу, перебираючи гілочки.

«Ой! Це ж він — лялькар Герасько!..»

— Діду! — вигукнув Кульгав. — Візьміть нас! Це ми, ми! Злий чаклун Сучок-Лісовичок обернув нас на гілочки!

— От зловредний! — наче й не здивувався лялькар Герасько. — Ну, нічого, зараз вас оживлю! — і він спершу взяв Кульгава, і той, тут-таки оживши, вдячно заметляв хвостиком. Тоді підняв Колька, і мій друг теж одразу став живим їжачком, а тоді й мене підібрав з купи. Ура — ось і я живий! Ми всі знову живі! Ура! Як гарно жити в Казковому Лісі, де можуть відбуватися такі дива!

Після того ми розказали Гераськові про хворобу Раїски Мняю і про наші пошуки чудернацьких сучків для лялькової вистави.

— Діду! — сказав Кульгав. — А той вреднюга Сучок-Лісовичок сховався отам у хмизі. Ви б не могли зробити з нього ляльку?

— Нема питань! — усміхнувся Герасько і витяг з купи хмизу злого чаклуна.

— Не смій робити з мене ляльку! — загорлав Лісовичок. — Бо я одразу втрачу свою чаклунську силу!

Та Герасько мовчки обстругав ножем Лісовичка і поклав на землю. І тут ми побачили, що біля Сучка-Лісовичка лежать і наші ляльки, тобто такі, на яких обернув був нас злий чаклун. Лялькар Герасько весело підморгнув нам і сказав:

— Забирайте! Ви ж по це й прийшли!

Ми подякували своєму рятівникові і чимдуж погнали до Раїски.

А тоді розіграли перед Раїскою лялькову виставу з піснями й танцями...

Спочатку співав Колько з сучком-їжачком:

*Ми пішли шукать сучки,
Щоб зробити з них ляльки
Для театру лялькового,
Для театру казкового!*

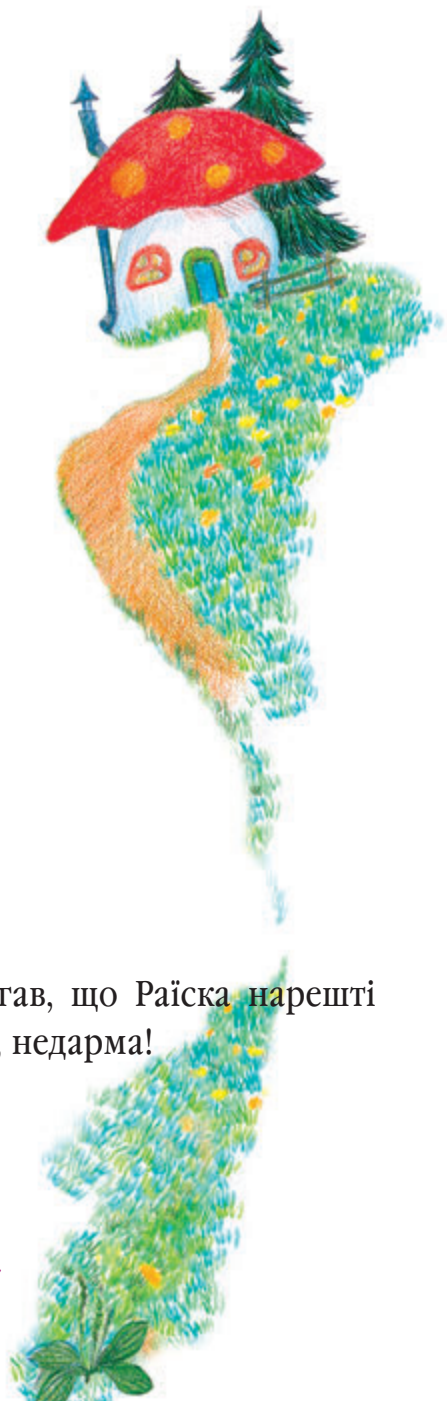
Потім вступав я з сучком-зайчиком:

*Та Сучок-Лісовичок
Упіймав нас на гачок —
З нас самих сучки зробив,
Ледве нас не погубив!*

А Кульгав з сучком-песиком співав далі:

*Та лялькар Герасько
Нас порятував:
Оживив швиденько!
Гав!*

Ми так старалися, так старалися, особливо Кульгав, що Раїска нарешті засміялась... І — видужала!.. Недарма ж ми старалися, недарма!

НЕСПОДІВАНИЙ СВИСТ

(Розповідає зайчик Кося Вухань)

Ця пригода почалася на уроці ведмежої мови під час контрольної, а точніше, коли ми вже контрольну написали і мали здавати аркушики Бурмилові Михайловичу.

Ми з Кольком сидимо за передостанньою партою, а за останньою ніхто не сидить. Але тут така okazія: чую, наче за спиною, ну, від тієї порожньої парти, хтось свистить. Озирнувся я подивитися, хто там пустує, а там — нікого. «Тю», — думаю. А сам глянув на свою парту — а мій листок з контрольною наче корова язиком злизала. Щойно був і раптом нема.

— Де моя контрольна? — питаю Колька.

— А звідки я знаю?

— Та ось тут лежала контрольна! Я на мить обернувся — і вже нема!

— Та не брав я! Не брав! — почав дратуватися Колько.

Всі вже контрольні поздавали, тільки ми з Кольком сидимо, як засватані. Бурмило Михайлович вже навіть почав на нас суворо позирати — чого, мовляв, не здаєте!.. І тут я кинув оком на Кольків підручник з ведмежої мови і за примітив, що з-під нього стирчить кутик паперу. Я підняв підручник — є! Лежить моя контрольна!

— Що за дурні жарти?! — вигукнув я.

— Та клянусь, я цього не робив! — вдарив себе в груди Колько.

Він дивився такими чесними очима, що не повірити йому було неможливо. Я й повірив. Хоч і дивним здався мені цей випадок. Але ж ні я, ні Колько тоді ще не знали, що неймовірні дива лише починаються.

Того самого дня Пантера Ягуарівна теж вирішила провести контрольну з математики. Почала писати умови задач на дощці. І тут знову почувся свист із задньої порожньої парти. Тепер уже на той свист обернувся Колько. А коли повернув голову, то виявив, що зникла його ручка.

— Ти що — вирішив помститися?! Таки не повірив. А ще друг називається! — прошипів він. — Дуже розумно!

Тепер уже мені довелося бити себе в груди. А тоді виявилося, що Колькова ручка лежала під підручником математики, що був з мого боку парти. Хоч я й гадки не мав, як вона там опинилася.

— Якийсь невидимко свистить і замакітрює нам голови — сказав Колько, після того, як я переконав його, що ні в чому не винен.

— Точно! Можна було б подумати, що то наша Сашка-Барабашка, — мовив я. — Але ти ж пам'ятаєш, як він клявся, що, коли виросте й стане дорослим барабашкою, то дитячими справами більше не займатиметься. Бо дорослі барабашки дітей не чіпають. А він уже давно виріс.

— І Ціпа перестав бути хлопчиком-чарівничком, — сказав Колько.

Згодом виявилося, що той загадковий свистун замакітрював голови не лише нам з Кольком, а й Вовчику Вовченку та Рудика Лисовенку. Це нам Кульгав сказав.

— Ми з Раїскою сидимо ж за Вовченком і за Лисовенком, — пояснив Кульгав. І чули, як хтось біля нас засвистів. Рудик обернувся — і в нього контрольна пропала. А тоді на контрольній з математики в Рудика ручка пропала. Точнісінько так, як у вас. То вони навіть погризлися.

— А тобі, Кульгаве, не задурював голову той свистун? — запитав Колько.

— Ні, не замакітрював. Ні мені, ні Раїсці, і взагалі нікому більше в класі.

— Дивина та й годі! — зітхнув Колько. Два дні було спокійно. Ми вже думали, що той загадковий свистун відчепився від нас. Та ось на третій день Колько мені каже:

— Слухай, Косю, в мене неприємність. Вовчик Вовченко закинув мою кепочку на ялинку, і я не можу її дістати. Ялинка густа, і мої голочки заважають мені лізти, чіпляються за ялинкові колючки. Поможі мені, будь ласка! У тебе ж гладенька шерсть, за колючки не чіплятиметься.

— Добре! — кажу. — Допоможу, звичайно!

І ми пішли до тієї ялинки.

— Щось я не бачу твоєї кепочки! — кажу я.

— Звичайно! — сказав Колько. — Бо ж густі гілки. Я теж не бачу. Як залізеш, тоді побачиш. Давай, лізь! Я тебе підсаджу.

Підсадив мене Колько, і я подряпався вгору. Хоч і гладенька в мене шерсть, але лізти було важко. Ви лазили колись на молоду ялинку? Як не лазили, то й не лазьте! Обдряпався я геть чисто, але доліз майже до самісінької верхівки. Але Колькової кепочки нема! І раптом чую — знизу Колько кричить:

— Гей, Косю, чого це ти на ялинку подряпався, чудило?!

— Та ж ти сам мене просив твою кепочку звідси дістати! Тільки тут її чомусь нема!

— Нічого я не просив! Чого б це моя кепка на ялині була, вона ж не шишка! Ось вона в мене на голові!..

Дивлюся — і справді! І лише тепер я збагнув, що то витівка загадкового свистуна. З досади я мало не заплакав, злізав з ялинки.

— Пробач, Косю, даремно ми раділи, що той свистун відчепився від нас, — сказав Колько. — Не відчепився, негідник!

— То що — ми все життя будемо його терпіти!? — скривився я. — Він усе більше й більше нахабніє!

— Ти знаєш, — сказав Колько, — а мені Вовчика й Рудика, хоч вони й вредні, навіть більше, ніж нас, шкода. Бо вони постійно гризуться і ходять покусані. Ми ж усе-таки не сваримось.

— Все одно важко! — зітхнув я. — Особливо оте чекання, напруження! Увесь час очікуєш, коли знову свисне.

— Ага! Особливо на уроках! Я постійно смикаюсь, на ту кляту парту зиркаю. Хоч би хтось там сидів!

Ми розповіли Кульгаву про пригоду з кепочкою, і він несподівано сказав:

— Слухайте, а знаєте, що я придумав, гав-гав!.. — а давайте я буду третім у вашій компанії! Ходитиму всюди з вами і за тією порожньою останньою партою сидітиму! Мене ж загадковий свистун не чіпає. То, може, й від вас одчепиться.

— А як же Раїска? — запитав Колько. Вона ж може образитися, коли ти від неї пересядеш.

— Не хвилюйтесь! Вона ж тепер моя сестричка. Я їй усе поясню, вона добра — погодиться.

І Кульгав став нашим третім другом, пересів за ту злощасну останню парту. І ми з Кольком одразу повеселішали. Звичайно, ми звикли дружити вдвох, але почали звикати й до третього друга, тим більше, що він таки забезпечував нам спокій.

Минуло кілька днів — усе було гаразд. Ніхто не свистів. А Вовчик Вовченко і Рудик Лисовенко і далі гризлися. Свистун їх не полишав.

Розгадка таємничого свисту настала зовсім несподівано.

Одного разу ми гуляли лісом і, проходячи повз невеличку печерку в яру, почули звідти свистячий голос:

— Пробач, Борику, не можу я посварити того Коссю з Кольком! А вони ще й пессика прилаштували, на якого мій свист не діє.

— Тю!.. — вигукнув я.

— О! — вигукнув Колько.

— Гав-гав! — не забарився й Кульгав.

У печерці, мабуть, почули наші вигуки, бо раптом звідти вискочив наш однокласник борсучок Борик Сук і прожогом кинувся навтьоки. Це був той самий Борик, якого любив дражнити Вовчик Вовченко:

*Наш борсук Борик Сук
Непридатний до наук!*

Борик насправді був найгіршим учнем у школі: не давалася йому ні ведмежа мова, ні математика, ні інші предмети... Всюди він пас задніх. Був завжди похмурий, пригнічений. Ні з ким не дружив, точніше ніхто з ним не дружив. Одне слово — невдаха.

— Ану, ходімо глянемо, хто це там, гав-гав! — мовив наш третій друг.

Ми з Кольком презирнулися. Іти було лячно, але показувати цього ми не хотіли.

— Не бійтеся! — сказав Кульгав.

І ми, зітхнувши, посунули за ним у печерку. І одразу побачили дивного губатого дядечка. Він розгублено дивився на нас. А потім промовив:

— Таки розсссекретили ви мене!

— А ви хто? — спитав Колько.

— Чаклунець-невдаха Васся Ссвист! — сказав той. Вчився у дитинссстві в чаклунській школі, та, як і Борик, був «непридатний до наук», тільки й навчився, що ссвисстіти. А коли я ссвищу, то стаю невидимий, ніхто мене не бачить. От дивіться! — чаклунець зассвистів і зник з очей, а тоді знову з'явився. — Познайомився я з Бори́ком, побачив, що він такий самий невдаха, як і я, і вирішив його потішити — поссварити Коссю з Кольком і Вовчика з Рудиком. Борик так заздрив вашій дружбі! Та, бачте, не вийшло...

— Ох, як я розумію Бори́ка! — прохопився Кульгав. — Я теж був самотній, коли лапку зламав. Дворові собаки не хотіли зі мною кульгавим дружити, лише глузували. Тому я й до лісу втік... Знаєте, я — вирішив! Я дружитиму з Бори́ком!

— Ой! Це буде пречудово! — радісно вигукнув Чаклунець-невдаха. — І я нікому більше не морочитиму голови! Пошукаю і я собі друга серед чаклунів! А що — хіба я гірший від Бори́ка?!

Кульгав таки подружився з Бори́ком. І, знаєте, Борик повеселішав і став краще вчитися. Ще б пак, адже Кульгав йому допомагав.

Що не кажіть, дружба — велика сила!

ЯК МИ РЯТУВАЛИ ХРЮСЮ КАБАНЮК

(Розповідає зайчик Кося Вухань)

Хрюся Кабанюк була гарна, симпатична дівчинка, скромна й привітна. І раптом... Раптом її тато, Гаврило Рилович Кабанюк, розжився, став, як кажуть у народі, скоробагатьком. Він очолив свинофірму «Рилос», яка займалася тим, що рила землю у пошуках скарбів. «Ми, хе-хе, шукаємо корисні копалини!» — любив приказувати Гаврило Рилович.

Кабанюки побудували розкішний триповерховий свинарник, біля нього викопали прекрасне озеро, по якому плавали білі лебеді, рожеві фламінго та інші заокеанські птахи. І Хрюся вже приїздила до школи на розкішному «мерсебісі» у супроводі здоровецького охоронця Горилченка, що мав квадратні щелепи та довжелезні лаписька. Він не відходив від Хрюсі ні на крок.

Хрюся переродилася. Стала пихата й зухвала. Тільки й хвалилася своїм татом:

— Мій тато найкрутіший, найсильніший, він усе може! І все у нас найкраще, такого нема ні в кого! І казк'ютер у нас найкращий, і там такі казк'ютерні ігри, що ви б очманіли, якби побачили. Але я нікому з вас не покажу, бо ви всі — нікчеми і нездари!..

— Ну й не треба! — казав Колько.

— Обійдемося!

— Подумаєш! — підхоплював я.

— Ич, які горді! — пхикала Хрюся. — Побачимо, що ви скажете, як я стану зіркою шоу-бізнесу, знаменитою співачкою!

— Щось не чули ми, щоб Бегемот Гіпопотамович відзначав твої вокальні здібності! — сказав Колько. — Навпаки — робив зауваження, що ти фальшуєш.

— Дурень і нікчема ваш Бегемот Гіпопотамович. Він тільки й може, що вчити співати хором. А я хочу бути солісткою. Мій тато найме мені найкращого

вчителя співів Соловейченка, і він зробить з мене зірку. І не сперчайтесь зі мною, бо як дам!..

І Хрюся замахнулася на нас...

Цього стерпіти ми вже не могли, і замахнулися на Хрюсю.

Але тут її охоронець схопив нас: мене лівим лаписьком, Колька — правим, і швиргонув так, що ми полетіли на землю догори дригом...

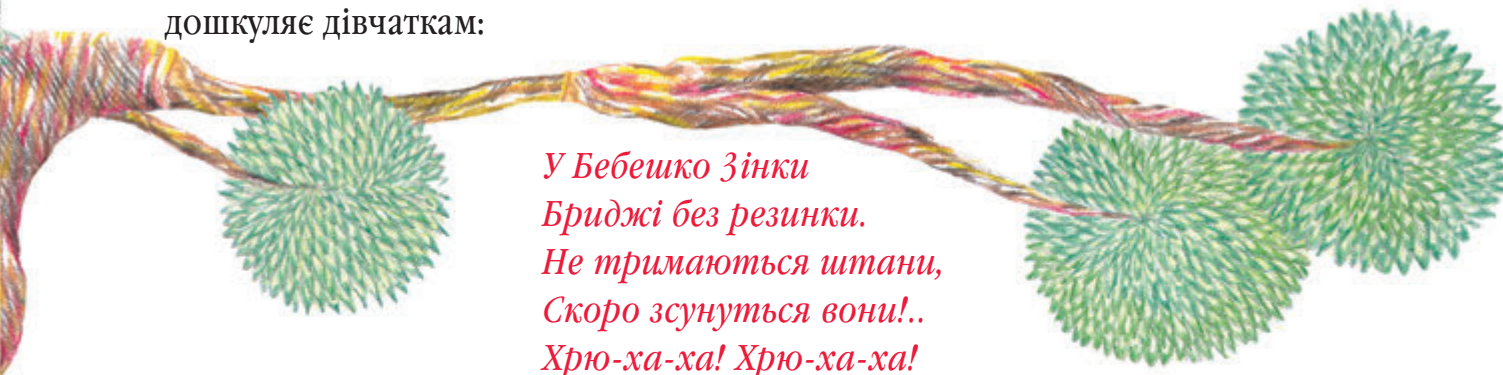
Усе це відбувалося на спортмайданчику під час перерви, і ні класна керівницка Пантера Ягуарівна, ні будь-хто інший з дорослих нічого не бачив. Заступитися за нас було нікому.

— Хрю-ха-ха! — зареготала Хрюся. — Так вам і треба! Щоб знали, як на мене замахуватися! Я — недоторканна! Що можна мені — вам ні!

З того дня Хрюся зовсім розперезалася — усіх зачіпала, з усіх знущалася. І робила це тоді, коли дорослі не бачили.

Навіть наші відчайдухи Вовчик Вовченко з Рудиком Лисовенком почали боятися Хрюсі.

Але найбільше діставалося дівчаткам. Хрюся придумувала на них різні образливі дражнилки, зокрема про їхнє вбрання, а це, як відомо, особливо дошкуляє дівчаткам:

*У Бебешко Зінки
Бриджі без резинки.
Не тримаються штани,
Скоро зсунуться вони!..
Хрю-ха-ха! Хрю-ха-ха!
Хрю-ха-ха-ха,
Ха-ха-ха!
А в Раїски Мняв спідниця
Геть нікуди не годиться!
І дірява, і брудна,
І пожмакана вона!
Хрю-ха-ха! Хрю-ха-ха!
Хрю-ха-ха-ха,
Ха-ха-ха!*

Хрюся просто до сліз дівчаток доводила. А скаржитися всі боялися, бо той мавпун-охоронець міг підстерегти скаржника і добряче віддубасити.

Пробували ми утерти носа Хрюсі в шкільній стінгазеті. Я навіть склав сатиричного вірша:

*Рильце набундючила,
Погляд набандючила!
Тепер дружити з нею,
Зухвалою свинею,
Ніхто не буде з нас —
Вона ганьбить наш клас!
Сідай в свій мерсебіс —
І покидай наш ліс!*

Та Хрюсі моя сатира була, як то кажуть, до гудзика.

— Хрюкала я на вашу стінгазету! — казала вона. — От я щось таке вам придумаю, що ви всі ще в мене поплачете!..

Але поплакати ми не встигли... Бо несподівано Хрюся зникла. До того ж, дуже загадково.

Після школи охоронець відвіз Хрюсю додому. Він відчинив двері джипа, і тут його увагу щось відволікло. Охоронець на мить відвернувся, і Хрюся раптом зникла — без жодного звуку, без жодного слова.

Ні на обід, ні на вечерю Хрюся не з'явилася, хоча дуже любила попоїсти. Отже, хтось її викрав. Хрюсіна мати Хрюка Хавронівна билася в істериці... Тато Гаврило Рилович намагався її заспокоїти:

— Хрюсю, мабуть, викрали якісь рекетигри для викупу, і я заплачу будь-яку суму! Я її викуплю!

Проте викупу ніхто не вимагав. Наступного дня в школі тільки й розмов було про загадкове зникнення Кабанючки.

— Хоч Хрюся і вреднюща, але мені її шкода! — зітхав Колько.

— Бідолаха! — погоджувався я.

— Це все трохи скидається на жарти нашого чаклунця-свистунця, що свистів із задньої парти. Треба спитати охоронця, чи не чув він свисту.

Ми знайшли його й спитали. Здоровань підтвердив, що саме свист і відвернув його увагу.

Був уже вечір, і шукати свистунця-чаклунця ми не могли.

Уже другу ніч з триповерхового свинарника чулися ридання, тепер уже на два голоси.

Наступного дня була неділя, тож ми з Кольком пішли шукати печерку чаклуна. Може б, і не знайшли, якби чаклунець сам до нас не озвався:

— Чи не мене шукаєте, хлоп'ята? А я саме до вас іду!

— Ой, а ми — до вас! Хотіли спитати, чи це не ви часом Хрюсю викрали?

— Та я ж, я!

— Для чого?

— Ви ж пам'ятаєте, що я вмію бути невидимий?

Ми кивнули.

— Ну от. Після тієї історії з Бориком, коли ми з вами врятували його від самотності, я полюбив вашу лісову школу і частенько, невидимий, там бував.

— Підглядали чи що? — спитав я.

— Чого це одразу! Просто спостерігав за вашим життям. І став свідком отих Хрюсиних капостей. От і вирішив вам допомогти, провчити її.

— А як вам вдалося нечутно її викрасти? Вона ж така горласта, — спитав Колько.

— А я затис рукою її рильце — вона й не писнула! — усміхнувся чаклунець-свистунець.

— А де Хрюся тепер? — спитав я.

— У моїй печерці.

— Мабуть, сидить там у темряві й плаче зі страху!

— Це їй на користь! — сказав чаклунець. — Зараз будете її рятувати. Я вхід у печерку величезною каменюкою затулив. Ви ту каменюку з моєю допомогою відсунете і випустите Хрюсю. Скажете їй, що злий чаклун її викрав, а добрий чаклун, ваш друг, допоміг вам її визволити. Вперед!

І чаклунець повів нас до своєї печерки. Там ми зробили все, як і домовлялися.

— Ой! Це ви?! — вигукнула заплакана й перелякана Хрюся, вибігши на волю. — Звідки ви взяли?!

І ми сказали Хрюсі так, як порадив нам чаклунець.

— Ой!.. Я так знущалася з вас! — плачучи проказала Хрюся. А ви... ви...

Ми хотіли щось сказати у відповідь, але що тут скажеш? Тож ми мовчки повели Хрюсю додому, бо знали, як там плачуть її батьки.

А чаклунця Хрюся так і не помітила.

Удома Хрюсині батьки, побачивши, що Хрюся ціла й неушкоджена, дружно заридали, тепер уже з радості...

А ввечері Гаврило Рилович урядив такий бучний бенкет для всіх учнів, учителів і батьків, якого Казковий Ліс, мабуть, ще ніколи й не бачив.

І на тому бенкеті Гаврило Рилович пообіцяв, що буде спонсором і покровителем лісової школи, забезпечуватиме її всім необхідним.

А наша Хрюся після того знову стала добра й гарна свинючечка.

А ми з Кольком знову стали героями.

А чаклунець-свистунець, до речі, на тому бенкеті теж був! Тільки його ніхто не бачив...

ДОБРОДАЙ І ЧАРОМРІЙ

(Розповідає зайчик Кося Вухань)

Мій друг їжачок Колько Колючка в суботу зранку поїхав на два дні у селище Їжаківщина на весілля. Там його двоюрідна сестра Голочка виходила заміж за якогось Лесика Кольчака. На прохання Колька я навіть написав віршоване привітання молодим — щось про весілля та веселощі. Але самому мені було невесело. Бо два дні я мусив провести на самоті, без друга. Нудився я страшенно. Блукав по Казковому Лісі, не знаючи, чим розважитись.

Я щойно вам розповідав про Хрюсю Кабанюк, тато якої створив свино-фірму «Рилос», забагатів, і Хрюся мала тепер казк'ютер з найзахопливішими цікавецькими казк'ютерними іграми, приїздила до школи на «мерсебісі» і мала все, що заманеться.

«Ну, чому, чому в мене така гірка доля, що в мене нема казк'ютера з цікавецькими іграми, у які б я зараз погрався, проганяючи сум і нудьгу?» — з гіркотою думав я. І так мені стало зле, що аж заплакав...

І раптом чую:

— Чого плачеш, зайчику?

Дивлюся — переді мною двоє: один — здоровань, коротко стрижений (це він питав), з могутньою потилицею, усміхнений, кароокий... Другий — худорлявий, з довгим волоссям і замріяними блакитними очима.

— Може, щось тобі треба? — знову спитав здоровань.

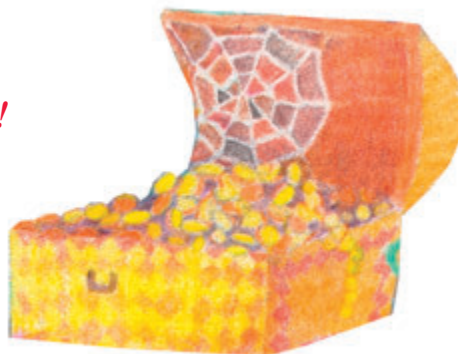
— Може, чимось допомогти? — лагідно спитав худорлявий.

— А ви хто, вибачте, такі? — поцікавився я.

І здоровань заспівав:

*Чарівник я — Добродай!
Все, що хочеш, замовляй!
Я добро усім даю
Через доброту свою.*

А тоді заспівав худорлявий:

*Моє наймення — Чаромрій!
Я чарівник чарівних мрій!
Добро давати я не змію —
Я дати можу тільки мрію!*

А потім вони заспівали разом:

*Кого хочеш, вибирай —
Чаромрій чи Добродай?*

— Тільки гарно подумай, бо ти можеш скористатися послугами лише одного з нас, — зауважив Чаромрій.

— Вибачте, пане Чаромрій! Але я, мабуть, звернуся до pana Добродая.

— Претензій не маю — одразу зникаю, — сказав Чаромрій і одразу зник.

— Молодець! — сказав Добродай. — Що там ті мрії, коли я бачу: тобі щось конкретне треба. Кажи, не соромся!

— Та-а! — зітхнув я. — Казк'ютер з цікавецькими іграми хотілося б!

— Нема питань! Але то річ делікатна, — мовив Добродай. — Просто неба її тримати не можна: дощ намочить — зіпсується. І додому не поставиш, адже все, що я даю, — лише твоє, іншим показувати заборонено. Навіть татові й мамі. Бо одразу зникне.

— Тю! То що ж робити? — спитав я.

— Доведеться тобі палац збудувати, — усміхнувся Добродай. — І там усе буде — і казк'ютер, і все, що є в твоєї Хрюсі. Хочеш?

— Ще й питаєте! Давайте!

— Раз, два, три, чотири, п'ять, — забубонів Добродай, — починаю чаклувати! Раз, два, три, чотири! Тири-бири-нашатири! Раз, два, три! Ось палац! Бери!..

І враз просто на моїх очах виріс розкішний палац!

— Заходь, господарю! Володій! — мовив Добродай і повів мене до палацу.

Зайшов я і аж рота роззявив: такого багатства я ніколи в житті не бачив! Меблі золотом і сріблом виблискують, стіни розмальовані різними казковими сценками, велетенські люстри кришталем сяють. Одне слово — супер!

— Отам у кутку — казк'ютер, а отам — холодильник з різними смачнющими ласощами! — пояснив Добродай.

Така мене радість охопила, що я заспівав:

*Ой! Як кльово!
Як чудово!
Ой, як гарно!
Ой, як гарно!
Чаклували ви не марно!
Все тут є!
І все — МОЄ!
Ха-ха-ха!..*

Щойно Добродай зник, я, звичайно, кинувся до казк'ютера, увімкнув — і нумо грати в цікавецькі ігри. Грав до безтями, аж доки захотів їсти. Кинувся до холодильника, а там така смакота: і морозиво, і тістечка, і шоколадки, і лимонад, і кола, і ще таке, чого я й назви не знаю.

Намаламурився я од пуза. І раптом згадав: ой, це ж удома мене мама з обідом чекає! Хвилюється, мабуть!

Дивлюсь — на столі мобільник. Набрал я номер, почув мамин голос і одразу скоромовкою:

— Мамочко, не хвилюйся! Обідати не прийду! Я вже пообідав. Я в гостях. Мабуть, затримаюсь! Зі мною все гаразд! — і одразу відключився, щоб мама не почала розпитувати.

Настрій у мене був пречудовий. Мене чекало захопливе життя володаря нечуваних багатств.

І раптом...

Раптом у палаці, невідомо як і звідки, з'явився дивний дядечко — високий і худий-худючий: ще худіший за Чаромрія. Був він у чорному під горло кітелі

з великими золотими гудзиками, на шиї в нього виблискував масивний золотий ланцюг з великим золотим ключем. Усміхаючись, незнайомець показував повен рот золотих і діамантових зубів. На всіх десятих пальцях обох його рук були великі золоті каблучки, також із діамантами. До всього того у правому вусі виблискувала масивна сережка. Я так злякався, що сховався за каз'ютер. А коли він підійшов до каз'ютера, я перебіг і сховався за холодильник.

— Чого ти ховаєшся, дурненький? — сказав він. — Я хочу познайомитися з тобою.

— А-а в-ви х-хто? — затиноючись, спитав я.

— Кость Костьович! Безсмертний! Мене ще називають Кощій. У казковому світі я найбільший спеціаліст з багатства. А ти добре живеш. У тебе що — круті батьки-бізнесмени?

— Ні! — пробелькотів я.

— А звідки ж це в тебе? Вкрав, чи хтось подарував? Ні? Невже сам заробив? Теж ні?.. А-а, хтось подарував, але заборонив про це говорити, бо все зразу пропаде... Раз мовчиш — значить, хочеш користуватися незаслуженим, незаробленим. Молодець! Дуже тішать мене ті, хто любить добро незаслужене та незароблене. Життя їхнє мені дуже потрібне. Я в них життя забираю, тим і живу, тому й Безсмертний. Щоб ти знав — таких спритників багатенько. І ти мені згодишся. Я тебе зараз замкну в своїй скарбниці, в підземеллі. Чекатимеш своєї черги.

— Тю! Що ви таке кажете?! Ви хочете в мене забрати життя?!

— Вибачай! Але мені ж своє продовжити треба! Провалюйся!

Підлога палацу розчахнулася — і я полетів у підземелля. Та, летючи, ще встиг почути голос Добродая:

— Ну, як я вам підсунув того зайчика, ваша Безсмертність?!

— Молодець!

«То вони заодно?!» — з жахом подумав я і приземлився на розкішний м'якенький диван.

Почав я роззиратися, щоб знати, куди ж потрапив. Такого багатства, як у скарбниці Кощія, я не бачив ніколи. Попід стінами стояло безліч розкритих скринь із золотими монетами, з коштовним камінням і прикрасами. Зі стелі звисали сяйливі кришталеві люстри, у шафах виблискував дорогий посуд.

Та вся ця розкіш тільки засмучувала й дратувала: я ж мусив віддати за неї життя!.. І я гірко заплакав: «Ой! Я не хочу вмирати, життя Коцю віддавати! Не хо-о-чу!»

І раптом у підземеллі з'явився чарівник Чаромрій.

— Хоч і неправильний ти вибір зробив, але я тебе врятую! — сказав він. — Подарую мрію, що дає надію. Будеш з нею вперто йти — досягнеш завжди мети!

Чаромрій змахнув наді мною руками і зник. А я вмить відчув неймовірне бажання діяти, шалений приплив сил, бадьорості та енергії.

І закричав щосили:

Гей, Коцїй!

Гей, Коцїй!

Випускай мене мерцїй!

А не випустиш — поб'ю

Всю оцю красу твою!..

І почав я трошити посуд, люстри і все, що тільки можна розбити...

Де не взявся Коцїй і заволав:

— Що ти робиш?! Як ти смієш! Я тебе не впізнаю! Ти ж міг усім цим користуватися!

Коцїй був явно розгублений.

А я продовжував бешкетувати.

— Не потрібне мені ваше незаслужене, незароблене добро! — вигукував я. — У мене з'явилася мрія самому всього досягти!

— Геть! — аж затрясся зі злості Коцїй. — Такі клієнти мені не підходять! Тепер твоє життя мені лише нашкодить. Геть — щоб я тебе не бачив!

І враз я опинився в Казковому Лісі, на тому місці, де зустрів Добродая і Чаромрія...

— Ху-у-у! Слава Богу — життя врятоване! — мене охопила шалена радість. Авжеж, у мене є прекрасна мрія — стати знаменитим співаком! Бо хіба даремно, чи що, ми з Кольком Колючкою вчимося у спеціалізованій лісовій музичній школі! І добро я наживу власними зусиллями — заслужене, зароблене добро! І ніякий Коцїй не буде мені страшний.

ТРЕГАТ «КОЛЮЧКА»

(Розповідає зайчик Кося Вухань)

Після того, як Колько повернувся з весілля своєї двоюрідної сестри, я розказав йому про свою останню пригоду. Про чарівника Добродая, про його спільника Костя Костьовича, тобто Коція Безсмертного, та про доброго Чаромрія, котрий мене врятував...

— Ну й пригода — цікавіша за будь-яку казк'ютерну гру! — вигукнув Колько.

— Ага, — кажу, — а як усе скінчилося, то я подумав, що моя мрія стати знаменитим співаком буде в нас спільна — одна на двох! Ти не проти?

— Ой, пробач, Косю, у мене вже є власна мрія!

— Яка? Звідки взялася?

— Був на весіллі серед гостей капітан далекого плавання Видрантій Видрайлович Румпель. І він так цікаво розповідав про свої далекі плавання, що я страшенно захотів теж стати капітаном далекого плавання.

— Тю! То він же видра, водоплаваюча тварина! А ти сухопутний їжак! Ти ж плавати не вмієш!

— Ге! Я й співати не вмів. А навчився, коли вступив до нашої музичної школи. І плавати теж навчуся! Ходімо на річку, спробую!

— Ходімо! Я тебе про всяк випадок підстрахую.

І ми пішли до річки.

— Як каже наша Пантера Ягуарівна, головне в навчанні — це бажання і наполегливість! — мовив Колько і шубовснув у воду.

Хоч і біля берега, але виявилось глибоченько. І Колько занурився з головою. Виринув і забулькав:

— Буль-буль! Тону-у! Косю-у! Дай лапу-у!

Я ледве витяг його з води. Мало сам не пішов на дно і не забулькав.

— От бачиш! — кажу.

— Нічого-нічого! — сказав Колько. — Як каже наш Макак Макакович, перша спроба майже завжди невдала. Навіть у чемпіонів.

— Мовчи вже, «чемпіон»! Викидай з голови свою мрію стати капітаном!

— Та ти що?! Хоч утоплюся, та не відступлюся! Ти ж мене знаєш!

— Знаю-знаю! Впертий, як осел!

— Ану, не ображати капітана! Довговух сухопутний! Ходімо краще шукати мілководдя! На мілкому починати треба!

Пішли ми шукати мілину. Знайшли. І Колько знову почав свої «водяні процедури». Та поки він відчував під ногами дно, «плавав» упевнено, а як тільки вичапував на глибину, знову починав булькати й захлинатися: «Косю! Витягай!»

І я витягав. Скоро й сам став мокрий, мов хлющ. Колькові нічого — вода по його колючках стікала. А моя шубка намокала, і я тремтів, цокаючи зубами.

— Ну, гаразд! Давай зробимо перерву на обід! — пожалів мене Колько, і ми почалапали додому.

Після обіду ми знову повернулися до річки. І аж поприсідали від несподіванки — при березі стояв красень-корабель, на якому золотими літерами було написано «Фрегат КОЛЮЧКА». На вітрилах пишався намальований їжак у капітанському кітелі, крізь розстебнутий комір якого прозирала смугаста тільняшка. На голові їжака був капітанський кашкет з блискучим козирком, понад козирком сяяв золотом так званий «краб» — фігуриста блямба.

Обабіч капітанської рубки висіли два рятувальних кола, на яких теж було

написано «Фрегат КОЛЮЧКА». З корабля на берег було спущено трап, над яким біліла записка: «Дорогий капітане Колько Колючка! Просимо на борт Вашого корабля! Щасливого далекого плавання!»

— Ой! Що це?! — вигукнув Колько.

— Читати вмієш? До тебе звертання! — сказав я.

— А-а х-хто це таке зробив?! — пробелькотів Колько.

— Може, твій Видрантій Видрайлович Румпель приколовся? І тепер ховається в рубці... Гигикає...

— Ану, ходімо пошукаємо! — сказав Колько.

Ми піднялися на корабель.

Але ні в рубці, ні взагалі на кораблі нікого не було... А на штурвалі висів капітанський кітель із золотими гудзиками, тільняшка і капітанський кашкет з «крабом» над козирком. До кітеля була пришпилена записка: «Дорогий капітане далекого плавання Колько Колючка! Натягай швидше капітанську форму і бери на себе командування фрегатом! Крім вітрил, фрегат має атомний двигун з казк'ютерним управлінням. Керування дуже просте — натискай кнопки і крути штурвал. Щасливого плавання!»

— Неймовірно! — вигукнув Колько. — Як ти гадаєш — можна мені спробувати вдягти форму?

— Як хочеш!

— Звичайно, що хочу!

І Колько тремтячими від хвилювання руками вхопив капітанську форму, вдягнув її і став схожим на їжака, намальованого на вітрилах.

— Ну як? — спитав Колько.

— Непогано! — чесно визнав я.

— Слухай мою команду! — радісно вигукнув новоспечений капітан. — Курс noord-ost! Поворот на три румби! Вмикаю атомний двигун! Вперед!

Колько понатискав якісь кнопки, крутонув штурвал — і корабель поплив по річці.

Колько, сяючи від щастя, голосно заспівав:

Це не обман! Це не обман!

Я капітан! Я капітан!

І кораблем керую я!

*Здійснилась, здійснилась, здійснилась,
Здійснилася мрія моя!*

— Стривай-стривай! — вигукнув я. — Тут щось не те! Ти ж ані хвилини не вчився на капітана, нічого не знаєш!

— Ну то й що! А бачиш — пливу, куди хочу!

— Так не буває, щоб капітаном ставали в одну мить, — зауважив я.

— Ти просто заздриш, що моя мрія здійснилася, а твоя — ні!

— Та не заздрю я! Просто боюся, що все це — витівки Кощія Безсмертного та його агента Добродая, які хочуть затягти тебе у свої тенета.

— Як це?!

— Дуже просто. Позаяк твоя мрія здійснилася, у тебе вже її нема, тож Кощій може спокійнісінько забрати в тебе життя. Тим паче, що ти спокусився на незаслужене, незароблене добро! А йому саме такі, як ти, й потрібні.

— Та ти що?! — розпачливо вигукнув Колько. — Що ж це буде?!

— Пливи швидше до берега! — вигукнув я. — Гори він пропадом, цей корабель!

Колько мерщій спрямував фрегат до берега, та ми трохи не допливли. Корабель раптом зник, і ми шубовснули у воду. Вмить зникла і капітанська форма Колька.

Захлинаючись і булькаючи, ледве дісталися ми до берега.

— Мабуть, Кощій почув нашу розмову, — здогадався я, — от і забрав свій «дарунок». Добре, що хоч майже до берега дотягли.

— Ху-у! — полегшено зітхнув Колько. — Хай воно горить, те капітанство! Будемо співаками!

І ми дружно заспівали:

*Безперечно, станем ми
Знамени-ти-ми!
Та це просто не дається,
Добре вчитись доведеться,
Потрудитись доведеться,
Та готові ми!..*

Іншого виходу в нас нема! Вся надія тепер на вчителя музики Бегемота

Гіпотамовича! Ну, й на себе, звісно... Ми таки станемо знаменитими!..

МАРІЧКА+МЕДСЕСТРИЧКА І ХВОРО-БАБА ЗАРАЖАЛІЯ

(Розповідає зайчик Кося Вухань)

Гуляли ми якось з моїм другом їжачком Кольком Колючкою по Казковому Лісі, вийшли на узлісся і раптом бачимо — стоїть новенький будинок. На ньому — вивіска, а на вивісці червоний хрест намальовано, ще й таке написано: «Медпункт Казкового Лісу».

— Тю! Що це?! Не було ж раніше такого! — вигукнув Колько.

І раптом на ганок вийшла невисока пані у білому халаті і білій хустині, на якій теж був намальований червоний хрест.

— Привіт, хлопчики! — лагідно привіталася вона.
— Привіт! — сказав я.
— Привіт! — мовив Колько. — А ви хто?
Пані всміхнулася й заспівала:

*Я Марічка-Медсестричка,
Хоч на зріст я й невеличка, —
Я медична чарівничка!
У медпункті цім працюю
І усіх-усіх лікую!*

*Вже приходила Баба Яга,
Заболіла у неї нога.
Я їй ногу лікувала,
А вона пісні співала
Про любов!..*

— Яка Баба Яга? Наша вчителька відьмування Ядвіга Борисівна? — спитав Колько.

— Ні! — сказала Марічка-Медсестричка. — Після того, як ваша Ядвіга Борисівна перейшла на вчительську роботу, посада Баби Яги звільнилася. Тепер цю посаду зайняла інша Баба... А ще недавно приходив до мене Змій Горинич, скаржився на вогонь з рота. Буцім заважає йому одружитися з Феєю. Бо він навіть поцілуватися з нею не міг. Я йому той вогонь погасила, він одружився з Феєю і тепер щасливий. Тепер він не Змій Горинич, а пожежник Гасинич — гасить усі пожежі на казковому безмежжі... А у вас, хлопці, нічого не болить?

— Ні, не болить, — сказав Колько.

— Ми здорові-здоровісінькі! — підхопив я.

— Це добре! — сказала Марічка-Медсестричка. — Але зарікатися ніколи не можна! Навіть Коцій Безсмертний від хвороби не застрахований. Щойно телефонував. Зараз прийде. У нього нежить. І не так його сама хвороба лякає, як її назва. Яка може бути «не-жить» у Безсмертного?! Мушу провести з ним сеанс психотерапії!

Ми з Кольком презирнулися. Зустріч з Коцієм аж ніяк не входила в наші

плани. Ми ледве врятувалися, щоб він не використав наші життя для свого безсмертя! А може, в нього від того й нежить, що аж два такі коштовні життя у нього з-під носа випурхнули? Ні, краще триматися від нього подалі.

Ми попрощалися й чкурнули геть. Бігли, бігли, і раптом шлях нам перепинила якась бабуся — зморшкувата, з виразками на обличчі, на носі — бородавка, замість одягу — саме лахміття, та ще й з кулеметом у руках.

— Стояти! Не рухатись, бо встрілю! — скрипучим голосам наказала бабуся.

— А що таке? — спитав Колько.

— Хто ви така? — запитав я.

І бабуся несподівано заспівала:

*Хворо-Баба я!
Жаражалія!
На ждорових жражу
Метаю жаражу!
Є у мене кулемет,
Кулемет-бациломет!
Він мікробами стріляє,
І у кого поціляє, —
Хворим той стає одражу,
Не витримує жаражу.*

— А це якраз винайшла нову інфекцію — бацилу. Дуже добре, що ви мені трапились, от на вас і випробую!

— Та ви що?! Ми не хочемо! — вигукнув Колько.

— А хто вас питатиме! Ану, вперед, бо повбиваю! — гримнула Баба.

І ми змушені були підкоритися.

Повела нас Хворо-Баба у якісь нетрі, підвела до бетонного замшілого, схожого на погрібню, будиночка з залізними іржавими дверима і сказала:

— Оце моя режиденція — жаходьте!

Вона силоміць заштовхала нас усередину будиночка, а там... наче в погребі. Бррр!.. Мокрі слизькі холодні стіни. Напівтемрява. Задуха.

— Почнемо з їжачка! — сказала Хворо-Баба. — Він здається мені міцнішим.

І Хворо-Баба натисла на гачок свого кулемета-бациломета.

Колько поточився і впав. А Хворо-Баба сказала:

— Піду по окуляри, щоб добре бачити, як хвороба його братиме! А ти, жайчику, не жалишиш друга в біді? Правда? Сиди тут, бо вб'ю!

Та й пішла в іншу кімнату.

Я кинувся до Колька, схилився над ним. Він, важко дихаючи, проказав:

— Біжи мерщій до Медсестрички! Може, вона мене порятує...

І не хотів я Колька тут самого лишати, але ж без допомоги обидва пропадемо...

Залізні двері будиночка, на щастя, були не замкнені, я вискочив і щодуху побіг до Медпункту.

«Ой! Хоч би Коштя там не було!» — гарячково думав я на бігу.

Проте Кошій був. Марічка докоряла йому (по-медичному це називається «проводити сеанс психотерапії»):

— Ви, пане Коцію, мусите запам'ятати: якщо не припините використовувати для свого безсмертя чужі життя, будете постійно хворіти, бо чужі життя всяку спадковість можуть мати. Так недовго й смертельну хворобу якусь підхопити. Вам треба не чужими життями жити, а про своє подбати — зарядкою займатися, спортом, харчуватися правильно.

Коцій кивав головою, погоджуючись. Нарешті подякував і пішов.

Я за цим усім спостерігав з-за кущів. А як він пішов, я кинувся до Марічки. Вона здивовано вигукнула:

— О! А ти звідки взявся?! І чого такий переляканий?!

— Ой! Біда-біда! — вигукнув я. І розповів Марічці-Медсестричці про Хворо-Бабу Заражалію, про те, як вона заразила Колька якоюсь новою бацилою і про те, що його треба мерщій рятувати.

— Та-ак! Добре, що ти прибіг і про все розповів, — мовила Марічка. — Це ж страшна небезпека для всього Казкового Лісу! Треба негайно щось робити! Передовсім зробимо нам з тобою щеплення. Добре, що в мене є вакцина-здоровина від усіх заразних хвороб. Щоб та клята Хворо-Баба не змогла нас заразити. А тоді продумаємо план знешкодження Баби.

Марічка-Медсестричка зробила мені й собі щеплення вакциною-здоровиною, а тоді сказала:

— Отже, так! Ти перший підеш до її резиденції. Не побоїшся?

— Не побоюсь!

— Відвернеш Баbinу увагу, щоб я могла зробити таке саме щеплення й Колькові. А тоді вже Бабу будемо знешкоджувати. Ходімо!

Марічка взяла похідну аптечку і я повів її до Баби.

Коли я несподівано з'явився в бабинім льоху (Марічка залишилася за дверима), Хворо-Баба сердито вигукнула:

— Куди це ти втік, негіднику? От я в тебе жараж стрельну!

— Не боюся я вашого кулемета-бациломета! — вигукнув я і, кинувшись до Баби, вчепився зубами в її руку.

— Ой! Що ти робиш?! — скрикнула вона.

Поки ми з Бабою борюкались, до хати заскочила Марічка і зробила Колькові щеплення.

— А ти хто така?! Що тут робиш?! — вигукнула Баба.

І Марічка заспівала:

*Я Марічка-Медсестричка,
Хоч на зріст я й невеличка, —
Я медична чарівничка!
У Медпункті я працюю
І усіх-усіх лікую!
А тебе, каргу лихую,
Я негайно ліквідую!
Дезінфекцію зроблю,
Бо хвороб я не люблю!*

Марічка витягла зі своєї аптечки якийсь балончик і почала чвиркати на Хворо-Бабу та її резиденцію.

— Ой! Проклята медицина! Ой, я гину, гину, гину! — скрикнула Хворо-Баба і зникла. І її резиденція теж зникла.

— Ну, от бачите, все гаразд! — усміхнулася Марічка. — Але все-таки берегтися треба! Мити перед їжею лапи, чистити зуби, робити зарядку і взагалі вести здоровий спосіб життя.

— Спасибі тобі, Косю! Спасибі тобі, Марічко-Медсестричко, що врятували мене! — вдячно проказав Колько. — Бо я вже геть занепав духом.

А я проспівав:

*Будем все робити, щоб
Берегтися від хвороб!*

НА БАЛУ КВІТІВ

(Розповідає зайчик Кося Вухань)

Директор нашої лісової школи Бурмило Михайлович Ведмідь намагається увесь час, як він каже, «удосконалювати педагогічний процес» і набирає все нових і нових учителів. Так нещодавно у нас з'явилася нова вчителька Фіала Семенівна. Вона викладала природознавство, а точніше квіткознавство, бо дуже любила квіти, тільки про них і розповідала. Та й сама вчителька була схожа на квітку — очі великі фіалкові, червоні губи, як пелюстки троянди, носик рівенький, вушка маленькі — ну, просто красуня та й годі!

Ми всі позакохувалися в неї, особливо дівчатка: ви ж знаєте, як вони любляють квіти! І ми, хлопці, теж роти роззявляли, коли Фіала Семенівна розказувала різні кумедні історії — то про сестер маргариток — Марго і Риту, то про козаків-чорнобривців, що залилися до тих сестер, то про пихату баронесу Мімозу, про графа Едельвейса, про королеву квітів Троянду, про бабусь Гортензію і Настурцію... Але найбільше хвилювалася Фіала Семенівна, коли розповідала про невеличку квітку — нічну фіалку, принцесу зоряного неба Матіолу...

— Вона ж моя сестра! — промовляла нова вчителька. — Теж Семенівна — Матіола Семенівна! Та й усі квіти Семеновичі і Семенівни... Бо всі вони — з сімені, тобто з насіння.

Ось і того дня, як сталася ця пригода, останнім уроком у нас було квіткознавство. Розповідь Фіали Семенівни, як завжди, була хвилююча й цікава:

— Запам'ятайте, — розповідала вона, — усі квіти — живі істоти, в кожній квітці є душа, кожна квітка радіє, всміхається лагідному сонцю і страждає, коли її топчуть чи ламають...

Ми з Кольком презирнулися: Ой-йой!.. зовсім недавно, граючись у «перестрілку», ми швидкоплинно ще нерозквітлимими бутонами тюльпанів і, звичайно, топтали, нищили їх. Та хіба ж ми знали, що тюльпани живі і їм боляче?!

Побачивши наше збентеження, Фіала Семенівна сказала:

— Дехто з вас, мабуть, не знав, що квіти живі і можуть страждати. Бо вчені тільки недавно зробили це відкриття. Уявіть собі: квіти навіть реагують на

звуки! Найбільше люблять класичну музику — твори Моцарта, Шопена... А від сучасної «попси» скоцюрблюються і навіть гинуть.

Але якщо хтось завдавав квітам шкоди, то не пізно спокутувати свою провину. Для цього треба знайти чарівний цвіт папороті, він приносить щастя, а також переносить на щорічне свято квітів... Адже в одну з прекрасних зоряних ночей моя сестричка принцеса Матіола влаштовує в своєму кришталевому палаці чарівний бал квітів. Хто на ньому побуває, той на все життя запам'ятає цю надзвичайну красу.

А ще є у квітів свої рослинні вороги — бур'яни. Головний з них — колючий отаман Будяк Реп'яхівський...

Після уроку всі учні почали розходитися додому. Вийшли і ми з Кольком.

— От тобі й маєш! — зітхнув Колько. — А ми тюльпанами кидалися! І ще я колись кульбабу потоптав. А вона, може, Моцарта слухала. До речі, а хто такий Моцарт?

— Композитор знаменитий, здається, — сказав я. — Треба буде в Бегемота Гіпопотамовича запитати. Вчимося у музичній школі, а про Моцарта нічого не знаємо... Слухай, а як ти думаєш, капуста жива? Вона хрумкає, коли я її жую. Може, то вона плаче. І морква хрумтить, і бурячок... Що ж мені їх не їсти?

— Та ну тебе! Капуста — не квітка! — сказав Колько.

— А яблуко, груша? Як ти думаєш, живі? Вони ж так гарно цвітуть навесні!

— Ну, коли цвітуть, то, мабуть, живі. А коли плоди з'являються — то вже стають фруктами. А про фрукти Фіала Семенівна нічого не казала.

— Не казала — що правда, то правда, — сказав я.

— Отже, можна спокійно їсти і фрукти, і овочі.

— Це добре! Бо мені хоч з голоду пропадай!

— А з тими тюльпанами якось погано вийшло!

— А я ще, пригадую, соняшника колись зламав, — зітхнув я.

— А я жоржину...

— Слухай, а давай розшукаємо цвіт папороті! — запропонував я.

— Давай! — погодився Колько.

І пішли ми углиб лісу... Шукали, шукали...

— О! Диви, папороть! — вигукнув Колько. — Правда, цвіту на ній немає.

— Що це ви, дурбелики, шукаєте? — раптом почулося зовсім близьенько. — Либонь, цвіт папороті?

Роззирнулися ми — наче нікого й нема. Коли це придивилися — визирав з-за папороті будяк. І не просто будяк, а живий: голова колюча очима кліпає, над головою чуб фіолетовий куйовдиться, кострубаті руки-ноги ворухаться.

— Мабуть, на квітковий бал до принцеси Матіоли намилились! — реготнув Будяк. — То викиньте з голови! Не буде балу! Я принцесу Матіолу полонив і в реп'яхарню-буцегарню посадив! Ха-ха-ха!

— Ох ти ж, дряпало нещасне! — обурено вигукнув Колько. — Та як ти посмів!

— Чие б казало, а твоє б мовчало! — огризнувся Будяк. — Опудало колюче! Їжачисько нещасний!

— Та ми тобі!.. Та ми тебе палицями зараз поб'ємо! — вигукнув я.

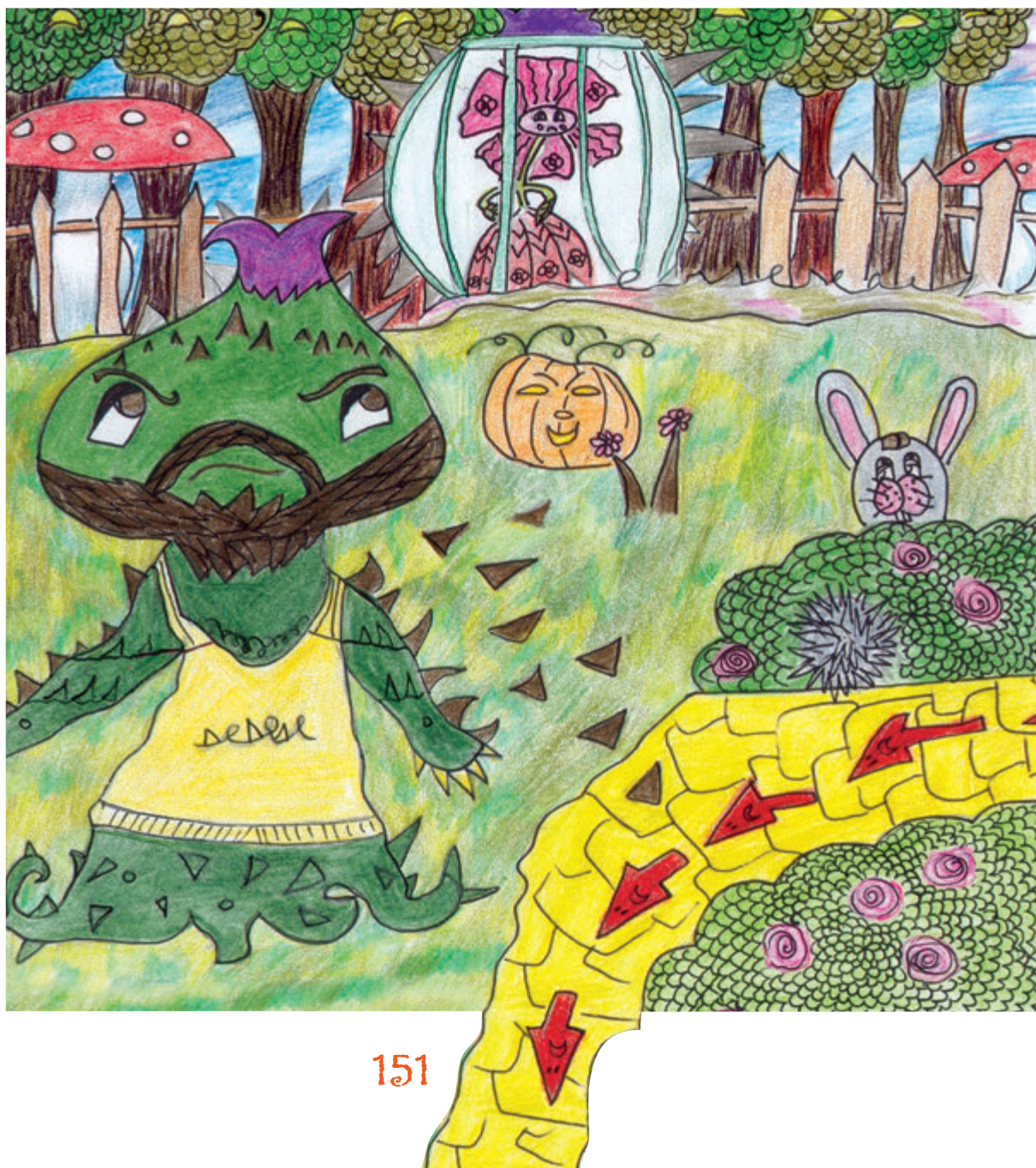
— Мало каші їли! Не вистачить сили! — спокійно сказав Будяк. — А я силу маю — реп'яхами вас розстріляю!

І тут-таки полетіли в нас із Кольком десятки, а то й сотні реп'яхів... Колькові ще нічого — до його колючок реп'яхи не дуже й чіплялися, а мене обліпили геть усього. Дременув я в куці, Колько за мною..

— От гад дряпучий! — лайнувся Колько. — Ну, нічого, Косю, я з тебе реп'яхи обберу, не бійся!

Обібрав з мене реп'яхи Колько, та й думаємо, що робити.

— Боюся, що самі ми з цим хижаком не впораємось! — зітхнув Колько.

— Треба, мабуть, до Фіали Семенівни бігти, розказати їй про Будяка! — запропонував я і ми побігли до Фіали Семенівни.

Вона саме квіти поливала і тихесенько співала:

*Приємну роботу я маю —
Я квіти щодня поливаю.
Бо квіти, як діти —
Їх треба любити...*

— О! Привіт, хлопчики! Чого це ви такі збентежені?..

Перебиваючи один одного, ми з Кольком розповіли вчительці про підступний вчинок Будяка Реп'яхівського.

— Молодці, що сказали! — мовила Фіала Семенівна. — А те, що ви не знайшли цвіт папороті, — теж не біда! Головне, що ви збагнули свої помилки. Не журіться, все буде добре! А сестричку свою Матіолу я визволю, і бал квітів відбудеться. Тільки почнеться він опівночі. Вам у цей час треба спати. Але я подбала про те, щоб ви, мої учні, побували на святі. Ось вам по мереживній хусточці-носовичку з вишитою квіткою Сон. Покладете цю хусточку під подушку і побачите все уві сні. Я щойно роздала такі хусточки всім учням лісової школи.

Взяли ми з Кольком ті хусточки та й почеберяли додому.

І наснився мені вночі дивовижний сон (як я потім дізнався, такий самий сон бачили всі школярі).

Спершу я побачив небо, всіяне зорями, що весело підморгували мені, а посеред неба — усміхнений місяць. А тоді раптом ціле небо — вкупі з зорями та місяцем — перемістилося на дах кришталевого палацу-оранжереї! Тут-таки залунала дивовижна музика — і розлилися солодкі пахощі... І я побачив безліч чудових квітів, які кружляли у вальсі, підспівуючи у такт музиці... Це були живі істоти, їхні пелюстки-губенята ворушилися, співаючи... У центрі вальсувала й співала принцеса Матіола у срібній росяній короні. Це було так гарно, що мені аж перехопило подих від захвату...

«Як я міг швирголятися тюльпанами і топтати їх?!» — з жахом подумав я і... прокинувся...

Отака квіткова пригода трапилася з нами!

ЗАКЛЮЧНИЙ КОНЦЕРТ

(Розповідає зайчик Кося Вухань)

Навчальний рік добігав кінця, і напередодні зимових канікул директор нашої лісової музичної школи Бурмило Михайлович Ведмідь влаштовував заключний екзаменаційний концерт. Цього року він мав бути особливий, бо на нього повинен був прийти інспектор — професор, доктор музикознавчих наук Верблюд Верблюдович Драмадер. Сам професор співати не вмів, але вважався тонким знавцем музики і співів. Був він автором багатьох наукових праць.

Наш учитель музики Бегемот Гіпопотамович хвилювався страшенно, був блідий, як сметана. Та й сам Бурмило Михайлович нервував дуже, його аж пересмикувало. Ще б пак! Від оцінки Верблюда Верблюдовича залежала репутація школи...

До концерту готувалися два тижні. Спочатку мало бути хорове виконання гімну музичної школи «До-ре-мі-фа-соль-ля-сі, школу любимо ми всі!» А тоді окремі виступи учнів: тріо Раїски Мняу, Зіни Бебешко і Хрюсі Кабанюк — раз; дует Вовчика Вовченка і Рудика Лисовенка — два; соло Михайлика Ведмеденка — три, а ще номери Соні Лось, Кульгава Собачинського та багатьох інших...

Ми з Кольком вирішили створити оригінальний номер. Ідея належала Колькові.

— Слухай, Косю, — сказав він, — всі оті тріо, дуети і соло співатимуть звичайні казкові лісові народні пісні. А ми давай заспіваємо щось незвичайне, потрясне, смішне!

— Що? — спитав я.

— Ну, щось таке, чого ніхто ще ніколи не співав.

— Дуже туманно говориш. Кажіть точніше — що?

— Ти ж бачиш, як переживають Бегемот Гіпопотамович і Бурмило Михайлович. Треба якось їх розрадити, похвалити.

— Взагалі, — кажу, — правильно! Але як?

— От ти маруда! Придумай щось! Я ідею подав, а ти придумуй. Ти ж у нас поет! Віршувати вмієш.

— Ну, давай! — нарешті погодився я. — Ти будеш Бегемот Гіпопотамович, а я Бурмило Михайлович... І ми будемо один одного підхвалювати!

— Хто ж нам повірить, що я бегемот, а ти ведмідь? Ведмеді не бувають довговухі.

— А ми зробимо маски! Ти ж малювати мастак. А вуха я під шапку сховаю. Не буде видно.

— Гм, давай спробуємо!

І ми почали готувати наш незвичайний номер.

Колько малював і майстрував маски, а я складав пісні. Звісно, ми це робили таємно від усіх, за кущами, у сховку, щоб ніхто нас не бачив і не чув.

А коли маски з піснями були готові, почалися репетиції.

Я вдягав маску Бурмила Михайловича і співав:

*Слухав я, як виступали
Наші учні! Що ж, співали
Всі чудово! Ні, прекрасно.
Тут глухому навіть ясно,
Що боятись нічого
Нам інспектора того!
Це ви, друже, так зробили!
Ви співати їх навчили!
Ви прекрасний фахівець!
Гарний вчитель! Молодець!*

І тут підхоплював Колько в масці Бегемота Гіпопотамовича:

*Та що я?! Це ж ви — директор!
Хай почує пан інспектор,
Як потрібно керувати,
Щоб навчить дітей співати!
Хай почують всі мене —
Керівництво головне!
Не візьму я ані ноти
Доти, доти, доти, доти,
Доки ви не скажете!
Доки не накажете...*

Тут уже я підхоплював:

*Щось ви кажете не те!
Пере-біль-шу-є-те!*

А Колько у відповідь:

*Ні! Кажу я те, те, те!
Ви себе не знаєте!
Керівник ви геніальний!
В школі весь процес навчальний
Так побудували,
Що всі заспівали,
Заспівали ми
Со-ло-вей-ка-ми!*

І раптом за кущами й густими деревами хтось засміявся. Ми завмерли.
— Ти чув? — прошепотів Колько.
— Чув! Хтось засміявся! — теж прошепотів я.
І тут ми почули, що той хтось віддаляється.
— Як ти думаєш, хто це був? — спитав Колько.
— Може, хтось із наших. Тепер усім розкаже...
— І не буде того ефекту несподіванки, на який ми розраховували. Давай побіжимо — може, наздоженемо! А точніше, побіжи ти! Ти ж прудконогий.

А я — за тобою!

І я побіг, попередньо сховавши маску в торбу. Та нікого не догнав.

Репетиція наша відбувалася напередодні концерту. У школі чулися співи — всі готувалися до екзамену. І ніхто навіть не думав сміятися з нас, бо всі були зайняті.

І ось прибув інспектор Верблюд Верблюдович Драмадер. Бурмило Михайлович водив його коридорами й класами — знайомив зі школою.

— Перше враження — позитивне! — поважно сказав Верблюд Верблюдович. — Школа мені подобається. І учні гарні. Побачимо, як співатимуть на концерті!

Директор задоволено усміхався.

Так ми з Кольком і не з'ясували, хто то сміявся. Всім було не до сміху — всі хвилювалися. Бегемот Гіпопотамович благально дивився на всіх — мовляв,

не підведіть мене, дорогі мої!..

І от нарешті концерт!..

На галявині було повно-повнісінько школярів, прийшли всі батьки, всі вчителі... Сцену відгородили мотузкою. Кущі були кулісами...

Розпочався концерт хоровим співом. Співали гімн «До-ре-мі-фа-соль-ля-сі! Школу любимо ми всі!»

Верблюд Верблюдович брав слово після кожного номера. Хор йому сподобався.

— Гарно! — проплямкав він. — Тільки дуже вже голосно! Дуже кричите — аж листя падає! Треба м'якше, ніжніше!

Бегемот Гіпопотамович мовчки кивав головою, погоджуючись.

Тріо Раїски Мняу, Зіни Бебешко та Хрюсі Кабанюк інспектору теж сподобалось.

— Добре! — сказав він. — Тільки другий голос трошки бекав, а третій — трошки хрюкав. А так — байдуже, може бути.

Дует Вовчика Вовченка й Рудика Лисовенка викликав більше зауважень:

— Дуже агресивно! — сказав Верблюд Верблюдович. — Такий до-мажор, що в мене волосся дротом бралось! Піанісіміше треба, піанісіміше, мої дорогі!

Солістам пощастило більше. Інспектор і директорського племінника Михайлика Ведмеденка похвалив, і Кульгава Собачинського:

— Просто італійська школа бельканто! Дуже-дуже гарно!

Хоча яке там бельканто у рикливого Ведмеденка та гавкітливого Собачинського могло бути! Прислужилися, мабуть, родинні зв'язки Михайлика та кульгавість Собачинського. Видно, у професора було добре серце.

І ось надійшла наша черга.

Поначіплювали ми маски, натяг я шапку на вуха, щоб не стирчали, і вийшли ми з кущів на сцену. Серед глядачів одразу виникло пожвавлення — наші маски справили враження. Треба було починати.

Та тут я необережно смикнувся — і з-під шапки вистромилося вухо. Всі засміялися, і я, запихаючи вухо назад, розгубився. З голови моєї, наче хто дмухнув у те вухо, вилетіли перші слова. Стою і не можу їх згадати...

— Та починай уже! Починай! Чого ти?! — зашепотів Колько.

А я — ні пари з вуст!

І тут подав голос Верблюд Верблюдович:

— Та починай, починай уже!.. Чого соромишся? Ну!.. «Слухав я, як виступали наші учні. Що ж, співали всі чудово! Ні — прекрасно!..»

«Ой! — майнуло у мене в голові. — Звідки він знає слова? То ось хто сміявся за деревами!» І враз я згадав увесь текст і заспівав... А тоді Колько підхопив. І ми наш номер відспівали з величезним успіхом. Глядачі просто ревли від захоплення.

— Ну от бачите! Молодці! — усміхнувся Верблюд Верблюдович. — За вигадку — найвища оцінка! Правда, з вокалом ще не дуже. Соловейками ви ще не стали! Треба ще вчитися і вчитися! Наступного року з радістю знову прийду на заключний концерт.

Ми з Кольком презирнулися. Що ж, учитися — то вчитися! Будемо старатися і не лінуватися! І таким він нам симпатичним здався, той інспектор, професор, доктор музикознавчих наук!.. І чого було його боятися?

ЗМІСТ

1. Чарівна квітка Сон 6
2. Таємниця Бабанії Борисівни 14
3. Треті вуха 20
4. Соня-Сонечко 26
5. Качечка Крячечка і Дівчинка Хвилинка 31
6. Березантій і Каркарон Карковоронський 36
7. Сон їжачка Колька Колючки 42
8. Хвороба Бегемота Гіпопотамовича 49
9. Телебаба Яга і Фея Книжана 56
10. Хихотун Хихотунович і Рослинка-Веселинка 63
11. Секрет Материнки 72
12. Раїска Мняу і Кульгав Собачинський 80
13. Ціпа і Протичар Іванович 86
14. Шапка Діда Мороза 93
15. Чаклун-Жартун-Перевертун 101
16. Жарко Колючка і Тропікан 106
17. Сучок-Лісовичок і лялькар Герасько 112
18. Несподіваний свист 118
19. Як ми рятували Хрюсю Кабанюк 123
20. Добродай і Чаромрій 130
21. Фрегат «Колючка» 136
22. Марічка-медсестричка і хворо-баба Заражалія 142
22. На балу квітів 148
23. Заклучний концерт 153

Книжку проілюстрували діти:

Андрієнко Анастасія

Богданов Сергій

Боровик Світлана

Дречань Оксана

Калайда Тетяна

Камкова Олена

Круковська Вікторія

Ларіна Анна

Майка Назар

Макаринська Ольга

Музиченько Христина

Нагнибіда Євгенія

Петренко Анастасія

Рахуба Тетяна

Руцька Аліна

Сакалов Кирило

Сарбінтович Людмила

Семенюк Марія

Сірик Микола

Снітко Уляна

Соболь Ольга

Старишкевич Олена

Старушевич Олена

Супрун Христина

Тертичний Микита

Трегубова Дарина

Хом'як Марія

та учні «Школи творчості
ОЛЕНИ КРАСИЛЬНИКОВОЇ» :

Грозданова Дарина

Здоровцева Юля

Зубков Данило

Казимирова Катерина

Козир Юля

Манк Оля

Махлай Інна

Ольшевська Марія

Плахотнюк Ніна

Пучков Микита

Суржко Віка

Тарнавська Дарина

Штанько Марія